

Revista economică

1³¹
1975

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

1975

un nou impuls
creativității, inventivității, și hărniciei
unui popor
în întrecere cu timpul

Județele țării pe traiectoria progresului

ALBA

FĂURIREA societății socialiste multilateral dezvoltate presupune, ca o cerință de cea mai mare însemnătate, repartizarea teritorială armonioasă a forțelor de producție, dezvoltarea echilibrată a tuturor județelor țării, crearea unor condiții favorabile pentru ridicarea generală a nivelului de civilizație în toate zonele, creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Integrându-se în procesul înfloririi pe multiple planuri a societății românești postbelice, județul Alba a cunoscut în anii construcției socialiste o dezvoltare ascendentă, modificări structurale esențiale, de natură să pună în valoare, la nivel superior, resursele naturale și de forță de muncă.

La baza progresului social-economic al județului a stat aplicarea politicii partidului de creștere a forțelor de producție, de industrializare socialistă, care la nivelul județului și-a găsit expresia în crearea unor puternice obiective industriale, în diversificarea continuă a producției. Este cunoscut faptul că în trecut profilul industriei județului era dominat de ramurile industriei extractive, materialelor de construcții, exploatarea lemnului și industriei alimentare, unitățile industriale fiind mici, iar dotarea lor tehnică scăzută. O dată cu extinderea și modernizarea unităților vechi harta economică a județului s-a îmbogățit cu noi obiective, între care complexe de industrializare a lemnului de la Blaj, Cîmpeni și Sebeș, Fabrica de produse refractare, Fabrica de porțelan, Întreprinderea de utilaje, fabricile de pâine și de ghiță din Alba Iulia, Întreprinderea de prefabricate din

beton Aiud, noi capacități la Întreprinderea mecanică Cugir, la Combinatul de produse sodice Ocna Mureș, la Întreprinderea de metale neferoase Zlatna etc.

Amplificarea potențialului economic al județului a făcut posibilă creșterea în ritm înalt a producției industriale, care în 1973 era de 24,5 ori mai mare față de 1938, de 15,5 ori față de 1950, de 4,7 ori față de 1960 și cu 43% față de 1970. Este de remarcat faptul că în anii acestui cincinal, când volumul producției industriale aproape se dublează față de 1970, ritmul de creștere s-a accelerat, depășind media realizată pe ansamblul țării; ponderea județului în producția globală industrială a țării a crescut de la 1,3% în 1960 la 1,4% în 1973.

Caracteristice pentru dezvoltarea industriei sînt și modificările în structura acesteia, determinate de creșterea mai rapidă a unor ramuri producătoare de tehnică înaintată. În 1973, de pildă, ponderea industriei constructoare de mașini în totalul producției industriale a județului reprezenta aproape 40%, față de 16% în 1950, în timp ce ponderea industriei alimentare a scăzut de la 25,9% la 14%.

Progrese însemnate au fost realizate și în agricultură, care constituie o ramură principală a economiei județului. A crescut înzestrarea tehnică a acesteia, suprafața arabilă ce revine pe un tractor micșorîndu-se la 39 hectare în 1973 față de 101 hectare în 1950; în același timp, s-a mărit volumul îngrășămintelor chimice utilizate, cu aproape 70% în 1973 față de 1965. Drept rezultat, a

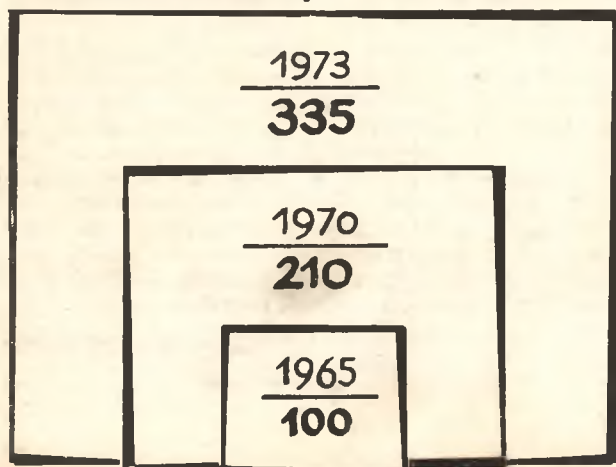
crescut producția agricolă, îndeosebi a zootehniei.

Prefacerile din economia județului s-au răsfrînt în mod pozitiv pe planul îmbunătățirii condițiilor de viață și de muncă ale populației. În primul rînd, numărul persoanelor ocupate în activități neagricole a crescut continuu, reprezentînd în anul 1973 aproape 58% din totalul populației ocupate, față de 41% în 1965. În aceeași perioadă (1966—1973) au fost date în folosință, în total, 19.500 apartamente, s-a lărgit baza materială a învățămîntului, culturii și asistenței sociale, s-au mărit veniturile din salarii.

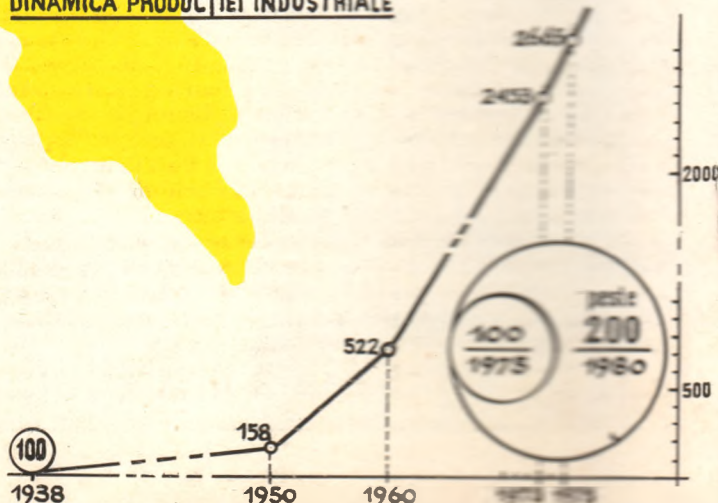
Economia județului va cunoaște o nouă și puternică dezvoltare în anii viitorului cincinal, când producția industrială va crește de peste două ori. În perioada următoare vor fi date în funcțiune obiective economice și social-culturale de mare însemnătate, unele dintre acestea gîndindu-se deja în construcție. Este vorba de Fabrica de industrializare a laptelui din Alba Iulia, de mărirea capacității Întreprinderii metalurgice din Aiud, de cele două hidrocentrale de pe Sebeș (la Gilceag, care va începe să producă în 1978 și Susaș — 1979), cu o producție de energie electrică de peste 200 milioane kWh/an fiecare; totodată, va începe construcția unei întreprinderi de unelte și scule la Alba Iulia.

Dezvoltarea economică a județului, în pas cu progresul întregii țări, va contribui la îmbunătățirea în continuare a bunăstării populației, la satisfacerea tot mai deplină a cerințelor materiale și spirituale ale membrilor societății noastre.

VOLUMUL INVESTIȚIILOR PE LOCUIȚOR

DINAMICA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

Coordonate ale civilizației socialiste

CREATIVITATE, ECONOMICITATE, UMANISM

TIMPUL este destul de lung pentru cine știe să profite de el; muncind și gândind îi extindem limita, spunea Voltaire în discursul său asupra omului.

Un obicei popular îndeamnă, ca la începutul fiecărui an omul să evalueze ceea ce a realizat în timpul scurs, să analizeze modul cum l-a folosit și să tragă învățăminte din dificultățile pe care le-a avut de învins. În anul care a trecut poporul nostru a știut să profite de timp; murcînd și gândind, el i-a extins limitele. 1974 a fost anul celei de a 30-a aniversări a eliberării țării, anul istoricului Congres al XI-lea al partidului, anul unor însemnate succese în lupta pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen.

Programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, celelalte documente ale Congresului, prin amploarea discuției publice la care au fost supuse, prin profunzimea ideilor și perspectiva pe care o deschid, ilustrează maturitatea politică a națiunii noastre socialiste.

Pășim în anul 1975 înarmați cu documente de importanță istorică pentru destinul poporului nostru. Primul program al partidului, celelalte documente ale Congresului deschid orizonturile făuririi celei mai nobile și drepte ordini sociale pe pămîntul României — comunismul.

Creativitatea — chezașia progresului economic

ÎN TIMPUL ANULUI pe care îl începem acum, ideile documentelor Congresului vor trebui transpuse în realitate prin eforturile conștiente și entuziaste ale întregului popor. Îndeplinirea unui plan atît de amplu ca cel din 1975 are ca premise spiritul realist și creator caracteristic documentelor Congresului, întregii activități a partidului și a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cu realism și creativitate vom putea valorifica din plin întreg potențialul material și uman al țării noastre și vom putea ține pasul cu ritmul în care au loc schimbările în lume. Ne-am propus planuri mari, ritmuri înalte de creștere în condițiile în care lumea occidentală cunoaște o încetinire a dezvoltării economice cum n-a mai înregistrat de decenii. În condițiile actualei interdependențe economice internaționale și ale crizelor monetare, energetice, de materii prime etc. de pe piața mondială, noi ne propunem să dezvoltăm industria, să modernizăm agricultura, să extindem relațiile economice cu alte țări. Și ne-am deprins să realizăm tot ceea ce ne propunem! Dar pentru a putea înfrunta valorile atît de schimbătoare ale conjuncturii economice internaționale și a conduce corabia economiei românești pe calea progresului economic continuu este necesar să scrutăm cu realism și spirit de observație realitățile lumii de azi, să ne adaptăm la noile condiții, bazîndu-ne în primul rînd, pe forța minții, pe spiritul creator și inventiv al românilor.

Un popor talentat și inventiv ca al nostru poate contribui cu ceva propriu, original și valoros nu numai la progresul economico-social al României dar în același timp la civilizația omenirii. În numeroase domenii ale științei și tehnicii românilor au adus contribuții originale, apreciate în întreaga lume. Dezvoltarea economico-socială impetuoasă din ultimele decenii a creat premisele unei evoluții accelerate a științei și tehnicii românești care sînt menite să orienteze și impulsioneze dezvoltarea întregii economii. Capacitatea creatoare, inventivitatea noastră a fost de curînd ilustrată într-o expoziție de invenții din domeniul medicinei. O multitudine de aparate electronice de diagnostic și terapie, utilaje și medicamente noi, originale și deosebit de eficiente au fost prezentate specialiștilor în cadrul unui schimb de experiență. Este un simplu exemplu din multe altele.

În momentul de față, este necesar să ne întrecem cu timpul în efortul de a introduce cît mai rapid în producție creațiile tehnico-științifice originale pentru a ne asigura priorități cu care să pătrundem pe piața mondială și să sporim astfel eficiența exporturilor noastre.

Lupta cu timpul și cu unele mentalități învechite, moștenite dintr-o epocă în care omul nu avea conștiința

faptului că și resursele naturale au limitele lor, ne va putea conduce pe calea raționalității, a folosirii cît mai economicoase a energiei și materialelor, a înlăturării oricărei forme de risipă. Chiar și fumul cu care sînt „încoronate” uzinele noastre poate fi interpretat nu numai ca un simbol al industrializării și al progresului ci și un simbol al risipei! Fumul conține substanțe utile ca negru de fum, pulberea cea mai fină de ciment, substanțe chimice, căldură, energie. Instalațiile de captare și prelucrare a lor se numesc uneori în mod impropriu de depoluare și alte ori sînt cocițite un lux pe care nu ni-l putem permite. Dar să nu s-ar socoti cît se aruncă într-un an pe coșurile fabricilor, cît se deversează în apele țării, și ce produse valoroase s-ar putea realiza din ele, ar apare ca o importantă rezervă de economii de materii prime și materiale, de energie, fără a mai sublinia și efectele utile asupra mediului ambiant și a sănătății omului însuși.

Conștiința valorii timpului

ELEMENTUL cel mai prețios care se cere, de asemenea, economist, într-o țară în plin proces de industrializare, este timpul de muncă al oamenilor. Momentul începutului de an ne îndeamnă să ne gîndim la valoarea timpului, mai bine-zis la modul în care îl valorificăm. În această săptămînă a anului 1975 mii și mii de lucrători din industrie realizează valori planificate a fi obținute în lunile de primăvară sau chiar de vară. Ei au folosit cu chibzuială timpul — extinzîndu-i limita și au putut crea bunuri mai multe și mai bune.

Timpul este una din bogățiile inestimabile ale fiecăruia dintre noi, și, totodată, ale țării. Măsurarea timpului este înscrisă în fapte, în idei valoroase, în acțiuni utile societății și nouă înșine. Conștiința valorii timpului pentru om și pentru societate este sursa principală a utilizării sale raționale, eficiente! Respectul față de om se reflectă și în respectul față de timpul lui, în aprecierea valorilor pe care le poate crea. Dar trebuie să recunoaștem că multe din greutățile de care ne izbim se trag dintr-o mentalitate veche care subestimează factorul timp. Consecințele falsei percepții a timpului asupra proceselor economice sînt deosebit de mari. Dacă la scara individului irosirea a 10 minute reprezintă o pierdere minoră, la scara colectivității, atrage după sine, în lanț, irosirea unor cantități de timp evaluabile în mii de zile de muncă.

Realizarea unui plan atît de amplu și important ca cel din acest an este condiționată, în bună măsură, de generalizarea mentalității caracteristice civilizației industriale, care nu-și mai permite să subestimeze factorul timp, la care se cere adăugată mentalitatea socialistă a îmbinării interesului personal cu cel general, obștesc. Autodisciplina, folosirea inteligentă, rațională, ritmică a timpului de muncă, respectarea ritmului vieții și a ritmului optim de folosire eficientă a mașinilor și utilajelor — iată una din cheile succesului îndeplinirii planului pe 1975!

Civilizația socialistă este civilizația economicității și raționalității, ea nu poate admite risipirea și irosirea avuției naționale în orice formă s-ar concretiza ea: de materii prime sau materiale, mașini și utilaje, muncă omenească materializată în produse și cu atît mai mult nu poate admite irosirea prețiosului timp de muncă al omului.

Documentele Congresului al XI-lea cuprind mărețe programe de dezvoltare economico-socială și în același timp un Cod al principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste, vast program de renovare spirituală și comportamentală a poporului nostru, în vederea pregătirii sale pentru realizarea relațiilor umane caracteristice comunismului. Înarmat cu asemenea programe clarvăzătoare și de mare perspectivă și încrezător în forțele sale creatoare, poporul nostru va ști și în anul acesta să gîndească intens și să muncească pentru a extinde — cum spunea Voltaire însuși — limita timpului.

dr. Maria D. POPESCU

MODEL STRĂLUCIT DE PROIECTARE SISTEMICĂ — UMANISTĂ A VIITORULUI

DOCUMENTELE Congresului al XI-lea, sintetizând întreaga devenire a României moderne în cîmpul deschis de acțiune al viitorului, au determinat o amplă dezbateră la nivel național, dezbateră semnificativă atît prin caracterul științific al întregului demers analitic — bazat pe aplicarea creatoare a materialismului dialectic și istoric, a principiilor socialismului științific — cit și prin cadrul democratic de desfășurare a acestui neîntrerupt dialog dintre partid și mase.

O privire atentă asupra acestei forme de practică socială specifică partidului nostru — conlucrarea permanentă dintre factorii de decizie și cei chemați la transpunerea în practică, în privința strategiilor generale și a opțiunilor la nivel național — relevă noi aspecte ale relației dintre știință și politică, dintre teorie și practică.

Relația de sistem dintre știință și politică delimitază finalitatea științei, cu referire în mod particular la științele sociale, și anume aceea de a oferi cadrul teoretic (obiective, structuri, metodologie) și variantele de acțiune, venind în întîmpinarea politicului, înțeles ca nivel suprem de luare a deciziei, deoarece cercetarea științifi-

că trebuie să premerge obiectivelor și necesităților dezvoltării societății prevăzute în programul partidului, în planurile cincinale și în prognozele pe termen lung, să acționeze pentru soluționarea din timp a acestora, dînd o perspectivă largă dezvoltării societății socialiste. În acest sens, cercetarea prospectivă devine operantă numai prin intermediul conducerii vizionale. Plecînd de la constatarea de fapt că în condițiile actuale, știința, raportată la sfera politicului, este o componentă a puterii, apare evidentă posibilitatea de manifestare nerestrictivă a caracterului operațional al investigației vizionale.

Derivînd din filosofia marxist-leninistă, această dimensiune esențială a științei și toate implicațiile ce decurg, constituie punctul de plecare pentru înțelegerea concepției științifice a partidului în definirea liniilor generale ale dezvoltării, exprimate în mod concret în Program și Directive în care se arată că partidul nostru pornește de la considerentul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan și că societatea socialistă multilateral dezvoltată poate fi realizată numai pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii.

Relația de sistem

din punct de vedere al timpului

ÎN GÎNDIREA sistematică a Programului nu mai este vorba de o axă a timpului, ca simplă reunire logică de intervale care se succed, ci de „suportul” unui sistem temporal. Elementele acestui sistem — trecutul, prezentul și viitorul, nu pot fi deci izolate. În realitate, ele se condiționează reciproc și necesită pe plan analitic un demers metodologic multivalent care depășește, în cîmpul cunoașterii modelarea evoluției liniar și univoc.

Într-adevăr, este evident că prezentul nu poate fi studiat fără a implica traiectoria sa anterioară, adică trecutul. În acest sens, experiența trecutului nostru constituie un element esențial în procesul de analiză decizională a opțiunilor prezentului, întrucît, așa cum se arată în Program, viața a demonstrat pe deplin justetea liniei generale marxist-leniniste a partidului nostru de industrializare socialistă... S-a confirmat, de asemenea, justetea orientării politicii partidului în problema agrară... Experiența a evidențiat, tot odată justetea politicii partidului în domeniul revoluției culturale, a eforturilor pentru extinderea și perfecționarea învățămîntului de toate gradele, pentru dezvoltarea științei și tehnicii. Viitorul nu apare doar ca rezultat al unei dezvoltări a trecutului, care parcurge prezentul asimilînd nouta-

tea. El este conturat, în cîmpul acțiunii, de deciziile prezentate în spațiile posibilului, determinate uneori de evoluțiile trecute. În acest mod, imaginile sale condiționează, la rîndul lor, deciziile actuale, deci prezentul.

Această concepție este concretizată elocvent în capitolul din Directive privind creșterea nivelului național și a nivelului de trai. În viitorul cincinal, 33—34 la sută din venitul național se alocă fondului de dezvoltare și 66—67 la sută fondului de consum. În condițiile României, de țară în curs de dezvoltare, această necesitate obiectivă este dictată de imperativele evoluției economice, de strategia generală a partidului, a cărei realizabilitate impune creșterea forțelor de producție și în final deci de asigurarea creșterii susținute a nivelului de trai.

Aparent, trecutul ar părea domeniul lucrurilor săvîrșite, al evenimentelor terminate. În cîmpul cunoașterii, studierea trecutului implică, cel puțin mediat, prezentul și viitorul. Exemplificînd în domeniul istoriei, pe lîngă influența evidentă pe care o poate avea prezentul asupra cunoașterii trecutului, trebuie subliniat faptul că interpretarea materialului istoric depinde de sistemele de valori ale prezentului și, uneori, de necesitățile acțiunii, deci de viitor. Iată cum prezentul descoperă și viitorul valorifică, în cîmpul cunoașterii operaționale, trecutul. Ideile expuse se reflectă și își găsesc de asemenea o expresie corespunzătoare în Program.

Națiunea — obiectiv și finalitate a analizei vizionale

ÎN AL DOILEA rînd trebuie subliniată relația de sistem la nivelul obiectului de cercetare, care este de fapt națiunea română. În acest domeniu supus investigației vizionale, viziunea de sistem implică două operații și anume: integrarea factorilor de natură științifico-tehnică, economică, politică și socială și corelarea unor factori cu grad diferit de controlabilitate. Ca urmare, națiunea română este studiată în evoluție dinamică, analizîndu-se conexiunile exterioare (privită ca subsistem al sistemului mondial) și cele interioare, operîndu-se cu factorii deja menționați. Rolul României, ca element al structurii sistemului mondial, este expus alît în Program, în partea privind relațiile economice internaționale și cooperarea în producție cu alte state, cit și în Directive. În cadrul raporturilor economice externe ale României, relațiile economice și cooperarea în producție cu țările socialiste vor deține ponderea principală, participîndu-se amplu la colaborarea în cadrul C.A.E.R., la înfăptuirea „Programului complex”. Din studiul interdependențelor funcționale ale sistemului economic mondial, rezultă o concluzie esențială pentru evoluția nerestrictivă a acestuia și anume că este necesar să se acționeze pentru înfăptuirea unei noi ordini economice internaționale, bazată pe principii de egali-

tațe și echitate, care să asigure dezvoltarea armonioasă a tuturor popoarelor. Din punct de vedere metodologic, aceste sisteme parțiale (conexiunile externe și interne) nu pot fi separate, numai studiile lor în interdependență putând duce la evaluări operante, realiste, asupra dinamicilor lor, obținându-se astfel o viziune integratoare de sistem.

Acest lucru nu implică subevaluarea investigațiilor sectoriale, întrucât îmbinarea armonioasă a factorului intern și extern — ce se condiționează reciproc — constituie expresia unei politici juste, a fiecărui popor, a forțelor revoluționare din fiecare țară, o legitate a zilelor noastre, subliniată în Program, perspectiva științifică și cea tehnică având rolul de a furniza repertoriul de posibilități, necesar luării deciziei.

Relativ la corelarea factorilor cu grad diferit de controlabilitate, trebuie să relevăm caracterul de fundamentare solidă a Programului. În viziunea sistemică, potrivit teoriei marxiste, viitorul cuprinde simultan elemente cu evoluție determinată de legități și elemente care se pretează la o evoluție controlată. Prin studierea elementelor cu evoluție circumscrisă legităților ajungem la depistarea viitorilor posibili și a celor excluși, iar decelarea elementelor cu evoluție controlabilă ne permite delimitarea viitorilor dezirabili și indezirabili. Ca rezultat, aprecierea combinată a elementelor de legitate și a celor cu evoluție controlabilă îngăduie separarea viitorilor dezirabili-posibili de cei dezirabili, dar imposibili. Această dialectică internă a sistemului analizat, în care toate implicațiile sînt reciproce, își găsește o reflectare firească și o soluționare clară în proiectul de Program. Exemplificator în acest sens

este urmărirea legăturii de sistem între evoluția fondului de consum și fondului de dezvoltare, între dezvoltarea industriei, agriculturii și creșterea venitului național, între creșterea forțelor de producție și perfecționarea relațiilor de producție, între colaborarea internațională și respectarea drepturilor fundamentale ale națiunii, în sfîrșit în concepția diviziunii internaționale a muncii abordată prin prisma unei noi ordini economice internaționale. În acest sens, în viziunea sistemică a Programului — **crearea unei industrii puternice este factorul hotărîtor al făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, al ridicării continue a nivelului de trai material și spiritual al poporului, al asigurării independenței și suveranității țării.**

Normarea viitorului

STUDIIND modul de dirijare al sistemului analizat, se observă imediat că sistemul este considerat a fi condus prin obiective, fiind foarte interesant de urmărit **corelarea dintre aspectele explorative și cele normative.** În viziunea sistemică, această corelare este făcută atît pe verticala cercetării viitorului, de-a lungul axului temporal, cît și pe orizontala cercetării viitorului, în orice domeniu supus investigației previzionale.

Așa cum s-a arătat, integrarea pe verticala axului temporal conduce la sisteme cibernetice previzionale, în care analiza explorativă — a posibilităților — impune

obiective posibile și dorite, norme, care se schimbă în funcție de evoluția posibilităților, modificînd la rîndul lor posibilitățile ș.a.m.d.

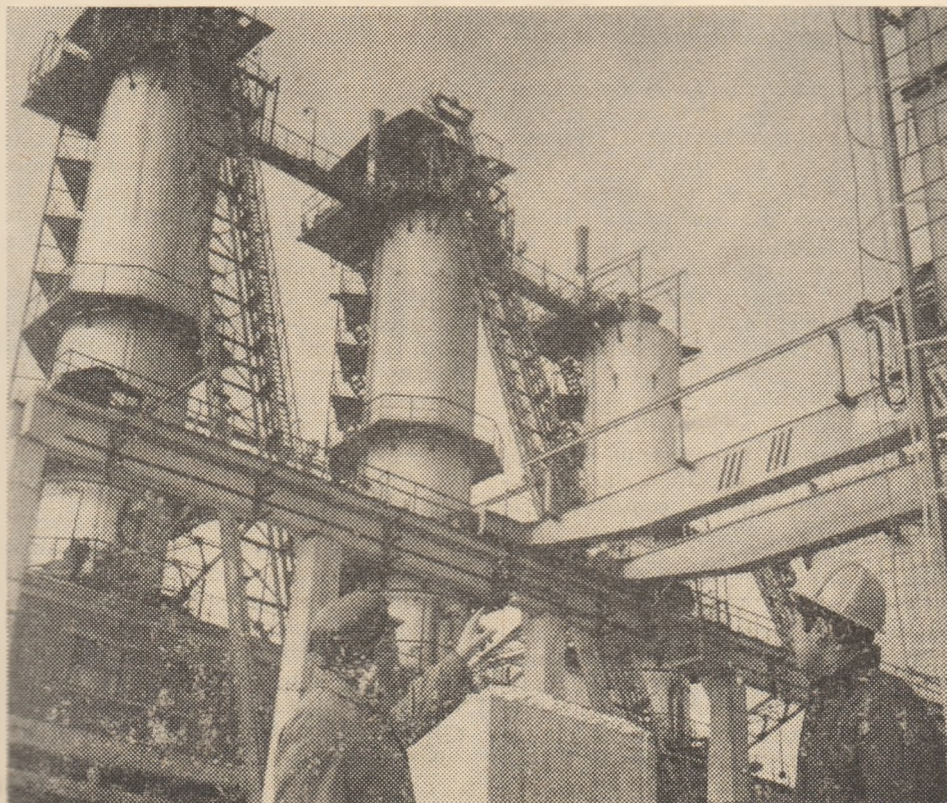
Integrarea pe orizontala cercetării viitorului apare drept o consecință a viziunii sistemice consecvente care stabilește drept cadru al oricărei prognoze un sistem format din elemente cu evoluții determinate de legități și elemente controlabile, în interdependență. Dezvoltarea generală a societății impune fiecărui domeniu concret o serie de norme, sau cerințe, a căror satisfacere constituie obiectivele în politica de dirijare previzională a fiecărui domeniu. Asocierea dintre explorativ și normativ, necesară la nivelul orizontal al elementelor ce formează un sistem, se impune astfel și în studiul fiecărui element, care trebuie să asocieze posibilitățile cu realitățile, în perspectiva globală a sistemului societății românești.

Obiectivele dezvoltării sînt stabilite în această perspectivă. În cadrul politicii industriale a partidului, de pildă, industria chimică va cunoaște o dezvoltare prioritară, datorită implicațiilor deosebite pe care le are chimia asupra evoluției celorlalte ramuri ale economiei. Prognozele cadru pe plan mondial justifică această dezvoltare. Dar obiectivele naționale nu sînt stabilite numai ținînd seama de tendințele mondiale, ci și de necesitățile corelării cu celelalte elemente ale sistemului național.

Trebuie făcută, de asemenea, observația că **structura de sistem leagă elementele explorative, implicit introduse în practică de procesul normativ, și sub aspectul evaluării,** stabilirea obiectivelor antrenînd elemente axiologice. Studiul interacțiunilor dintre elementul normativ și cel explorativ este făcută în scopul descrierii evoluției sistemului, urmărindu-se procesul de accelerare a lui și, de asemenea, corelîndu-se ideea de obiectiv propus, cu gradul de inerție al unor componente ale sistemului. În capitolul referitor la politica industrială a partidului este exemplificator, în acest sens, dacă ne referim numai la orientările privind asigurarea necesarului de materii prime și de noi surse de energie.

Obiective deschise — subordonate reperului uman

O ALTĂ importantă relație de sistem identificată este aceea între **obiectivele pe termen lung și cele tactice.** Trebuie remarcată flexibilitatea și rapiditatea de adaptare la cerințele necesitate de practica socială și economică, acest lucru făcîndu-se în cadrul unei viziuni clare și a unei perspective globale a nivelelor de atins. Urmărirea în acest sens a politicii partidului în domeniul învățămîntului, al pregătirii profesionale a forței de muncă, în concordanță cu progresul general al eco-

Industrializarea socialistă stă la baza dezvoltării întregului complex economic național

nomiei și al tehnicii, reliefează tocmai caracterul creator în abordarea problematicii studiate, bazat pe incorporarea continuă a sugestiilor apărute și a noilor fenomene decelate în practică. Un exemplu îl oferă conceptul de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, factor prioritar al strategiilor educaționale, care se operaționalizează prin tactici flexibile. În acest sens, consecvența în gândire pe termen lung formează cadrul pentru acțiune pe termen scurt. Tocmai acest tip de cercetări și elaborări de soluții în paralel cu traiectoria obiectului studiat sînt o elocventă reprezentare a modului de gîndire sistemic în investigația previzională, realizîndu-se o cunoaștere esențială a dinamicii și o desprindere de imaginea falsă a unui punct fix al dezvoltării, operînd deschiderea spre o interpretare dialectică și complexă a soluției.

În acest sens, Programul reprezintă un **cadru general al dezvoltării multilaterale a României**, deschis posibilităților de optimizare și corelațiilor care pot rezulta din noile elemente sugerate de traducerea în practică, deschis gîndirii și inițiativei creatoare.

Piatra unghiulară a Programului o constituie elementul de raportare a scopurilor urmărite, **finalitatea fiecărei opțiuni politice și economice; reperul uman**. Măsura progresului, a dezvoltării, o constituie omul, satisfacerea plenară a tuturor valențelor personalității umane în cadrul armonios construit al societății socialiste multilaterale dezvoltate, societate a cărei înfăptuire presupune — așa cum se arată în Program — ridicarea nivelului general de civilizație al vieții materiale și spirituale a poporului, situarea permanentă în centrul întregii politici a partidului și statului a omului — factor determinant al întregii dezvoltări sociale — a satisfacerii cerințelor și nevoilor sale în continuă evoluție. Calitatea vieții este implicat unul din principalele obiective ale efortului de dezvoltare în care este angrenată națiunea română, sub dublul aspect de forță motrice făuritoare și de beneficiar al acestor realizări.

Trebuie subliniat faptul că în Program se definește strategia generală a partidului, al cărui scop principal este făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate și crearea condițiilor pentru edificarea comunismului în România, ceea ce constituie o structură de obiective deschise, subordonate reperului uman. Aplicația este urmărită dinamic, viitorul proiectat nu rămîne închis, ci se deschide sugestiilor și perfecționărilor. Noțiunea de program lansat — care sugerează un moment de pornire și o desfășurare ulterioară prestabilă — este înlocuită cu noțiunea mai complexă de **activitate continuă**, desfășurată într-un dialog creator între factorii de decizie și cei chemați la transpunerea lui în practică. Pe acest temei, dezvoltarea multivalentă a personalității umane este viu stimulată și își găsește de asemenea cele mai fecunde arii de manifestare.

Marea cartă ideologică și acțiunea conștientă a societății

DIN PROGRAM rezultă pregnant **relația de sistem** la nivelul legăturii dintre teorie și practica construcției noii orînduirii.

Prin operaționalizarea cercetărilor, teoria injectează acțiunii practice strategii și modele construite teoretic, cu care se operează în cazuri concrete. Prin intermediul științei conducerii, așa cum se manifestă ea în concepția partidului nostru, devine complet operațională cea de-a doua latură a interacțiunii dintre teorie și practică, și anume legătura inversă, prin care practica are posibilitatea de a include teoriei noi aspecte, de a verifica dinamic, complex, multiplu dezvoltările teoretice, de a le corecta, de a le sugera noi linii de gîndire. În această viziune, teoria elaborată în lumina practicii și practica desfășurată în perspectiva teoriei, apar integrate. O concretizare în acest sens este oferită de politica partidului în problema repartizării venitului național. Practica a demonstrat că numai repartizarea unei cote superioare pentru fondul de dezvoltare poate duce la creșterea fondului de consum. Pînă în anul 1960, reducerea fondului de dezvoltare nu a determinat decît o evoluție lentă a ritmului anual de creștere a fondului de consum. Așa cum a arătat plenara C.C. al P.C.R. din vara anului trecut, deoarece în perioada 61—65 s-a alocat aproximativ 25 la sută din venitul național, una din consecințe a fost lipsa de fonduri necesare unor obiective economice, ajungîndu-se să se renunțe la realizarea programului de irigații și de dezvoltare a producției de îngrășăminte, ceea ce a afectat dezvoltarea agriculturii.

Pe baza acestei experiențe, care a îmbogățit, corectat și completat considerentele teoretice, s-a putut fundamenta riguros alegerea actualului raport dintre cele două fonduri absolut necesar în etapa prezentă de dezvoltare a României.

Așa cum rezultă din Program, integrarea sistemului național se manifestă alît pe „orizontală” aplicației — cuprinzînd domeniul cercetat și dirijat previzional, cît și pe „verticală” acestuia — desfășurarea în timp a aplicației. Teoria beneficiază astfel de toate elementele — informaționale, axiologice etc. — acumulate în procesul practicii, iar practica, la rîndul ei, se poate adapta teoriei într-un continuu dialog.

Din alt punct de vedere, remarcăm claritatea ideilor și logica expunerii, *dialectica internă a prevederilor*, constituind în ansamblul său o invitație la creativitatea socială, tehnică și economică, *un stimulent al acțiunii și angajării totale* în acest act de decizie colectiv, la dimensiunea întregului popor, de construire a României moderne și viitoare. Discuțiile purtate în presă, organizații de partid, sindicale, de tineret, în adunările oamenilor muncii, în forurile științifice, concretizate în nenumărate idei și soluții creatoare au relevat dimensiunea impactului generat de problematica Programului și Directivelor asupra conștiinței oamenilor, dînd și măsura par-

Tara întreagă — un șantier în care se construiește viitorul

ticipării maselor la elaborarea finisă dar și, mai ales, la concretizarea lui în viață, fapt relevant chiar în conținutul său unde se arată că, trebuie să avem permanență în vedere că *înăptuirea Programului, tronful comunismului în țara noastră nu pot fi decît rodul activității conștiente a maselor largi populare, al întregului popor*. În tr-adevăr poporul este cel care va fiuri, în concordanță cu năzuințele sale, cea mai dreaptă orînduire din lume, orînduirea romunistă.

Amplul proces de evoluție al României, realizarea tuturor opțiunilor fundamentale pentru înscrierea națiunii pe o traiectorie ascendentă în spațiul deschis de realizări al viitorului implică creșterea rolului conducător al partidului, ca o necesitate a funcționării sistemului în ansamblu, atît în etapa prezentă cît și în societatea socialistă multilateral dezvoltată. Această idee este clar oglindită în Program prin sublinierea rolului partidului căruia îi revine sarcina de a organiza și conduce în mod conștient amplul proces social de înaintare neîntreruptă a societății pe calea comunismului. Arătîndu-se că acest rol al partidului derivă din politica justă, marxist-leninistă, din identificarea lui deplină cu interesele vitale ale maselor populare, din capacitatea sa de a conduce cu fermitate poporul pe calea eliberării sociale și naționale și a făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, este subliniată necesitatea de a face totuși pentru ca partidul să-și îndeplinească în cele mai bune condiții misiunea ce-i revine în conducerea societății spre comunism.

În felul acesta Programul și Directivele conturează clar o concepție proprie, românească, asupra dezvoltării, bazată pe o gîndire integratoare de sistem, care dezvoltă creator gîndirea marxistă materialist-istorică, avînd un caracter complex, multilateral, și în primul rînd esențialmente uman, vizînd ridicarea omului pe treapta civilizației comuniste — ca o legitate a istoriei zitelor noastre.

Adrian VASILESCU

Secția de studii sistematice
a Universității din București

**ECONOMIE
NATIONALĂ**

Opiniile miniștrilor privind:

Priorități și opțiuni economice

ale anilor

1974 - 1975

1. Care au fost cele mai importante trei probleme cu care a fost confruntată conducerea ministerului în anul 1974?

Cum au fost soluționate?

2. Care vor fi cele mai importante trei probleme ale anului 1975?

Cum este concepută soluționarea lor?

ing. Virgil

ACTARIAN

ministrul industriei construcțiilor de mașini-unelte și electrotehnicii

1974

1. UTILIZAREA INTENSIVĂ A CAPACITĂȚILOR. Realizările preliminare la producția globală industrială pe totalul ministerului pe anul 1974 reprezintă o creștere de 27,2% față de nivelul realizat în anul 1973. Această creștere, care este superioară pe întreaga ramură a industriei constructoare de mașini, a fost posibilă, în cadrul ministerului nostru, în primul rând, printr-o mai bună valorificare a potențialului întreprinderilor. Aceste rezultate s-au obținut prin: o încărcare mai bună a utilajelor, urmărindu-se, în general, satisfacerea în cel mai mare măsură a cererilor beneficiarilor, în special, la produsele foarte solicitate ca: motoare electrice, mijloace de automatizare, aparataj electric de joasă tensiune, produse de mecanică fină, piese de schimb etc.; folosirea, într-o mai mare

măsură, a tinerilor absolvenți care s-au putut încadra mai ușor în disciplina tehnologică a forței de muncă cu experiența existentă în aceste întreprinderi; eliminarea locurilor înguste, prin executarea în cadrul întreprinderilor a o serie de utilaje și dispozitive; asimilarea rapidă și modernizarea produselor.

2. PREGĂTIREA STUDIILOR TEHNICO-ECONOMICE PENTRU NOILE OBIECTIVE. Conducerea ministerului nostru acordă o atenție deosebită acestei probleme din mai multe motive. În primul rând, s-a urmărit ca prin aceasta să se asigure o continuare a dezvoltării potențialului productiv de legătură între cele două cincinale, 1971-1975 și 1976-1980. În al doilea rând, s-au avut în vedere studiile tehnico-economice privind capacitățile productive care să asigure volumele de produse necesare la mijlocul viitorului cincinal. În același timp s-a luat în considerare faptul că rezolvarea acestui aspect asigură realizarea optimă a acelor investiții care condiționează realizarea producției de mașini, utilaje și echipamente necesare altor sectoare industriale (chimie, metalurgie, energie), cit și pentru produsele destinate exportului. În strigăt, dar nu ul-

A PUNCTUL de schimbare a ștafetei de la penultimul către ultimul an al cincinalului în care a început construcția socialismului multilateral dezvoltat în România, REVISTA ECONOMICĂ oferă cititorilor săi, în exclusivitate, o imagine de ansamblu a problematicii economiei românești, o imagine conturată de opinia miniștrilor, a conducătorilor de ministere și organe centrale de sinteză ale administrației noastre centrale de stat. În nr. 28/1974 al revistei au fost publicate opiniile miniștrilor industriei construcțiilor de mașini grele, construcțiilor industriale, industriei ușoare, agriculturii, industriei alimentare și apelor, economiei forestiere și materialelor de construcții.

timul din motive a fost acela de a pregăti studiile tehnico-economice pentru obiectivele care sporesc gradul de integrare a producției, concomitent cu profilarea și specializarea tehnologică. Citem ca exemple studiile pentru dezvoltarea producției de echipamente de automatizare, a producției de mașini-unelte agregat, a turnătorii pentru piese de mașini-unelte și pentru industria electrotehnică.

3. PREGĂTIREA FORȚEI DE MUNCĂ. O problemă esențială cu care s-a confruntat ministerul se referă la continua îmbunătățire și perfecționare a structurii muncitorilor calificați, în paralel cu creșterea ponderii celor care se formează în școli și, îndeosebi, pentru meseriile de bază din construcția de mașini-unelte și electrotehnică. Citeva dintre măsurile luate: (a) dezvoltarea rețelei de școli proprii pentru creșterea ponderii muncitorilor calificați proveniți din absolvenții de școli profesionale, licee de specialitate și școli de specializare post-liceale. Astfel, în ultimii 2 ani numărul școlilor profesionale a crescut de la 19 la 29, iar în 1975 se prevede să ajungă la 35. În aceeași perioadă, numărul liceelor de specialitate a crescut de la 9 la 40, în 1975

prevăzându-se să crească la 44. În anul 1974, din sporul de muncitori calificați, 38% îl reprezintă absolvenții de școli, iar în anul 1975, procentul va crește la 52%. (b) Dezvoltarea bazei materiale din toate unitățile școlare.

Pentru desăvârșirea instruirii practice în ateliere școlare, s-a repartizat unităților școlare plan de producție pentru repere și subsansamble din sarcinile de producție ale întreprinderilor pe lângă care funcționează. Astfel, în anul 1974 se prelină că în atelierelor școlare se va realiza un volum de producție de circa 25 mil. lei, iar pentru anul 1975 se propune a se realiza un volum de producție de circa 95 mil. lei.

1975

1. NOMINALIZAREA PRODUCȚIEI. În prezent, producția nominalizată prin sortimentele din planul de stat a crescut la peste 95% urmînd ca, în continuare, ministerul, centralele și întreprinderile să găsească soluții de nominalizare integrală a planului.

2. INNOIREA ȘI DIVERSIFICAREA PRODUCȚIEI. Este una din problemele majore ale anului 1975 cu care conducerea ministerului nostru va fi confruntată în mod deosebit. Că este așa, o demonstrează între altele, însuși procentul ridicat pe care produsele noi și modernizate îl vor reprezenta în totalul producției globale a anului 1975, de peste 67%. Avem în

vedere, totodată, promovarea unor produse cu nivel de competitivitate și performanțe tehnico-economice ridicate, realizabile cu consumuri reduse de materii prime și materiale și capacități să ofere consumatorilor finali utilități sporite ca volum, calitate și diversitate. Vom urmări în mod deosebit, recuperarea totală în 1975 a restanțelor de asimilării și modernizării din planul anului 1974, cit și integrarea mai accentuată și dezvoltarea produselor asimilate pe bază de licențe, antrenând în această activitate Institutul central de electronică, electrotehnică, automatică, mașini-unelte și mecanică fină împreună cu institutele de cercetare și proiectare de profil, urmând, în special, familiile de produse din domeniul tehnicii de calcul, mașinilor-unelte și componentelor electronice.

3. BAZA TEHNICO-MATERIA-LĂ. Asigurarea bazei tehnico-materiale pe anul 1975 este o problemă vitală, care intră în preocuparea noastră directă. În prezent, se analizează cu centralele industriale ce probleme au mai rămas nesoluționate pe trim. I. 1975 și, în special, pentru luna ianuarie, concentrând toate forțele din centrale și minister pentru rezolvarea grabnică a acestor probleme. Intenționăm ca în luna ianuarie 1975 toate întreprinderile să aibă baza materială integral asigurată, să nu pierdem capacități care nu mai pot fi recuperate.

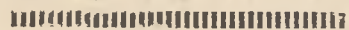
La materialele la care până în prezent nu am găsit soluții de acoperire pe întreg anul 1975, împreună cu C.S.P. și Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe am asigurat necesarul trim. I, în avans din cotele anuale, urmând ca la recensământ, în funcție de stocurile existente, să fie completate și la aceste materiale resursele pe întreg anul 1975. Intrevedem unele greutăți în asigurarea cu metal pe sem. I 1975, datorită întârzierii încheierii acțiunii de contractare de către Ministerul Industriei Metalurgice, însă, prin măsurile stabilite de către Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, sperăm să le depășim.

O altă măsură legată de asigurarea bazei tehnico-materiale pe anul 1975 este aceea de asigurare a stocurilor existente în întreprinderile ministerului nostru și de readucere în circuitul economic a unor stocuri supra-normative de materii prime și materiale. Numai în ultima lună a anului 1974 stocurile de materiale predate la bazele județene de aprovizionare tehnico-materială depășesc valoarea de 100 milioane lei. În același timp, s-au luat măsuri pentru revizuirea normelor de consum, în vederea încadrării consumului pe anul 1975 în balanțele aprobate.

Florian DĂNĂLACHE

președintele Uniunii Centrale a Cooperativelor Meșteșugărești

1974

Principalele trei probleme ale anului 1974, în ordinea importanței, au fost :

1. DIVERSIFICAREA. Deoarece una din sarcinile de bază ale cooperatiei meșteșugărești este de a contribui la satisfacerea în cit mai mare măsură a cererilor populației pentru prestări, de servicii, conducerea UCECOM și-a concentrat în mod deosebit atenția pentru adoptarea celor mai eficiente măsuri în vederea dezvoltării și diversificării activității de prestări de servicii, urmând consecvent și sistematic modul cum acestea sînt puse în practică în unități. Ritmul de dezvoltare obținut în acest an față de anul precedent, 11,9%, echivalent cu un spor valoric de peste 500 milioane lei, este cel mai ridicat spor anual realizat pînă în prezent. S-a extins rețeaua unităților prestatoare de servicii, prin punerea în funcțiune a numeroase obiective de investiții. În același timp au fost puse în funcțiune spații în complexele comerciale în suprafață de peste 4500 mp destinate prestărilor de servicii pentru populație în care se execută lucrări din toate domeniile de activitate. S-au introdus totodată noi profile de servicii și noi forme de organizare a acestora, cum ar fi : dispecerate pentru comanda unor prestații din domenii variate, minigrădinițe pentru copii preșcolari, închirieri de biciclete și alte articole sportive, jocuri distractive pentru tineret și altele.

2. CONSUMATORUL. Adaptarea producției în funcție de cererile beneficiarilor externi și interni și asigurarea portofoliului de contracte a fost unul din obiectivele noastre principale. Apariția în acest an a unor situații deosebite ca urmare a scăderii cererilor beneficiarilor la unele grupe de produse (covoare orientale, confecții, unele piese auto) a determinat necesitatea găsirii de soluții în vederea modificării sau adaptării profilului de producție a numeroase unități producătoare. În același timp s-au depus eforturi deosebite la toate nivelele pentru realizarea de noi produse, sortimente și modele, pentru prospectarea piețelor internă și externă și acoperirea cu contracte atît a capacităților de producție existente cit și a celor noi sau reprofilate.

3. APROVIZIONAREA. În domeniul aprovizionării, cooperatiea meșteșugărească a fost confruntată cu numeroase greutăți, determinate de acoperirea numai în parte prin repartiții a necesarului. Drept urmare, ne-am concentrat atenția, încă de la începutul anului, pentru întreprinderea de acțiuni la diferite niveluri în vederea obținerii unor cantități suplimentare de materiale. În paralel s-au făcut demersuri la Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și la ministerele și centralele industriale coordonatoare de balanțe pentru ca, în cadrul repartițiilor, furnizorii să asigure o structură sortimentală corespunzătoare pentru materialele folosite în activitatea de prestări de servicii. Totuși, unitățile noastre nu au putut soluționa toate greutățile întâmpinate în aprovizionarea cu materii prime și materiale, ceea ce a afectat buna desfășurare a activității, ca și nivelul realizărilor.

1975

Pentru anul 1975, problemele majore cu care ne vom confrunta, apreciem că vor fi, în general, aceleași cu cele din 1974 :

1. DIVERSIFICAREA. Avem în vedere prestarea de servicii, extinderea unităților de profil și îndeosebi amplasarea judicioasă a acestora pe teritoriul localităților, ca și introducerea de noi forme de servicii, volumul activității fiind prevăzut să crească în 1975 cu 16,5% față de 1974. Pentru dezvoltarea prestărilor de servicii s-a alocat pentru anul 1975 un volum de investiții de circa 160 mil. lei. Intrevedem și un ansamblu de acțiuni pentru dezvoltarea intensivă, în care scop munca noastră de îndrumare și control se va activa mult.

2. CONSUMATORUL. Ne vom preocupa în continuare pentru adoptarea capacităților de producție la cerințele beneficiarilor. În sectorul prelucrării metalelor îndeosebi, avem în vedere realizarea de noi bunuri de consum cerute de populație menite să ușureze munca în gospodărie - prevăzîndu-se, în acest scop, asimilarea în anul viitor a unui număr de 370 de produse - ca și realizarea în toate sectoarele a unor noi produse destinate exportului. O atenție deosebită va fi acordată recolicării în alte meserii a acelei părți din cooperatorii deveniți disponibili prin reprofilarea producției în unele activități. În paralel, vom intensifica acțiunile de prospectare a pieței externe și de contractare cu organele comerciale locale și centrale, în vederea obținerii

anui volum sporit de comenzi, corespunzător volumelor de plan prevăzute pentru anul viitor.

3. APROVIZIONAREA. Acoperirea necesarului de materii prime și materiale, atît prin repartiții, cit și prin preocupări directe, făcînd demersurile necesare la forurile în drept, la centralele industriale coordonatoare de balanțe, precum și direct la întreprinderile producătoare, în vederea primirii sprijinului pe această linie și a rezolvării favorabile a acestei probleme care condiționează bunul mers al activității. În paralel, ne vom concentra atenția spre intensificarea procesului de reducere a consumurilor de materii prime și materiale și spre valorificarea superioară a acestora, ca și pentru utilizarea în proporție mai mare a înlocuitorilor și deșeurilor.

Traian DUDAȘ

ministrul transporturilor și telecomunicațiilor

1974

1. SINCRONIZAREA CAPACITĂȚILOR CU NEVOILE. Datorită unor condiții obiective, ca de exemplu caracterului sezonier al unor activități economice, precum și unor cauze subiective, cerințele de transport din decursul anului nu pot fi complet uniformizate, nici ca volum și nici ca structură a mărfurilor, de care depinde structura parcului de mijloace de transport. Aceasta ridică probleme foarte dificile pe linie de planificare. În unele perioade ale anului au apărut dificultăți în satisfacerea promptă a cerințelor de transport, cu efecte negative atît pentru beneficiari, cit și pentru utilizarea mijloacelor. În ce privește telecomunicațiile, deși numărul posturilor telefonice a crescut simțitor, trebuie să remarcăm că nu am reușit întotdeauna să extîndem rețeaua în pas cu construcția noilor cartiere din orașele țării.

2. OPTIMIZAREA. Intensificarea preocupărilor în acest domeniu, mai buna cooperare între organizațiile de transport și beneficiari, a făcut ca anul 1974 să se încheie cu rezultate îmbunătățite față de anul precedent.

Orientările izvorite din indicațiile date de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cu privire la optimizarea transporturilor și gospodărirea judicioasă a resurselor energetice ale țării, toc ca

pe ansamblul transporturilor interne, consumul de combustibil necesar propulsiei să fie același în anul 1975 și în următorii ani, pînă în anul 1980, ca și în anul 1974, deși în viitorii șase ani traticul crește cu circa 40%.

3. UTILIZAREA MIJLOACELOR DE TRANSPORT. Pentru realizarea acestui obiectiv s-a acționat pe mai multe căi: încărcarea la capacitate a vagoanelor, auto-vehiculelor și navelor, reducerea curselor goale ale acestora, creșterea vitezei comerciale a trenurilor prin mai buna organizare a circulației, micșorarea staționării mijloacelor de transport sub operațiile de încărcare și descărcare — la care pot și trebuie să-și aducă aportul lor și beneficiarii de transport.

Trebuie subliniat că în privința utilizării intense a mijloacelor de care dispunem, avem încă importante rezerve. Pentru punerea lor în valoare, o deosebită importanță are aplicarea în practică a indicațiilor date de secretarul general al partidului tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, în ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din 15 octombrie 1974.

1975

Sarcinile de plan pe anul 1975 pun probleme deosebite transporturilor și telecomunicațiilor. Între cele mai importante considerăm că sînt:

1. PROGRAMAREA OPERATIVĂ. O importanță deosebită pentru buna desfășurare a transporturilor o are stabilirea planului operativ de transport lunar care cuprinde cererile prezentate de beneficiari. Sînt încă dese cazurile în care anulările și cererile suplimentare din cursul lunii conduc la abateri pînă la 30% față de cererile inițiale. Este evident că în aceste situații transporturile sînt confruntate cu probleme deosebit de dificile care au repercusiuni negative asupra satisfacerii noilor cereri.

2. ORGANIZAREA. În cursul anului 1975, ministerul nostru va fi confruntat cu un număr mare de probleme organizatorice, ca de exemplu: intensificarea electricității unor magistrale feroviare, în vederea creșterii capacității acestora în trafic intern și internațional și reducerii consumului de combustibil; concentrarea parcului auto în întreprinderi specializate pe teritoriul fiecărui județ; aplicarea prevederilor Legii drumurilor care pune sub coordonarea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor întreaga rețea de drumuri a țării; creșterea volumului de mărfuri derulat prin aplicarea unor tehnologii moderne, între care containerizarea și transcontainerizarea: sporirea capacității centralelor telefonice și repartizarea în continuare a posturilor telefonice cu precădere

pentru populație și intensificarea automatizării interurbane, construcția stației de sol pentru legături de telecomunicații prin sateliți cu diferitele părți ale globului pămîntesc.

La rezolvarea problemelor de mai sus se urmărește ca soluțiile să se încadreze ca o primă etapă în realizarea sistemului complex automatizat de telecomunicații și sistemului unitar al transporturilor de mărfuri și călători.

3. PREGĂTIREA CADRELOR.

Avînd în vedere înalta calificare și măiestrie profesională, precum și exigențele privind spiritul de disciplină și responsabilitate pe care le solicită munca în transporturi și telecomunicații, bazele pregătirii cadrelor pentru nevoile de perspectivă trebuie puse încă de acum. O mențiune specială în această privință trebuie făcută privitor la flota maritimă comercială, a cărei capacitate va fi în anul 1980 cu 2,4 ori mai mare față de anul 1975, creștere ce se va materializa mai ales în nave de mare capacitate și deosebită tehnicitate, cum sînt mineralierele de 55 mii tdw și navele petroliere de 85 și 150 mii tdw.

Mihail FLORESCU

ministru industriei chimice

1974

1. INVESTIȚIILE. Prima dintre principalele trei probleme cu care ne-am confruntat în acest an a fost realizarea investițiilor și a punerilor în funcțiune. Au fost întîrzieri mari în darea în funcțiune a unor obiective importante.

„Problema” poate fi definită prin următoarele elemente mai importante: pregătirea necorespunzătoare a planului construcției de utilaje tehnologice pentru industria chimică, fapt ce a condus la întîzrieri mari în livrarea utilajelor; nerespectări ale contractelor de către multe firme pentru utilajele și materialele din import; deficiențe de calitate foarte grave în executarea unor utilaje din țară și străinătate; rămîneri în urmă în realizarea lucrărilor de construcții și îndeosebi în deschiderea frontului de montaj; prelungirea duratei produselor tehnologice, datorită necesității remedierii pe șantier a unor utilaje și aparate de măsură și control; neatingerea parametrilor proiectați la unele instalații noi, cauzate în special de calitatea necorespunzătoare a unor utilaje și materiale.

Pentru remedierea situației, în întreprinderile și pe șantierele industriei chimice a fost definitivat, în baza indicațiilor date în ședința Consiliului de Miniș-

trii din 5 iulie 1974, un program de desfășurare a lucrărilor de montaj în vederea intensificării lucrului pe șantiere, pentru recuperarea termenelor de punere în funcțiune a instalațiilor nerealizate pe parcursul anului și reducerea perioadei de atingere a parametrilor proiectați.

2. CRIZA PETROLULUI. A doua problemă cu care ne-am confruntat în 1974 a fost criza mondială a petrolului, cu efectele sale în petrochimie — în livrări și prețuri.

Piața internațională a materiilor prime cu mari fluctuații de prețuri, precum și cu anulări de contracte, a provocat mari greutăți în importul unor produse chimice, în special la produsele petrochimice.

Printre măsurile întreprinse pentru a contracara efectele crizei, menționez; planul de acțiuni pentru asigurarea din import a principalelor materii prime și produse deficitare este următorul: nivelul conducerii ministerului, cu luarea unor decizii de repartizare cu prioritate către acele întreprinderi cu sarcini deosebite de livrare la extern și intern; ministerul analizează săptămînal în biroul executiv al consiliului de conducere, împreună cu societățile de comerț exterior, măsurile operative ce trebuie luate față de situațiile apărute pe piață.

3. FUNCȚIONAREA INSTALAȚIILOR. Dimensiunile și complexitatea instalațiilor chimiei moderne complet automatizate, cer o pregătire superioară și o atenție deosebită în întreținerea și intervențiile efectuate, factori cu care nu a ținut pasul pregătirea cadrelor noastre. Din această cauză am fost confrunțați cu o serie de accidente tehnice, ca avarii grave, la unele instalații importante.

Pentru asigurarea desfășurării fără întrerupere a proceselor de producție și obținerii rezultatelor economice prevăzute, în compartimentele respective din ministere, centrale și întreprinderi, a fost organizat un control calitativ amănunțit al lucrărilor de reparații executate, asupra respectării parametrilor tehnologiei de funcționare și a modului de operare corectă a instalațiilor.

1975

1. INVESTIȚIILE. Principala problemă ce stă în fața conducerii ministerului în 1975 este intrarea în funcțiune la termen a instalațiilor planificate, a celor restante din anul trecut, precum și atingerea parametrilor proiectați la cele aflate în grialic și întîrziate, în scopul asigurării realizării stadiilor fizice și valorice prevăzute în planul pe 1975.

Pentru aceasta s-au luat măsuri pentru intensificarea elaborării și aprobării studiilor tehnico-economice pentru lucrările noi prevăzute în 1975, precum și acelea care urmează să înceapă în 1976. S-a intensificat ritmul de elaborare și predare la constructor a proiectelor de execuție pentru volumul de construcții-montaj cuprinse în plan. S-au transmis comenzile și desenele de execuție și s-au încheiat contractele pentru utilajele ce se execută în țară.

2. CHELTUIELILE DE PRODUCȚIE. În 1975 va trebui să recuperăm toate nerealizările din anii precedenți. Aceasta a dus la situația ca în 1975 să se planifice o scădere a cheltuielilor materiale de producție mai mare decît realizările tuturor primelor patru ani ai cincinalului.

În acest scop s-au luat măsuri ca fiecare întreprindere și centrală să-și elaboreze programe proprii de măsuri, cu sarcini concrete și responsabilități pe fiecare secție, atelier și loc de muncă, privind reducerea normelor de combustibil, energie, metal, materii prime, materiale și piese de schimb din țară și import, astfel încît să se asigure scăderea sistematică a cheltuielilor materiale pe unitatea de produs.

3. CINCINALUL VIITOR. A treia problemă principală ce confruntă conducerea ministerului în anul viitor o constituie pregătirea următorului plan cincinal.

Lucrările pregătitoare pentru cincinalul 1976-1980 au început încă din 1973, prin elaborarea de studii de dezvoltare pe ramuri și subramuri, care au permis să se stabilească amplasamentele și tehnologiile, precum și modul de asigurare din țară a echipamentelor pentru cea mai mare parte a investițiilor prevăzute. Prin măsurile luate, 73 mari lucrări din viitorul cincinal au început în 1974 sau vor începe în 1975, asigurîndu-se punerile în funcțiune a unor mari obiective încă din primii ani ai cincinalului următor.

În încheiere, aș aminti că problemele majore ce stau azi în fața omenirii în condițiile exploziei demografice și a epuizării treptate a resurselor naturale tradiționale, confirmă necesitatea sporirii participării industriei noastre chimice la viața socială, necesitatea continuării procesului de diversificare a acesteia, de punere în valoare a noi resurse de materii prime, de participare într-o pondere din ce în ce mai mare la progresul tuturor ramurilor industriale.

Anchetă realizată de V. BOESCU, B. IULIAN, I. MANEA

CINCINALUL — ÎNAINTE DE TERMEN!

Un imperativ al eficienței:

**UTILIZAREA INTENSIVĂ
A POTENȚIALULUI TEHNIC PRODUCTIV**

● Creșteri însemnate în primii 4 ani din actualul cincinal ale indicilor de utilizare a capacităților de producție ● Ce reflectă experiența acumulată în întreprinderi și centrale industriale în activitatea desfășurată pentru depistarea și valorificarea rezervelor interne ● Încotro se cer îndreptate eforturile pentru obținerea unei eficiențe superioare în 1975, prin acțiunea de valorificare la cote înalte a întregului potențial productiv.

AM TRECUT PRAGUL unui nou an de activitate intensă, ultimul din actualul cincinal. Peste tot, în întreprinderi industriale, exploatarea miniere, construcții și transporturi, cei ce muncesc dau acum bătălia pentru finalizarea angajamentului asumat — realizarea cincinalului înainte de termen. Faptul că majoritatea colectivelor de muncă și-au asigurat un avans substantial în îndeplinirea planului și angajamentelor, dă certitudinea că 1975 va fi unul din anii cei mai rodnici în realizări, permițând trecerea cu succes la îndeplinirea noilor obiective trasate prin documentele Congresului al XI-lea al P.C.R.

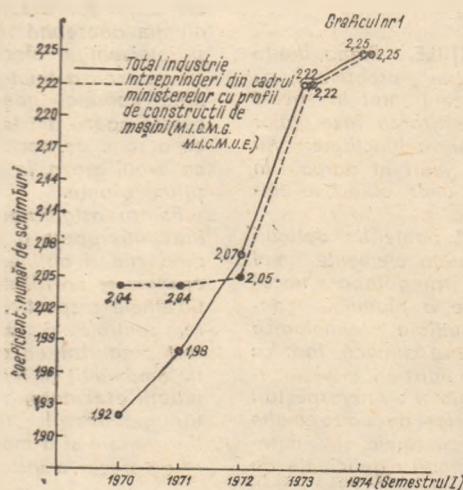
Pentru ca eforturile consacrate îndeplinirii planului cincinal înainte de termen să se soldeze cu cit mai însemnate realizări, este necesar ca în fiecare întreprindere să se acorde atenția cuvenită utilizării maxime a capacităților de producție, încărcării corespunzătoare a obiectivelor industriale noi, scurtării termenelor de atingere a parametrilor proiectați, valorificării eficiente a rezervelor potențiale identificate, descoperirii și punerii în valoare a unor noi surse de creștere a producției, productivității muncii, reducerii costurilor de producție și sporirii eficienței economice.

MERSUL ASCENDENT AL ECONOMIEI NAȚIONALE presupune valorificarea deplină și eficientă a potențialului uman și material. În ultimele două decenii, ca urmare a politicii de investiții, de dezvoltare a forțelor de producție pe întreg teritoriul patriei, fondurile fixe productive din industrie au sporit în mod considerabil, importante și numeroase capacități noi de producție au fost integrate în circuitul economic, concomitent cu dotarea și reutilizarea celor existente la nivelul tehnicii avansate. În condițiile acestei dezvoltări, este absolut necesară și justificată necesitatea asigurării unei evidențe clare și corecte a capacităților de producție din toate întreprinderile.

Ca rezultat al muncii desfășurate pe această linie și a perfecționărilor metodologice efectuate an de an, în urma consultării unor colective largi de specialiști din întreprinderi, centrale industriale, ministere, institute de cercetări și învățământ superior, a experimentării soluțiilor

preconizate, în prezent există o evidență a capacităților de producție — în profil departamental, teritorial și pe ramuri — pentru un număr de circa 450 grupe de produse și produse, care reprezintă aproape 80% din valoarea producției globale industriale, față de circa 275 grupe de produse, cit a cuprins evidența capacităților în primul an de înregistrare (1971).

În cei patru ani ai actualului cincinal s-a desfășurat o activitate susținută pentru îndeplinirea orientărilor stabilite de conducerea de partid și de stat cu privire la folosirea intensivă și extensivă a capacităților de producție și încărcarea corespunzătoare a mașinilor, utilajelor, instalațiilor și agregatelor, precum și utilizarea cit mai rațională a tuturor suprafețelor de producție. Datele existente cu privire la modul de folosire a capacităților de pro-

ducție sintetizează efectul mobilizator al planurilor de dezvoltare economico-socială și eforturile depuse pentru ridicarea la cote cit mai înalte a utilizării potențialului productiv, pentru creșterea continuă a eficienței economice. Astfel, indicii care exprimă gradul de folosire a capacităților de producție pe ansamblul industriei a sporit cu 14% în 1974 față de 1970, creșteri corespunzătoare obținându-se și la principalele produse din diferitele ramuri ale industriei (tabelul nr. 1).

În utilizarea mai completă a capacităților de producție un rol important revine generalizării schimbului II și extinderii schimbului III. Acționându-se în această direcție, concomitent cu repartizarea judicioasă a mașinilor-unelte și a forței de

muncă, coeficientul numărului de schimburi în întreprinderile constructoare de mașini a evoluat ascendent în anii cincinalului, ajungând la 2,25 în semestrul I 1974, față de 1,92 în 1970 (graficul 1). Realizările obținute în primul semestru din 1974 sînt superioare celor din aceeași perioadă a anului precedent, ceea ce evidențiază preocupările permanente existente în majoritatea întreprinderilor pentru mai buna folosire a parcului existent de mașini-unelte. De altfel trebuie arătat că și în semestrul II din 1974, indicii de utilizare a mașinilor și utilajelor — după datele operative ce le deținem — sînt superioari celor realizați în semestrul I din același an.

Situația respectivă apare mai semnificativă dacă analizăm rezultatele obținute în prima parte a anului 1974 pe categorii de utilaje. Astfel, la unele grupe de mașini-unelte, coeficientul numărului de schimburi realizat, deși nu exprimă încă o utilizare satisfăcătoare a fondului de timp disponibil, prezintă totuși valori superioare mediei obținute la categoria respectivă. Asemenea realizări sînt de remarcă la strunguri paralele (coeficient de schimburi peste 2,6 la M.M.P.G. și M.T.T.), strunguri Carusel (2,6 la M.A.I.A.A., 2,4 la M.I.M.), mașini de frezat prin copiere (2,5 la M.E.E. și M.T.T.), mașini de alezat (2,2 la M.I.C.M.G., 2,3 la M.A.I.A.A.) etc.

Sînt însă unele întreprinderi al căror coeficient de schimburi reprezintă mai puțin de 1,5 (întreprinderea de piese turnate-Cimpina, întreprinderea de utilaje pentru industria materialelor de construcții și refractare-Bistrița, întreprinderea „Electroarges”-Curtea de Argeș, întreprinderea de accesorii pentru mașini-unelte Blaj etc), datorită faptului că acestea nu au luat din timp măsuri pentru pregătirea și angajarea cadrelor necesare generalizării schimbului II. Evident, aceasta a avut repercusiuni negative asupra utilizării capacităților de producție, a realizării sarcinilor de plan.

Cit privește gradul de încărcare și folosire a mașinilor și utilajelor în schimbul III, datele statistice relevă că în numeroase întreprinderi el este departe de a fi considerat mulțumitor, impunându-se, în continuare, măsuri eficiente pe această linie. Dacă ne gîndim la faptul că fiecare zecime de creștere a coeficientului numărului de schimburi echivalează cu produse valorînd sute de milioane lei, devine evident faptul că orice efort consacrat acestui scop este pe deplin justificat și răsplătit.

UTILIZAREA CAPACITĂȚILOR DE PRODUCȚIE ESTE într-o anumită măsură afectată de prezența, la unele întreprinderi, a unor așa-zise „locuri înguste”: existența acestora limitază nivelele producției posibile și, implicit, conduce la utilizarea parțială a potențialului

productiv la unele utilaje sau grupe de utilaje de primă importanță în fluxul tehnologic. La multe unități ale Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini Grele, Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor și în industria locală, de pildă, producția ar putea fi mai mare, — suma acestor plusuri apreciem că se poate ridica la 400—800 milioane lei anual — dacă nu ar exista locurile înguste în cadrul proceselor tehnologice.

Lichidarea decalajelor între sectoarele calde (forje, turnătorii) și cele de prelucrare, creșterea capacității sectoarelor de uscarea, sporirea suprafețelor halezor productive pot contribui într-o măsură importantă la realizarea unor nivele superioare de producție. Prin eliminarea locurilor înguste s-ar putea obține, în plus, circa 600 t mașini și utilaje pentru industria materialelor de construcții și refractare la „Independența”-Sibiu, peste 2 300 t piese turnate din oțel la „Hidromecanica”-Brașov, circa 40 mii t oțel brut la C.S. Reșița, peste 8 000 buc. mașini de cusut la U.M. Cugir etc.

Persistența locurilor înguste este favorizată de slaba preocupare a unor conducători de centrale și întreprinderi pentru adaptarea la timp a proceselor de fabricație corespunzător modificărilor intervenite în structura sortimentală a producției. Identificarea locurilor înguste în procesul de producție are o importanță majoră, ținând seama de faptul că fondurile necesare, volumul și durata lucrărilor pentru eliminarea lor sunt incomparabil mai reduse față de efortul financiar, material și uman care ar trebui făcut pentru construirea unor capacități noi. Legat de acest aspect, apare oportună și necesară revizuirea mentalității unor economiști și tehnicieni, care continuă să persiste în ideea potrivit căreia capacitatea unei linii sau unui sector de fabricație este corespunzătoare utilajului care prezintă cel mai mare loc îngust. Sint clare consecințele grave ale unui asemenea mod de gândire, care are ca efect condamnarea la o irațională folosire a unor importante utilaje, a căror procurare a necesitat eforturi materiale și financiare serioase din partea statului.

Odată depistate locurile înguste precum și cele potențiale — ținând seama de prevederile privind reutilizarea, modernizarea sau dezvoltarea unor secții de producție sau de deservire — este oportun ca, în măsura în care înlăturarea acestora prezintă eficiență, să se prevadă completări de utilaje acolo unde acestea lipsesc, precum și intensificarea cooperărilor cu alte întreprinderi.

Importante rezerve de capacitate există în cadrul utilizării fondului de timp al mașinilor, utilajelor, instalațiilor și agregatelor. În legătură cu aceasta, se pune întrebarea: care trebuie să fie, de fapt, timpul maxim posibil de utilizare a unei mașini sau instalații, bineînțeles exceptând perioadele afectate reparațiilor și reviziilor planificate? Este acceptată ideea potrivit căreia un utilaj, mașină sau agregat dispune de capacitate potențială de la data când este semnat documentul de punere în funcțiune — respectiv de integrare în procesul de producție — și pînă în momentul întocmirii actului de dezafectare, prin casare, a respectivului utilaj. Aceasta înseamnă că fiecare mașină sau instalație dispune de un potențial productiv de 365 zile pe an și 24 ore pe zi. Faptul că nu toate mașinile și utilajele sint folosite la limita superioară, din punct de vedere extensiv, nu înseamnă că aceasta se datorește lipsei de capacitate, ci unor condiții conjuncturale, organizatorice, unei anumite practici sau necesități economice.

Din acest punct de vedere, utilizarea maximă a fondului de timp calendaristic este realizabilă în anumite ramuri ale industriei (siderurgie, chimie, prelucrarea țiteiului, materiale de construcții etc.), unde se practică de altfel regimuri de lucru neîntrerupte.

În calculele pentru dimensionarea mărimii capacităților de producție au fost avute în vedere regimuri de lucru corespunzătoare, stabilindu-se pentru fiecare produs fondul de timp nominal, în funcție de caracterul de continuitate a procesului de fabricație. Această premisă s-a dovedit deosebit de utilă, dat fiind faptul că se asigură posibilitatea comparării gradului în care sint utilizate capacitățile de producție în unitățile cu același profil, sau chiar cu profil diferit. Din numărul pro-

normale a procesului de fabricație — continuă, din păcate, să fie vitregite de atenția factorilor de răspundere din unele întreprinderi și centrale industriale. Uneori, încercându-se să se recupereze rămănerile în urmă în realizarea sarcinilor de plan lunare sau trimestriale — care adeseori sint rezultatul unor lipsiri organizatorice sau tehnice — se recurge la suprasolicitarea utilajelor și agregatelor, amânarea sau chiar suprimarea reparațiilor și lucrărilor de întreținere planificate. Controalele sistematice efectuate de organele de specialitate au dezvăluit că dintre întreprinderile verificate, nu și-au realizat planul de reparații circa 88% în trim. IV. 1973, circa 75% în trim. I și 65% în trimestrul II din 1974. De asemenea, la un număr important de unități productive se constată deficiențe în asigurarea forței de muncă de calificare corespunzătoare activității de reparații și întreținere, slaba organizare a compartimentului în sarcina căreia cade problema reparațiilor.

O altă cauză care alimentează orele de stagnare a producției o constituie lipsa din dotare, nefuncționarea sau neasigurarea condițiilor de verificare în termen a aparatului de măsură, control și automatizare. Aceste deficiențe au efecte nefavorabile și asupra calității producției, contribuind în același timp la scăderea siguranței în funcționarea mașinilor.

Anual, opririle accidentale provoacă pierderi de producție care, de exemplu, la Întreprinderea de utilaj chimic Găești echivalează cu o producție anuală de circa 130 t utilaje tehnologice, la Combinatul de fibre artificiale Brăila circa 1 000 t/an fibre celulozice tip B și L, la Combinatul de prelucrare lemnului Focșani, mobilier în valoare de circa 9 000 mii lei an etc.

Limitarea perioadelor de imobilizare a mașinilor și instalațiilor și, implicit, sporirea fondului de timp productiv, se poate realiza prin respectarea cu strictețe a graficelor de reparații și întreținere, executarea, acolo unde este cazul, a unor lucrări cu caracter preventiv, pregătirea condițiilor materiale și organizatorice pentru buna desfășurare — și în timpul prevăzut — a lucrărilor de reparații. În același timp, este necesară dimensionarea și dotarea compartimentelor de întreținere și reparații din întreprinderi, corespunzător volumului de lucrări prevăzute a se executa, concomitent cu instruirea personalului de specialitate.

În sfârșit, în strînsă legătură cu utilizarea rațională a fondului de timp disponibil al mașinilor, instalațiilor și agregatelor este și problema asigurării și pregătirii corespunzătoare a forței de muncă. Este necesar să fie subliniat faptul că lipsa forței de muncă, atît sub aspect numeric — datorită preocupărilor insuficiente pentru pregătirea din timp a personalului — cît și al calificării necesare a frînat posibilitățile de sporire mai substanțială a producției — în principal în industria prelucrătoare — echivalînd, la nivelul anului 1973, cu un număr de aproape 20 milioane ore-mașini, cifră care, proporțional, s-a menținut și în semestrul I al anului 1974. Din totalul orelor datorate opririlor accidentale, circa jumătate se datoresc deficiențelor legate de lipsa forței de muncă, aceasta resimțindu-se în mod deosebit în întreprinderile constructoare de mașini ca, de exemplu, la I.C.M. Reșița, Întreprinderea „Vulcan”-București, „Progressul”-Brăila, Întreprinderea de utilaj terasier-Buzău, „Tehnofrig”-Cluj-Napoca etc.

Aducerea la îndeplinire în mod exemplar a programului de măsuri pentru recrutarea și calificarea forței de muncă, în special pentru meseriile deficitare (frezori-

Tabelul nr.1

Ramura	Gradul de folosire a capacităților de producție	
	1970	1974
TOTAL industrie	80,0	91,7
- Industria metalurgiei feroase	86,0	96,8
- Industria construcțiilor de mașini și prelucrarea metalelor	78,0	89,8
- Industria chimică	83,1	91,1
- Industria materialelor de construcții	85,6	89,7
- Industria textilă	86,6	93,7
- Industria alimentară	82,9	94,6

dușelor și grupelor de produse la care s-a evaluat potențialul productiv, de pildă, la circa 35% din produse s-au avut în vedere regimuri de lucru continue și la peste 60% regimuri discontinue (cu întrerupere în zilele de duminică și sărbători legale), în trei schimburi pe zi. În acest mod, la calculul mărimii capacităților de producție, se are în vedere o utilizare ridicată a fondului de timp calendaristic.

Deși în marea majoritate a întreprinderilor, practicarea unor asemenea regimuri de lucru constituie de multă vreme o realitate, sint încă unități pentru care utilizarea maximă a fondului de timp, reprezintă numai o tendință. Astfel, în ramura industriei constructoare de mașini și prelucrării metalelor, peste 40 milioane ore-mașini așteaptă a fi valorificate, ceea ce constituie desigur o rezervă deosebit de importantă, care deocamdată reprezintă schimburi neprogramate.

III

ELIMINAREA OPRIRILOR ACCIDENTALE, cauzate de slaba întreținere a utilajelor, lipsa forței de muncă, aprovizionarea neritimică cu unele materii prime, materiale, piese de schimb etc. — constituie o altă cale importantă pentru sporirea volumului producției fizice (întreruperile accidentale au reprezentat, de pildă, în industria construcțiilor de mașini — numai în primele 6 luni din 1974 — peste 22 milioane mașini-ore). Nerealizarea reparațiilor planificate și lipsa de preocupare pentru asigurarea în termen a pieselor de schimb necesare are ca efect creșterea artificială a orelor de staționare a mașinilor și utilajelor, însumînd circa o pătrime din totalul orelor de staționare.

Reparațiile planificate — această activitate importantă în sprijinul desfășurării

rectificatori, strungari, rabotori, forjori etc.), asigurarea concomitentă a bazei materiale necesare (cămine, cantine) etc. va avea o influență favorabilă asupra gradului de folosire a capacităților de producție existente, creșterii nivelului producției materiale.

IV

REZERVE DEOSEBITE în legătură cu utilizarea potențialului productiv sînt de remarcate și în ce privește îmbunătățirea ritmicității aprovizionării întreprinderilor cu materii prime, materiale etc., precum și asigurarea unei desfaceri mai operative a produselor fabricate. În decursul derulării activității de producție au apărut dificultăți frecvente în aprovizionarea tehnico-materială datorită întârzierii în punerea în funcțiune a unor întreprinderi, cit și faptului că în altele, neatingîndu-se în timpul prevăzut parametrii proiectați, nu s-a putut produce atît cit au avut stabilit prin plan. Aceste neajunsuri au condus la nerespectarea unor obligații din contractele economice, creînd goluri în asigurarea ritmică cu materii prime și materiale a unor grupe de mașini și utilaje la întreprinderile beneficiare. De asemenea, nerespectarea ritmicității livrării de materii prime, precum și deficiențele ce au mai intervenit în modul de cooperare între întreprinderi, au influențat negativ, la rîndul lor, utilizarea unor capacități de producție, în special la întreprinderile beneficiare. Circa o cincime din opririle accidentale provin din dereglările intervenite în procesul de aprovizionare-desfacere, nerespectarea obligațiilor contractuale referitoare la livrarea unor materiale etc. În produse fizice, deficiențele în aprovizionare și desfacere echivalează cu o producție anuală de circa 2 700 t/clorură de vinil la Combinatul pe-

trochimic Borzești, circa 25 mii tone azotat de amoniu la Combinatul de îngrășăminte chimice Piatra Neamț, circa 105 mii mp uși-ferestre la C.P.L. Pitești etc.

În cealaltă situație, au fost cazuri cînd unele întreprinderi, care neacordînd atenția cuvenită asigurării desfacerii întregii cantități de producție, și-au creat stocuri de produse și, ca urmare, stagnări în procesul de producție.

Înlăturarea, sau cel puțin limitarea influențelor negative datorate deficiențelor în aprovizionarea întreprinderilor și desfacerea produselor, ar contribui în mod substanțial la sporirea nivelului producției, la creșterea disponibilităților pentru piața internă și externă.

Pentru punerea în valoare a tuturor rezervelor de producție, este necesar ca atît comitetele oamenilor muncii din întreprinderi cit și consiliile de administrație ale centralelor industriale să elaboreze — pornind de la cauzele concrete care generează rezervele respective — măsuri corespunzătoare. Acționînd consecvent pentru abordarea unor soluții care să conducă la înlăturarea locurilor înguste și a opririlor accidentale, la utilizarea eficientă a fondului de timp, la asigurarea ritmicității în aprovizionarea tehnico-materială a locurilor de muncă, la promovarea unor tehnologii de înaltă productivitate, se poate ajunge la o mai bună încărcare a capacităților de producție, la obținerea unor producții superioare în fiecare întreprindere.

V

DACĂ ÎN CE PRIVEȘTE necesitatea cunoașterii și luării în evidență a fondurilor fixe productive toți factorii de răspundere — economiști sau tehnicieni — din întreprinderi sau centrale industriale sînt de acord, apar uneori situații cînd unele unități, în dorința de a

primi sarcini de plan comode, prezintă mărimi ale capacităților la nivelul producției realizate sau planificate. Asemenea cifre au rolul de a demonstra o utilizare la limita cea mai ridicată a potențialului productiv, respectiv 100%.

Trebuie însă precizat faptul că mărirea capacității de producție a unui utilaj sau agregat se diferențiază esențial de nivelul producției realizat la un moment dat, care poate depinde de unele situații temporare mai puțin favorabile — cum ar fi folosirea unor materii prime inferioare calitativ, lipsa forței de muncă, defecțiuni în funcționarea mașinilor, deficiențe în aprovizionare sau desfacere etc. Existența temporară a unor asemenea dificultăți pe parcursul desfășurării procesului de producție nu diminuează cu nimic capacitatea tehnică a unui utilaj, sector sau întreprindere în ansamblu. De altfel, normativele în vigoare definesc capacitatea de producție ca reprezentînd „producția maximă ce poate fi obținută într-o perioadă dată, pentru o anumită structură și calitate a producției, în condițiile folosirii depline — intensive și extensive — a fondurilor fixe productive, potrivit celui mai eficient regim de lucru și organizarea rațională a producției și a muncii“.

Determinarea corectă a capacităților de producție permite conducerilor de întreprinderi și centrale industriale să elaboreze programe de măsuri concrete pentru utilizarea lor deplină, pentru prevenirea și înlăturarea eventualelor neajunsuri ce s-ar putea ivi. Folosind toate capacitățile de producție la parametrii cei mai ridicați, se obțin realizări pe măsura eforturilor făcute de stat pentru utilizarea și dotarea întreprinderilor, sporind totodată contribuția acestora la înlăturarea actualului cîncinal înainte de termen.

Ing. H. PINCAS

DINAMISMUL INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI

— Comentariu la un grafic —

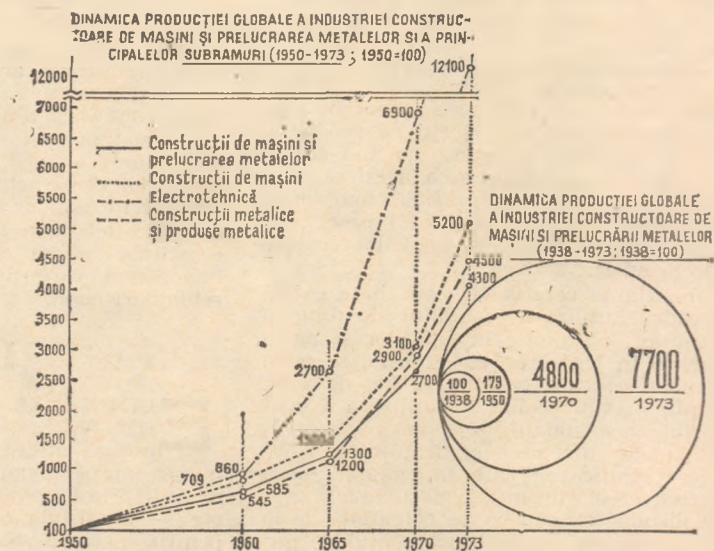
Industria construcțiilor de mașini

IN CADRUL procesului de industrializare socialistă a țării, industria constructoare de mașini a cunoscut o dezvoltare deosebit de rapidă, ritmuri înalte care o situează printre ramurile cele mai dinamice ale industriei noastre. Producția acestei ramuri, cu un rol deosebit în înzestrarea economiei naționale cu tehnica modernă, a crescut de 77 ori în 1973 față de 1938. Se poate afirma cu deplin temei că industria constructoare de mașini este o creație a regimului nostru socialist, investițiile alocate an de an contribuind la construirea unor mari întreprinderi și la modernizarea celor existente. În perioada antebelică ponderea ramurii în producția industrială a țării era mai mică decît cea a industriei textile, confecțiilor, pielăriei și încălțămintei luate la un loc, și de 3 ori mai mică decît a industriei alimentare, pentru ca anul trecut să realizeze aproape o treime din totalul producției industriale a țării.

În anii dezvoltării planificate a economiei au fost create și s-au dezvoltat o serie de subramuri noi, inexistente în trecut;

astfel, au fost puse bazele industriei de tractoare, de autocamioane și turisme, de mașini agricole, de mașini-unelte, de utilaj petrolier și chimic, energetic și minier, a industriei electrotehnice, electronice, materialelor de telecomunicații și automatizări etc. Cu deosebire în ultimii ani, construcția de mașini este orientată în principal spre sectoarele de înaltă tehnicitate, spre realizarea de produse caracterizate printr-o mare complexitate și finețe, care asigură o înaltă valorificare a metalului.

Potențialul actual al industriei constructoare de mașini este ilustrat de faptul că producția anului 1938 se realizează în prezent în numai 6 zile, și că aproape trei sferturi din necesarul dotării economiei naționale cu mașini și utilaje tehnologice se acoperă din producția autohtonă, asigurîndu-se totodată sporuri însemnate pentru export. Produsele industriei construcțiilor de mașini sînt cunoscute și apreciate în peste 100 de țări de pe toate continentele lumii, nivelul exportului crescînd în 1973 de aproximativ 70 de ori față de realizarea anului 1950.

puternică dezvoltare va cunoaște industria constructoare de mașini în cincinalul 1976—1980, ritmul mediu anual de creștere fiind de 11,5—12,5%, superior în continuare creșterii producției industriale totale. Orientările principale vizează dezvoltarea prioritară a producției de utilaje și instalații tehnologice, de construcții navale, a electro-

tehnici și electronicii, a mașinilor-unelte, mecanicii fine, subramuri care vor înregistra creșteri de 2—3 ori mai mari decît în cincinalul actual. În volumul total al producției industriale ponderea ramurii va ajunge în 1980 la circa 34%, iar în cadrul acesteia industria electrotehnică și electronică vor deține peste 20%.

CONDUCERE ORGANIZARE

CONCENTRAREA ȘI SPECIALIZAREA PRODUȚIEI ZOOTEHNICE

REVISTA noastră continuă prezentarea celor mai izbutite proiecte realizate de absolvenții Centrului de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din economie și administrația de stat — CEPECA — cu o noutate: analiza unor proiecte întocmite de absolvenții Secției de agricultură. Pentru început, am selecționat proiectul intitulat: Concentrarea și specializarea producției zootehnice în perspectiva anului 1980 (pe exemplul agriculturii cooperatiste din județul Cluj), întocmit de ing. IOAN CIUGUDEANU, director general adjunct la Direcția generală județeană Cluj pentru agricultură, industrie alimentară și ape.

CRITERIILE care au stat la baza selecției proiectului sînt: importanța economică a temei tratate (sporirea producției de lapte și carne de taurine); caracterul realist al proiectului; sfera de cuprindere a studiului (ca sector de producție și timp); gradul de fezabilitate; posibilitățile de generalizare (la nivelul agriculturii cooperatiste, a județelor).

SITUAȚIA ACTUALĂ. Autorul, datorită răspunderilor profesionale ce-i revin, este persoana ale cărei decizii se răsfrîng direct asupra nivelului indicatorilor planului curent și indirect asupra evoluției acestora în perspectivă. În zootehnie, și în special în creșterea taurinelor, verificarea în practică a deciziilor are loc într-o perioadă de circa 6—10 ani. Un specialist în zootehnie, indiferent că lucrează într-o unitate de producție sau coordonează activitatea unui sector își poate verifica concepția, calitatea deciziilor, aptitudinile de organizator într-un an-doi în exploatarea păsărilor, în 3—4 ani în cazul creșterii porcilor și în 6—10 ani în cazul exploatarea taurinelor.

Pentru județul Cluj, situația actuală — apreciată de autor ca necorespunzătoare — are la bază următoarele cauze (în ordinea indicată de autor):

● **Modul de asigurare a bazei furajere.** Balanța furajeră necesară exploatarea taurinelor în cooperativate agricole din județul Cluj, în perioada 1969—1973, nu s-a realizat în nici un an și la nici o categorie de furaje la nivelul necesarului. Realizări mai aproape de necesar s-au înregistrat la categoria „fibroase” (cu însușiri nutritive scăzute); nerealizări mai importante au existat la categoriile: „suculente”, „concentrate” și „masă verde”, asigurîndu-se uneori circa 50% și frecvent 2/3 din necesar. „Principala cauză care a determinat starea necorespunzătoare de întreținere și sănătate, reproducția, dar mai ales producțiile insuficiente de furaje, cantitativ și calitativ... în prezent, există puține unități agricole cooperatiste (în județul Cluj — n.n.) în care se poate vorbi de o alimentație rațională, perfect echilibrată, care să permită reflectarea integrală a potențialului genetic al speciei”.

● **Modul de organizare și exploatarea taurinelor.** Organizarea și exploatarea taurinelor în cooperativate agricole de producție din județul Cluj are un caracter gospodăresc, predominînd tehnologiile de exploatare tradiționale. Autorul menționează „lipsa, la timpul oportun, a unor

concepții clare în privința concentrării, profilării și modernizării producției”.

● **Asigurarea cu forță de muncă; calificarea lucrătorilor.** În condițiile asigurării bazei tehnico-materiale, gradul de asigurare și calificare a îngrijitorilor devine factor hotărîtor în realizarea indicatorilor de plan. Or, în cooperativate agricole din județul Cluj neasigurarea, în medie, a necesarului de îngrijitori-mulgători înregistrează valori cuprinse între 5—10%.

Un aspect interesant sesizat de autor în practică îl constituie faptul că profesia de „îngrijitor” a rămas o profesie închisă sub raportul promovării profesionale; singurul criteriu care stă la baza unor diferențieri îl reprezintă vechimea în muncă. Pregătirea profesională nu este inclusă în actualul sistem de cointeresare a îngrijitorului (în proiect se propune ierarhizarea profesiei prin acordarea de clase: mulgător clasa I-a, a II-a etc. sau instituirea treptelor de mulgător stagiar, mulgător, maistru mulgător — adoptate în alte țări).

● **SOLUȚIILE PROIECTATE.** Sistemul de organizare a producției zootehnice ocupă locul principal în cadrul soluțiilor pentru care optează autorul în perioada imediat următoare și are la bază sarcinile de plan stabilite pentru 1980, aproape duble față de cele planificate în 1974.

● În perioada 1976—1980, autorul precizează repartizarea sarcinilor de creștere a efectivelor de vaci și a producției pe consilii intercooperatiste. Dacă pînă în 1974 creșterea vacilor s-a efectuat în 108 ferme și 45 brigăzi zootehnice, dispersate în 365 centre gospodărești, începînd cu 1976 vor produce lapte 100 ferme specializate din cadrul celor 24 consilii intercooperatiste cu efective cuprinse între 350—650 capete;

● Continuarea concentrării producerii cărnii în unități specializate, în care se obțin rezultate economice superioare sistemului gospodăresc. Dacă în prezent, în cele patru unități specializate se realizează peste 80% din producția de carne de taurine, în 1980 — practic — întreaga producția de carne urmează a se realiza în complexe.

În perioada 1974—1980 vor evolua în mod corespunzător și zonele de afluire a tineretului taurin spre complexele intercooperatiste de îngrășare industrială (vezi harta). În 1974, în județul Cluj, existau 3 zone de „aprovizionare” a complexelor intercooperatiste cu material biologic. Din punct de vedere economic, în proiect se apreciază că această zonare nu este cea mai bună și se propune crearea a încă două zone: una în jurul complexului intercooperatist Gilău (în 1978) și una pentru

aprovizionarea complexului de la Mociu (1980). În felul acesta, pentru 1980, sînt conturate 5 zone de producție, apropiate ca mărime geografică și cu condiții de producție asemănătoare.

● Greutatea medie la sacrificare a tineretului taurin îngrășat, proiectată pentru 1980 în județul Cluj, este de 420 kg (față de 270 kg în 1973); animalele adulte vor fi sacrificate la o greutate medie de 500 kg (față de 480 kg în prezent); această măsură va contribui în mod hotărîtor la realizarea integrală a planului de carne prevăzut pentru 1980.

● Concentrarea și intensificarea producției se va realiza și în sectorul producției de furaje. Pe această cale se va realiza un spor de 20—40 mii unități nutritive la 100 ha. teren agricol (de la 60—80 mii U.N. în 1973 la circa 100 mii în 1980).

● Mijloacele necesare împlinirii programului sînt evaluate de autor la 108 mil. lei; pe cap de vacă complexă investiția specifică este de circa 7900 lei. Prin concentrarea efectivelor investiția specifică se reduce cu circa 1400 lei pentru fiecare loc și cu peste 800 lei prin reducerea investițiilor în utilajele și instalațiile comune.

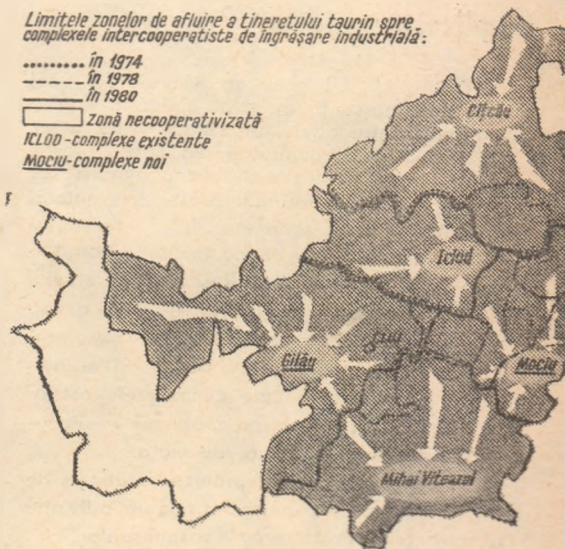
● **EFICIENȚA ECONOMICĂ.** Aplicarea soluțiilor proiectate va duce la creșterea producției globale zootehnice cu 108%, iar a celei marfă cu 104%; cheltuielile materiale vor crește în această perioadă cu 24%, iar cheltuielile de producție la 1000 lei producție globală se vor reduce de la 1280 lei în 1973 la 790 lei în 1980. La producția de lapte, față de 16 lei (pierderi înregistrate) la 1 hl de lapte în 1973, în 1980 se proiectează obținerea unui beneficiu de 25 lei; rata rentabilității producției de lapte va ajunge de la — 7,3% în 1973 la o pondere estimată de 14% în 1980.

Ion MANEA

Limitele zonelor de afluire a tineretului taurin spre complexele intercooperatiste de îngrășare industrială:

..... în 1974
- - - - - în 1978
— — — — — în 1980

□ Zonă necooperativizată
□ ICL00 - complexe existente
□ Mociu - complexe noi

Pregătirea și utilizarea cadrelor —

11. În ce stadiu se află proiectul elaborat ?

— a fost aplicat în întregime	8
— este în curs de aplicare și se va aplica în întregime	40
— a fost aplicat parțial renunțându-se la restul	8
— este în curs de aplicare și se va aplica parțial	29
— s-a hotărât aplicarea la o dată certă în viitor	7,5
— s-a renunțat la aplicarea sa	7,5

12. Care este principalul factor care a generat întârzierea aplicării proiectelor ?

— greutatea în asigurarea la timp a mijloacelor materiale și financiare necesare	37
— insuficiență preocupare din partea conducerii unității	33
— modificarea din cauze obiective a condițiilor inițiale pentru care a fost elaborat soluția viza modificarea unor acte normative	12
— aplicarea a necesitat o pregătire prealabilă materială și umană	7
— soluția oferită implica rezolvarea unor probleme cu sferă mai largă	6
	5

13. Care este principala cauză a renunțării integrale la aplicarea proiectului ?

— insuficiența preocupare din partea conducerii unității	50
— soluția nu corespunde prevederilor legislației în vigoare	38
— soluția propusă nu este eficientă	12

14. În câte unități economice au fost extinse soluțiile proiectate ?

— 0 unități	82
— 1 unitate	8
— 2 unități	4
— 3 unități și peste	6

15. Care sînt principalele trei direcții de acțiune pentru îmbunătățirea calității proiectelor și sporirea gradului lor de valorificare? (opinia directorilor de întreprinderi)

Unde sînt și ce fac primii 214 absolvenți (1973) ai „Institutului central de pregătire a cadrelor de conducere din economia și administrația de stat” ? (II)

ÎN NUMĂRUL 28 din 27 XII 1974 al revistei a fost publicată prima parte a rezultatelor anchetei noastre, referitoare la o serie de aspecte edificatoare pentru ilustrarea modului în care s-au integrat în activitatea productivă absolvenții primei promoții a „Institutului central de pregătire a cadrelor de conducere din economie și administrația de stat” din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”. Unde sînt și ce fac absolvenții ?, cum și cit sînt aplicate cunoștințele însușite ? în ce direcții trebuie acționat pentru valorificarea integrală a cunoștințelor dobîndite ?, sînt principalele întrebări la care ancheta a oferit răspuns. În acest număr publicăm noi aspecte rezultate din prelucrarea datelor anchetei.

Cum sînt aplicate proiectele ?

PE PARCURSUL celor aproximativ doi ani de studii, cursanții au avut obligația de a elabora, între altele, un studiu sau proiect, de regulă pentru unitatea din care provin, prin care să rezolve o problemă majoră cu care respectiva întreprindere este confruntată, aplicînd în acest scop metodele, tehnicile și conceptele moderne de conducere și organizare însușite la cursuri. Respectivul studiu/proiect, constituind în fapt lucrarea de absolvire, atestată odată cu calificarea absolventului, de „specialist în conducere și organizare”, și măsura în care cunoștințele predalte sînt utile în rezolvarea problemelor ridicate de activitate practică, de viață.

„În ce stadiu se află proiectul elaborat de dv. ?”, a fost una dintre întrebările adresate absolvenților. Prelucrarea răspunsurilor indică o situație de ansamblu pozitivă : 48%

din cei chestionați apreciază că proiectele au fost aplicate sau se vor aplica în întregime, iar 37% că au fost sau sînt în curs de aplicare parțială. Este însă vorba de o situație pozitivă numai „pe ansamblu”, deoarece pentru 37% din cazurile investigate s-a renunțat parțial la o parte din proiect, pentru 7,5% încă nu a început aplicarea și, în sfîrșit, pentru 7,5% s-a renunțat definitiv la aplicarea soluțiilor propuse.

O imagine mai completă asupra promptitudinii cu care s-a acționat pentru aplicarea soluțiilor proiectului am obținut prelucrînd răspunsul la o altă întrebare a chestionarului nostru : „Avînd în vedere nevoile și posibilitățile întreprinderii pentru care s-a elaborat proiectul, ca și calitatea soluțiilor oferite, cum apreciați că s-a acționat în timp pentru aplicarea sa ?”. Dacă pe ansamblul eșantionului, 58% din cei investigați apreciază că s-a acționat „în timp optim”, analiza de structură scoate în evidență existența unei relații de reciprocitate inversă, între stadiul în

care se află actualmente proiectul și gradul de promptitudine cu care se apreciază că s-a acționat pentru aplicarea sa. Pe măsură ce gradul de neaplicare crește, scade gradul de promptitudine apreciat. Astfel, dacă în cazul proiectelor „aplicate în întregime”, în proporție de 100% cei investigați apreciază că s-a acționat în timp optim, în cazul celor aflate „în curs de aplicare și care se vor aplica în întregime” ca și al celor „aplicate parțial, renunțându-se la restul” doar 66% opinează că s-a acționat în „timp optim”, procentul acestora scăzînd la 45% și respectiv 13% pentru situațiile în care proiectul elaborat se află „în curs de aplicare și se va aplica parțial” sau „nu a început dar s-a hotărît aplicarea sa la o dată certă în viitor”.

Care sînt factorii care au făcut ca în 42% din cazuri să se acționeze cu întârziere în direcția aplicării soluțiilor proiectate ? Întrebarea se impune cu atît mai mult cu cit conducerile de unități economice, conform actelor normative în vigoare, sînt obligate să-și dea avizul, atît cu ocazia alegerii temei proiectului, cit și la definitivarea acestuia, în legătură cu eficiența soluției propuse, cu gradul ei de aplicabilitate, asumîndu-și prin aceste avize responsabilitatea aplicării proiectului în timp optim (conform graficului de implementare, de asemenea avizat) și în totalitate. Clasamentul principalilor factori ai aplicării cu întârziere a soluțiilor proiectate indică faptul că 70% din cauzele întîrzierii ar fi putut fi evitate, în mod nemijlocit, dacă conducerile unităților economice (întreprinderi, centrale și ministere) ar fi gîndit mai profund, înainte de a aviza favorabil începearea executării proiectelor, la mijloacele ma-

factor de accelerare a creșterii economice

- obiectul proiectelor să-l constituie problemele majore ale întreprinderii, cu caracter concret, cu sferă strict delimitată, de regulă mai restrânsă 21
- la aplicarea temelor de proiect să se ia mai mult în considerare baza materială ce se poate asigura prin plan pentru aplicarea lor 20
- proiectele elaborate să fie aduse la cunoștința tuturor unităților cu același profil din țară, și îndeosebi forurilor lor tutelare care să aibă ca sarcină aplicarea, extinderea și generalizarea lor 11

16. Care sînt principalele trei direcții de acțiune pentru îmbunătățirea calității cursurilor ? (opinia absolvenților)

- mai mare concordanță între cursurile teoretice predate și realitățile practice 5
- o mai riguroasă selecție la admiterea cursanților 3
- predarea diferențiată a cunoștințelor teoretice funcție de specificul activității 3

17. Care sînt principalele trei direcții de acțiune pentru sporirea gradului de valorificare a cunoștințelor ? (opinia absolvenților)

- preocupări mai intense pentru organizarea pe baze cît mai științifice a activității economice, pentru sensibilizarea la nou a tuturor cadrelor de conducere din unități 23
- încadrarea absolvenților pe posturi ce fac posibilă valorificarea integrală și la nivel superior a specialității dobîndite 11
- perfecționarea legislației economice pentru crearea unui cadru favorabil aplicării conceptelor, metodelor și tehnicilor înșușite 8

18. Care sînt principalele trei direcții de acțiune pentru perfecționarea în continuare a pregătirii primite ? (opinia absolvenților)

- menținerea unei strînse legături reciproce între institut și absolvenți 31
- posibilitatea susținerii doctoratului 25
- reciclări periodice cu durată scurtă 18

teriale și financiare necesare, la posibilitățile pe care le au de a le afecta la timpul și în cantitatea potrivită și, dacă, după elaborarea proiectelor și avizarea de către acestea a soluțiilor definitive s-ar fi preocupat îndeajuns și îndeaproape de aplicarea lor. Această, deoarece, în toate aceste situații, este vorba de factori asupra cărora dreptul exclusiv de acțiune îl au, prin lege, unitățile economice — întreprinderi, centrale, ministere. Dar, tot în competența unității economice cade — cu ocazia avizării temei sau pe parcursul executării ei — sarcina verificării măsurii în care viitoarea soluție nu presupune, pentru aplicare, rezolvarea unor probleme ce depășesc respectivul nivel ierarhic sau nu implică modificarea unor acte normative importante, ca și pregătirea materială și umană prealabilă solicitată de implementarea soluției. Nu trebuie neglijat însă nici faptul că verificarea măsurii în care soluțiile proiectate iau suficient în considerare actele normative în vigoare cade în egală măsură în sarcina îndrumătorilor și conducătorilor de proiect care nu sînt alții decît însăși cadrele de predare de la institut. Cum a fost posibil să se acorde calificativ de promovare unor lucrări ale căror soluții nu țin seama de cadrul legislativ ? Cum au putut experții instructori să coteze cu note ce atestă mai mult decît suficiență, asemenea studii ? O confruntare între „beneficiarii” proiectelor și cadrele de instruire, apreciem că ar fi în avantajul ambelor părți.

Două alternative diametral opuse: renunțarea integrală și generalizarea

O ATENȚIE deosebită am acordat în ancheta noastră analizei situațiilor extreme : de renunțare integrală la aplicarea soluțiilor proiectate sau de preocupare pentru extindere

rea și generalizarea acestora. Un singur motiv ne-a determinat să procedăm astfel : în primul caz avînd de-a face cu o investiție ineficientă, cu o pierdere, iar în cel de al doilea cu o eficiență economică din ce în ce mai mare.

În 7,5% din cazurile investigate s-a renunțat la aplicarea integrală a proiectelor. Să

De ce numai 48% din proiecte sînt sau vor fi aplicate în întregime și numai în 58% din cazuri s-a acționat cu promptitudine ? Care sînt factorii întirzierilor ? În unele cazuri s-a renunțat la aplicarea proiectelor elaborate : de ce ? Generalizarea — un fenomen rar

Cum pot fi sporite concomitent calitatea cursurilor și a proiectelor elaborate ca și gradul de valorificare a cunoștințelor înșușite ?

facem un calcul ipotetic : luînd în considerare o eficiență economică medie anuală de circa 1 milion de lei/proiect, cheltuielile de școlarizare (inclusiv retribuție), și faptul că această eficiență s-ar menține numai în primul an de aplicare a proiectului, am ajunge la concluzia că nivelul pierderii înregistrate de economia națională variază între 16-20 milioane lei. Dar, calculul nostru este doar ipotetic. Și el, ca atare, ne interesează mai puțin, elementul care ne reține mai mult atenția fiind substratul și natura cauzelor, factorii generatori ai efectului. Clasamentul cauzelor renunțării integrale la aplicarea pro-

iectului, după opinia autorilor proiectelor respective, din nou ne confirmă faptul că vina revine, în principal și în primul rînd, conducătorilor de unități economice (întreprinderi, centrale, ministere) care, fie nu s-au preocupat suficient de aplicarea proiectului respectiv (50% din cazuri), fie nu au vegheat ca respectivele soluții să fie aplicabile în condițiile legislației existente (38%) sau de eficiență economică (12%). Evident, nu putem absolvi de răspundere nici cadrele îndrumătoare ale proiectelor sau pe absolvenți însăși, mai ales dacă luăm în considerare faptul că în majoritatea cazurilor a fost vorba de lucrători cu experiență, ceea ce presupune că erau buni cunoscători ai legislației sau specificului unităților.

Una din căile de acțiune capabile să ofere o multiplicare progresivă a eficienței economice a soluțiilor proiectate o constituie preocuparea pentru extinderea sau generalizarea acestora. Această atribuție revine în egală măsură autorilor proiectelor, conducătorilor de unități economice (întreprinderi, centrale, ministere), cadrelor de predare și îndrumare din institut. În ce măsură a fost ea exercitată ? Prelucrarea răspunsurilor a permis depistarea modalității în care au acționat primele două categorii de factori. Ea a arătat, de pildă, că 42% din absolvenți „nu știu” în cite unități a fost aplicat proiectul pe care l-au elaborat. Slaba preocupare a absolvenților pentru urmărirea propriilor proiecte — ca și slaba preocupare a conducătorilor de centrale și ministere pentru extinderea sau generalizarea celor mai bune soluții — explică, în mare măsură, faptul că 82% din proiectele elaborate de cei investigați nu au fost extinse, numai 6% fiind aplicate în mai mult de 3 unități. Ni se poate replica faptul că nu se poate vorbi prea mult de extindere sau generalizare în măsura în care doar în 8% din

cazurile investigate s-a înregistrat o aplicare integrală a soluției proiectate. Obiecția, opinăm noi, este parțial valabilă, argumentele în favoarea ei fiind doar prezumate în cazul anchetei. Dimptrivă, argumentele în favoarea concluziei noastre sînt prezente și evidențiable cifric: 55% din proiectele aplicate în întregime nu au fost extinse, 22% din proiectele în curs de aplicare și care se vor aplica parțial au fost deja extinse în alte unități ca și 15% din proiectele în curs de aplicare, care se vor aplica în întregime.

Căi de sporire a calității proiectelor

CE CĂI de acțiune trebuie avute în vedere pentru îmbunătățirea calității proiectelor și sporirea gradului lor de valorificare? Prelucrarea răspunsurilor primite din partea celor 88 de directori ai întreprinderilor pentru care au fost elaborate proiecte a condus la înlocuirea unui interesant clasament (vezi întrebarea nr. 15). Citirea clasamentului ne conduce la concluzia generală că direcții de îmbunătățire există în activitatea întregului ansamblu de factori participanți, implicați în pregătirea specialiștilor: unități economice (întreprinderi, centrale, întreprinderi), institut, cursanții însăși, alte organe cum ar fi cele bancare, care trebuie să acționeze concertat, în general, pe parcursul tuturor fazelor tehnologiei de pregătire a specialiștilor, a celor de elaborare a proiectelor, în particular. De remarcat că toate propunerile făcute acum au apărut pe parcursul analizei rezultatelor anchetei, ca insuficient de active, ba mai mult, în unele cazuri au activat în postură nonnecesară — de factori frînă. În afara principalelor trei direcții de acțiune remarcăm și alte propuneri făcute, enumerarea lor fiind funcție de frecvența enunțării acestora: factorii care și-au dat avizul pentru elaborarea proiectului să fie antrenați efectiv la aplicarea în practică a soluțiilor, la urmărirea rezultatelor și generalizarea acestora; la selectarea temelor să existe acordul tuturor factorilor; în exclusivitate să fie elaborate proiecte cu caracter aplicativ; soluția să ia în suficientă măsură în considerare sistemul de acte normative în vigoare; absolvenții să execute practica, lucrările de studii și proiecte și să se întoarcă cel puțin pînă la aplicarea definitivă a proiectului întocmit în unitatea din care au fost recrutați; organele bancare să participe efectiv la alegerea și susținerea proiectului specificînd și aprobînd sursele de finanțare; pe parcursul execuției proiectului să fie o conlucrare mai strînsă între executant — compartimentul aferent din întreprindere — și catedra îndrumătoare din institut; temele proiectelor să fie alese din planurile de cercetare sau proiectare ale unităților (pozițiile necontractate) și să fie încheiate contracte între cursanți și unități.

În ceea ce privește poziția „alte direcții”, subliniem că ea conține căi de acțiune indicate de directorii de întreprinderi, odată sau de două ori: cursul de „Organizarea întreprinderilor socialiste”, predat la institut, să fie axat pe proiectarea concretă a sistemelor de organizare și conducere în mod corelat cu folosirea mijloacelor de prelucrare automată a datelor; îndrumătorii proiectelor să fie buni cunosători ai respectivelor teme; sensibilizarea lucrătorilor unităților la noile metode, înainte de aplicarea efectivă a acestora; la alegerea temelor să se ia în considerare vechimea absolventului, experiența în domeniul respectiv; aceeași temă să fie elaborată de mai mulți cursanți în întreprin-

deri cu același profil dar amplasate în zone diferite ale țării și, periodic, centralele și ministerele să organizeze în aceste întreprinderi analize cu participarea tuturor cursanților; la absolvire să se instituie un sistem de calificative — în afara notei — capabil să indice destinația proiectului („bun pentru aplicare”, „bun pentru documentare” etc), iar aceste calificative să fie aduse la cunoștință ministerului beneficiar.

...și alte propuneri

DACĂ conducătorii de întreprinderi în propunerile pe care le-au făcut s-au limitat, am putea spune chiar în exclusivitate, la oferirea de sugestii pentru îmbunătățirea calității proiectelor elaborate, nu același lucru îl putem afirma în privința sugestiilor făcute de absolvenți. Deși înmănunchează o sferă problematică largă, propunerile lor vizează în principal trei obiective principale (vezi întrebarea nr. 16). Dacă în ceea ce privește primul obiectiv, îmbunătățirea (calitativă) a cursurilor, numărul direcțiilor de acțiune indicate și frecvența alegerii lor nu sînt de natură să evidențieze faptul că este vorba de un domeniu în care mai sînt multe de făcut (în afara principalelor trei propuneri, mai apărînd, cu o frecvență de alegere redusă — 2, numai încă două: creșterea exigenței în verificarea cunoștințelor și o mai riguroasă selecție a temelor proiectelor) nu același lucru putem spune despre celelalte două obiective: sporirea gradului de valorificare a cunoștințelor însușite și perfecționarea în continuare a pregătirii primite. Aici îmbunătățirile se impun cu acuitate. Astfel, în cadrul celui de al doilea obiectiv, se detașează pe primele trei locuri aspecte semnificate deja de prelucrarea anchetei ca împietind asupra modalităților de aplicare a proiectelor și valorificare integrală, la un nivel ridicat de eficiență, a cunoștințelor însușite. Dar, nu trebuie neglijate nici celelalte propuneri făcute: mai multă atenție din partea tuturor factorilor pentru alegerea, elaborarea, finalizarea, extinderea și generalizarea proiectelor; posibilitatea de a presta în paralel și activitate didactică; mai mult interes din partea organelor tutelare întreprinderii, pentru valorificarea cunoștințelor absolvenților; o mai strînsă legătură a Academiei „Ștefan Gheorghiu” cu producția pentru stimularea activității de modernizare a conducerii; formarea din rîndul absolvenților a unor colective de sinteză la nivel de centrală, minister, organe de sinteză sau județe pentru studierea și rezolvarea de probleme importante; anchete și testări periodice a modului de valorificare, la diferite niveluri, a cunoștințelor absolvenților; solicitarea în mai mare măsură a absolvenților la activitatea comitetelor județene, municipale și orașenești de partid, ca și a cabinetelor teritoriale de organizare; conlucrare mai strînsă cu unitățile de cercetare; acordarea unei atenții sporite pregătirii corespunzătoare a cadrelor de execuție; prin intermediul „Revistei economice” să se popularizeze proiectele ca și temele pe care alte întreprinderi le solicită spre rezolvare. În cadrul celui de al treilea obiectiv, apar o serie de elemente noi, referitoare la modalitățile cele mai eficiente apreciate de absolvenți ca fiind capabile să le permită perfecționarea în continuare a pregătirii primite. Reține atenția în primul rînd frecvența (31 p.) prin care este solicitată menținerea unei strînse legături între in-

stitut și absolvenți, prin diverse modalități (consfătuirii, simpoziioane, trimiterea de nou-tăți, cursuri etc). Problema doctoratului deși apare pe locul doi, dacă luăm în considerare recentele măsuri ale Academiei „Ștefan Gheorghiu”, în această direcție, dispare complet din clasament fiind deja rezolvată: începînd cu acest an, absolvenții institutului se pot înscrie pentru susținerea doctoratului. Cu toate acestea, trebuie reținută frecvența mare cu care apar și celelalte trei direcții de acțiune solicitate de cursanți: „schimburi frecvente de experiență la nivel de ramură, economie națională, cu specialiști din străinătate, pe probleme de conducere-organizare (16) și „o mai strînsă colaborare între absolvenți și Revista economică în tratarea în cadrul acesteia a unor teme interesante, a unor metode și concepte noi cu aplicabilitate practică, prin publicarea în cadrul ei de către institut a bibliografiei necesare anual absolvenților etc. (12).

Concluzii

PRINCIPALELE concluzii care se impun în urma prelucrării datelor anchetei sînt următoarele:

1. Structura, conținutul și modul în care cursurile sînt predate la institut sînt apreciate în general favorabil, ca foarte folositoare absolvenților în activitatea practică, ele dezvoltîndu-le acestora, îndeosebi, capacitatea de a gândi și soluționa problemele, de a organiza activitatea, de a lucra cu oamenii.

2. Cunoștințele nu sînt în totalitate aplicabile datorită unor factori în mare parte independenți de conținutul și modul în care ele au fost dobîndite. Este vorba, în primul rînd, de sistemul general de conducere și organizare a întreprinderilor și, în al doilea rînd, de gradul de receptivitate a șefilor de la diverse niveluri ierarhice.

3. Pentru ca investiția făcută în pregătirea specialiștilor să fie cît mai eficientă este necesar ca aceștia să fie încadrați în mai mare măsură în unitățile din care provin, pe posturi care să permită o valorificare superioară a cunoștințelor însușite.

4. Pentru valorificarea integrală a cunoștințelor dobîndite de absolvenți este necesară o mai puternică sensibilitate la nou atît a cadrelor de execuție din întreprinderi cît și a unor cadre de conducere de la niveluri ierarhice superioare întreprinderii, promovarea și consolidarea unui sistem de gîndire și acțiune unitar în întreaga economie națională.

5. Trebuie sporită responsabilitatea unităților economice (întreprinderi, centrale, ministere), a conducerilor acestora, atît în selectarea cursanților și urmărirea integrării lor în producție, cît și în ceea ce privește selectarea, elaborarea, aplicarea, extinderea și generalizarea proiectelor elaborate. Acțiunea concertată a acestor principali factori de care depinde promptitudinea și modul de aplicare, extindere sau generalizare a proiectelor elaborate, este o necesitate de prim ordin în acțiunea de ridicare a eficienței economice a investiției în pregătire.

6. Unitățile economice, institutul, cursanții trebuie să ia în mai mare măsură în considerare ansamblul căilor de acțiune posibile de folosit pentru sporirea calității cursurilor, a proiectelor elaborate, pentru mai buna valorificare a cunoștințelor însușite de absolvenți.

Iulian BĂDIN

TEORII IDEI

DOCUMENTAR „R. E.“ ● DOCUMENTAR „R. E.“

În sprijinul participanților la învățămîntul politico-ideologic, economic și la programele de reciclare

POLITICA ECONOMICĂ A P. C. R. ÎN DOMENIUL DIFERITELOR RAMURI DE ACTIVITATE

COMPONENTĂ esențială a politicii generale a P.C.R. de edificare a socialismului multilateral dezvoltat și înaintare a României spre comunism, magistral fundamentată în documentele programatice ale Congresului al XI-lea, **politica economică a partidului și statului nostru are drept obiectiv fundamental făurirea unei economii puternice, moderne, de înaltă eficiență, capabilă realmente să asigure spori-** rirea considerabilă a avuției naționale, a bogăției materiale a societății, premisă hotărîtoare pentru înfăptuirea unui nivel de trai mereu mai ridicat pentru întregul popor, pentru realizarea unei autentice egalități sociale a tuturor cetățenilor țării.

Noul potențial pe care îl va atinge economia românească în perspectiva următorilor 20—25 de ani își găsește expresia în dinamica proiectată pentru creșterea producției materiale și a venitului național. Fără a abuza de date statistice se cuvine menționat în această direcție faptul că la nivelul anului 1990 urmează să realizăm o producție industrială de 6,5—7,5 ori mai mare ca în 1970, că media anuală a producției agricole în perioada 1986—1990 va fi de 1,5—1,8 ori mai mare ca în actualul cincinal, iar volumul comerțului exterior va depăși de 6 ori nivelul celui din anul 1970. În perioada 1976—1990 pentru dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, a bazei tehnico-materiale, investițiile în economia națională vor însuma peste 3 000 miliarde lei fiind de peste 2,4 ori mai mari decît cele realizate în întreaga perioadă 1949—1975. Ca un corolar al profundelor mutații cantitative și mai ales calitative care vor avea loc în economia românească, venitul național — indicatorul care comensurează dinamismul și eficiența unei economii, rodnicia muncii unui popor — va fi în 1990 de 6,3—6,5 ori mai mare decît cel din 1970. La baza acestor prevederi stau, așa după cum se subliniază în Raportul prezentat Congresului de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „victoriile mărețe obținute de poporul nostru în făurirea noii orînduirii sociale, dezvoltării puternice a forțelor de producție, transformărilor produse în relațiile de producție și sociale, în întreaga structură a societății românești”¹⁾.

Bilanțul marilor realizări dobîndite de poporul român sub conducerea partidului său comunist în răstimpul celor trei decenii de construcție socialistă este bine cunoscut, a intrat în patrimoniul conștiinței politice a națiunii noastre. România — pînă în trecutul nu prea îndepărtat, un colț sărăcit al Europei, o țară „eminamente agrară”, dependentă de marile trusturi internaționale — a făcut un veritabil „salt în timp” pe coordonatele progresului și civilizației. Un singur aspect am dori să subliniem în acest domeniu și anume că s-au făcut calcule care arată că dacă forțele de producție s-ar fi dezvoltat în același ritm ca cel înregistrat în ultimul deceniu al perioadei interbelice nivelul producției industriale din 1974 s-ar fi atins în jurul anului 2025, iar cel al venitului național abia la mijlocul secolului următor. Desigur, în cadrul dezbaterilor la învățămîntul de partid cursanții vor examina pe larg realizările dobîndite în ramura în care își desfășoară activitatea, ca și factorii principali care au stat la baza obținerii lor.

1. Caracteristici esențiale ale politicii economice a P.C.R.

comune tuturor ramurilor producției materiale

PORNIND de la aprecierea realistă a stadiului de dezvoltare în care ne aflăm, de la încrederea nestrămutată în capacitatea și forța creatoare a clasei muncitoare, țărânimii, intelectualității, a întregului popor român, **documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R. fundamentează un amplu program**

¹⁾ Nicolae Ceaușescu — „Raport la cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român”. Editura Politică, București 1974, pag. 100.

strategic de dezvoltare a economiei românești, stabilesc cu claritate pentru fiecare domeniu și ramură de activitate unde trebuie ajuns, care sînt căile de urmat pentru edificarea în perspectiva următorilor 20—25 de ani a unei economii la nivelul exigențelor socialismului multilateral dezvoltat, al cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane, pentru plasarea României în rîndul statelor avansate din punct de vedere economic.

Examinarea politicii economice a partidului pentru perioada următoare scoate în evidență cîteva trăsături esențiale care au constituit și continuă să constituie principalele direcții de acțiune în care sînt concentrate eforturile întregului popor. Pe prim plan se reliefează fără îndoială preocuparea constantă pentru asigurarea unui ritm înalt de creștere a producției în toate ramurile producției materiale, preocupare cu profundă fundamentare științifică, care pornește de la adevărul incontestabil că dezvoltarea puternică a forțelor de producție, a producției materiale reprezintă condiția sine qua non pentru progresul general al întregii societăți.

În industrie ritmurile proiectate prevăd realizarea unei creșteri medii anuale a producției de 9—10% pentru întreaga perioadă pînă în 1990, ritmuri care ne vor permite să dublăm producția la fiecare 9—10 ani, perioadă de circa 2 ori mai scurtă decît cea prognozată pe plan mondial. De altfel, previziunile privind evoluția producției industriale în actualul deceniu elaborate de unele țări capitaliste dezvoltate ca și cele ale diferitelor organisme internaționale estimează o creștere a industriei în aceste state într-un ritm mediu anual de circa 4—5%, ritm care însă, așa cum evidențiază realitățile ultimilor doi ani, se dovedește a fi greu de atins.

În agricultură, chiar dacă creșterea prevăzută a producției nu atinge „cotele industriei”, ritmurile medii anuale de 4—6% se înscriu printre cele mai înalte prognozate pe plan mondial. Așa de exemplu, Federația Organizației Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație estimează că pe plan mondial producția agricolă va înregistra în actualul deceniu o creștere de circa 28%²⁾, creștere pe care România a realizat-o în primii patru ani ai actualului cincinal, urmînd ca în 1980 nivelul producției agricole să fie de circa 1,7—1,8 ori mai mare ca cel din 1970.

Dezvoltarea viguroasă a bazei tehnico-materiale a societății este astfel concepută încît să se asigure înfăptuirea unui echilibru dinamic în procesul creșterii noastre economice, se are în vedere **dezvoltarea armonioasă, proporțională a tuturor ramurilor producției materiale, fie că este vorba de industrie sau agricultură, construcții, transporturi sau circulația mărfurilor.**

Fără îndoială că în dezbaterile care vor avea loc în învățămîntul de partid se vor examina detaliat prevederile de dezvoltare care privesc sectorul în care cursanții își desfășoară activitatea, rațiunile de ordin economic, politic și social care au stat la baza acestor prevederi, semnificația lor în ansamblul politicii economice a partidului și statului nostru.

În legătură cu preocuparea pentru dezvoltarea armonioasă a economiei este de remarcat încă un aspect și anume că aceasta este proiectată a se realiza nu numai pe ansamblu, la nivel na-

²⁾ Projections relatives aux produits agricoles, 1970—1980, vol. I, F.A.O., Roma 1971, pag. 14.

țional, ci și în profil teritorial, are în vedere **îmbunătățirea în continuare a repartizării teritoriale a forțelor de producție**, amplificarea eforturilor pentru eliminarea treptată a inegalităților care mai există în potențialul economic al județelor țării. La nivelul anului 1980 fiecare județ va realiza o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei, iar în 1990 de 18—20 miliarde lei.

Realizarea prevederilor de dezvoltare a economiei românești în perspectiva dată de Program, Directive și Raportul Comitetului Central, va marca **lichidarea definitivă a rămănerii în urmă a țării noastre în raport cu statele dezvoltate din punct de vedere economic**, va asigura României un loc demn în rândul popoarelor lumii. În legătură cu această problemă dorim să subliniem un aspect extrem de semnificativ și anume că în perioada următoare datorită ritmurilor înalte de creștere proiectate, sporurile anuale în sumă absolută de producție la principalele produse industriale ca și cel de venit național pe un locuitor vor fi egale sau foarte apropiate de cele care se vor realiza în țările avansate. Aceasta marchează intrarea României într-o nouă etapă de eliminare a decalajelor.

O coordonată fundamentală care este prezentă în politica de dezvoltare a tuturor ramurilor producției materiale o constituie **ridicarea simțitoare a eficienței întregii activități economice** aceasta fiind considerată ca unul din factorii propulsori ai accelerării creșterii economice. De altfel, așa cum s-a subliniat la Congresul al XI-lea, cincinalul viitor — care trebuie să devină cincinalul eficienței, al afirmării puternice a cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane — îmbrățișează într-un tot unitar ansamblul factorilor care pot și trebuie să contribuie la ridicarea eficienței: modernizarea structurii economiei naționale; creșterea mai accentuată a productivității muncii; promovarea intensă a progresului tehnic; folosirea cât mai deplină a capacităților de producție; îmbunătățirea calității produselor și a performanțelor tehnico-funcționale ale acestora; reducerea cheltuielilor de producție și în primul rând a celor materiale prin realizarea unor produse cu un grad înalt de prelucrare; creșterea eficienței investițiilor, a fondurilor fixe, a comerțului exterior etc.

În fine, o altă trăsătură esențială a politicii economice a partidului nostru prezentă în toate ramurile și domeniile de activitate o reprezintă **dezvoltarea puternică și modernizarea intensă a bazei tehnico-materiale a producției**. În acest scop, pe baza menținerii în continuare a unei rate înalte a acumulării, în perioada 1976—1990 se vor aloca pentru dezvoltare fonduri de investiții de peste 3000 miliarde lei, din care circa 9,10 pentru ramurile producției materiale. Amplificarea efortului de dezvoltare este reflectată și de faptul că investițiile medii pe un locuitor în cincinalul 1976—1980 se ridică la 43,8 mii lei, comparativ cu 26,7 mii lei în actualul cincinal și de 10,6 mii lei în perioada 1961—1965.

Întreaga practică a construcției socialiste din țara noastră experiența pe plan mondial atestă că lichidarea înapoierii și subdezvoltării economice, sporirea potențialului de producție al țării depinde în primul rând și în ultimă instanță numai și numai de efortul pe care îl face fiecare națiune pentru dezvoltare, pentru împlinirea reproducției lărgite.

Ritmul și dimensiunile creșterii economice depind nu numai de volumul investițiilor, ci și de structura acestora, de modul în care ele sînt repartizate pe ramuri de activitate. În acest context în cadrul dezbaterilor vor trebui evidențiate opțiunile majore care stau la baza repartizării investițiilor pe ramuri ale producției materiale, iar în interiorul acestora pe sectoare, semnificația acestei repartizări și influența ei asupra modernizării bazei tehnico-materiale și sporirii eficienței economice. Totodată, vor trebui evidențiate direcțiile de acțiune pentru asigurarea ca cea mai mare parte a fondurilor de investiții alocate să se materializeze în mașini, utilaje și instalații — care, după cum se știe îndeplinesc un rol activ în procesul de producție.

2. Direcții prioritare în dezvoltarea diferitelor ramuri de activitate

ÎMBRĂȚIȘIND într-o concepție unitară problemele de ansamblu ale economiei românești Congresul al XI-lea al partidului, pe temeiul unei profunde cunoașteri a realităților, necesităților și posibilităților economiei, a tendințelor de durată pe plan mondial previzionează cu o mare forță de penetrație și stabilește științific modul de dezvoltare și mutațiile care vor avea loc în cadrul fiecărei ramuri și domeniu de activitate în parte.

a) În domeniul industriei a cărei dezvoltare și modernizare reprezintă axul principal al întregii politici economice a partidului și statului nostru sînt de evidențiat câteva orientări fundamentale. Dominantă esențială în această ramură o constituie nu atât și poate nu în primul rînd creșterile cantitative, care rămîn și ele deosebit de mari, cît mai ales **procesul intens de modernizare a structurilor interne a industriei**. Orientarea fermă și politica dinamică de modernizare a structurilor nu a constituit și nu constituie în concepția partidului o problemă de modă, de copiere mecanică a unor practici din alte țări, ci se bazează pe rațiuni de ordin economic și social, pe cunoașterea științifică a mecanismului și factorilor creșterii economice.

Realizarea unei structuri moderne a producției industriale se dovedește a fi principala cale pentru valorificarea superioară a bazei de materii prime, a potențialului de creație al poporului nostru. Concludent în acest sens este faptul că valoarea unei tone de metal crește de 2,6 ori dacă din aceasta se fabrică vagoane de marfă, de 7,1 la vagoanele de călători, de 9,7 ori la locomotive LDH-450, de 23,7 ori la strunguri Carusel cu comandă program, de 211 ori la mașini de facturat și contabilizat FC 300 și de aproape 600 de ori dacă se produc calculatoarele Felix 256. În chimie, valoarea unei tone de benzine crește de 34,8 ori dacă din aceasta se fabrică fire sintetice și de 86,5 ori dacă se realizează mase plastice prelucrate și șirul acestor exemple ar putea fi încă mult continuat.

În lumina acestor câteva cifre se degajă credem rațiunile de ordin economic și social care stau la baza prevederilor stabilite de Congresul al XI-lea al partidului dezvoltare prioritară a industriei constructoare de mașini și a chimiei, — iar în cadrul lor a sectoarelor plasate în avangarda progresului tehnic — astfel încît aceste două ramuri ale industriei să influențeze la nivelul anului 1980 aproape jumătate din producția industriei, iar în 1990 circa 60% comparativ cu 43% în prezent.

Orientarea pentru modernizarea structurii industriei trebuie privită și analizată în strînsă legătură cu problemele **asigurării bazei de materii prime** intrucît amplificarea producției industriale, — și nu numai industriale — solicită atragerea în circuitul economic a unui volum sporit de materii prime, materiale, combustibili și energie, a căror asigurare, fie că ele provin din producția internă sau din import, implică însemnate eforturi materiale, financiare și valutare.

Fără îndoială că în cadrul învățămîntului de partid din ramurile industriei extractive și a energiei electrice, dezbaterile vor aborda în mod aprofundat sarcinile care le revin din documentele Congresului al XI-lea privind intensificarea activității de cercetare, de amplificare a preocupărilor practice pentru găsirea și aplicarea rapidă de noi tehnologii care să permită valorificarea într-un grad cît mai ridicat, în mod complex, a tuturor resurselor utile de minereuri, de accelerare a utilizării pentru producerea energiei electrice și termice a combustibililor inferiori, îndeosebi a lignitului și sîsturilor bituminoase, ca și pentru înfăptuirea integrală a programului de amenajare a potențialului hidroenergetic și trecerea la utilizarea energiei nucleare.

În ramura metalurgiei se cer abordate cu prioritate, alături de sarcinile care revin în acest domeniu pentru realizarea creșterilor cantitative stabilite, semnificația sporirii viguroase a producției de oțeluri aliate și înalt aliate, ca și a produselor de a doua prelucrare — tablă și benzi aliate la rece, tablă electro-tehnică, sirme și bare trase, profile îndoite etc. Totodată vor trebui abordate problemele și soluțiile care să conducă la perfecționarea tehnologiilor de fabricație și scurtarea ciclurilor de elaborare a șarjelor, diminuarea consumurilor de minereu și coals, extinderea folosirii oxigenului și gazului metan la furnale și oțelării, turnarea continuă a oțelului etc.

Ridicarea eficienței producției industriale este indisolubil legată de asimilarea rapidă în fabricație a unor produse noi cu caracteristici tehnico-funcționale la nivelul celor mai bune performanțe înregistrate pe plan mondial. În lumina sarcinilor stabilite de Congresul al XI-lea în acest domeniu vor trebui amplificate preocupările, atât în domeniul cercetării științifice în sectoarele de concepție și proiectare cît și al producției pentru crearea unor produse care să fructifice în modul cel mai avantajos materiile prime de care dispunem, pentru ca prin eforturi conjugate, în laboratoare, la planșetă și mașină, experiența și potențialul de creație a tuturor celor ce muncesc cu brațele și mintea să fie mai mult și mai bine folosit.

b) În domeniul agriculturii politica economică a partidului nostru este orientată spre crearea tuturor condițiilor care să asigure sporirea contribuției acestei ramuri la dezvoltarea dinamică, echilibrată a întregii economii naționale, la crearea venitului național și ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Evoluția agriculturii în perspectivă pînă în anul 1990 se distinge prin câteva trăsături esențiale.

În primul rînd se remarcă efortul însemnat ce se face pentru dezvoltarea și modernizarea bazei sale tehnico-materiale. Numai în cincinalul 1976—1980 se vor investi în acest scop circa 110 miliarde de lei, de peste 2 ori mai mult decît totalul investițiilor efectuate în cincinalul 1961—1965 în întreaga economie națională. Efortul de investiții va permite să se amenajeze pentru irigații pînă la sfîrșitul deceniului următor, întreaga suprafață care se justifică din punct de vedere economic, să se soluționeze practic problema mecanizării complexe a lucrărilor atît în cultura plantelor cît și în zootehnie. În același timp cantitățile de îngrășăminte chimice, insecticide și biostimulatori care vor fi puse la dispoziția agriculturii, se vor situa la nivelul cerințelor agrotehnicii moderne. Se poate deci aprecia că în această perioadă agricultura va dobindi un pronunțat caracter intensiv, se va transforma realmente într-o ramură de înaltă eficiență, în care procesele de producție au din ce în ce mai mult un caracter industrial.

Paralel cu creșterile simțitoare ale producției vegetale și animale, a randamentelor în exploatarea terenurilor și animalelor se prevede și în această ramură o îmbunătățire a structurii producției marcată de sporirea ponderii zootehnicii și a culturilor tehnice în totalul producției.

Pe baza acestor orientări în cadrul dezbaterilor se vor examina în mod temeinic sarcinile care revin fiecărei unități agricole în ce privește folosirea deplină, conservarea și sporirea potențialului de producție al întregului fond funciar; definitivarea lucrărilor de zonare agricolă și asigurarea pe această bază a unei structuri optime a culturilor; exploatarea rațională și eficientă a terenurilor amenajate pentru irigații, realizarea parametrilor proiectați privind producțiile și costurile acestora; asigurarea semințelor și materialului săditor cu potențial biologic ridicat; creșterea, în concordanță cu cerințele economiei, a producției de plante tehnice; îmbunătățirea continuă cantitativă și calitativă a bazei furajere; dezvoltarea intensivă a legumiculturii, pomiculturii și viticulturii. În zootehnie printre problemele principale care vor trebui să concentreze atenția participanților la discuțiile din cadrul învățămîntului de partid se cuvine menționate cele referitoare la: creșterea cu prioritate a efectivelor de bovine, porcine și ovine, a greutății de sacrificare a animalelor, a producțiilor medii de lapte, lînă, ouă; îmbunătățirea raselor de animale existente și crearea de noi rase cu productivitate ridicată; dezvoltarea mai intensă a sericulturii prin extinderea plantațiilor de duzi și folosirea în creșterea viermilor de mătase a frunzelor de stejar; punerea mai deplină în valoare a condițiilor existente în țara noastră pentru dezvoltarea apiculturii.

Totodată este necesar să se dezbată sarcinile și măsurile cele mai indicate pentru creșterea averii obștești, întărirea economico-organizatorică a unităților agricole și transformarea lor în puternice centre de producție organizate pe baze moderne, dezvoltarea activității asociațiilor intercooperatiste și a cooperării între cooperativele agricole de producție și unitățile agricole de stat.

Un loc central în preocupările organelor și unităților agricole trebuie să-l ocupe realizarea sarcinilor care le revin în asigurarea creșterii gradului de calificare a tuturor lucrătorilor din agricultură, formarea de muncitori agricoli cu pregătire multilaterală în domeniul mecanizării, chimizării, lucrărilor de îmbunătățiri funciare, al zootehnicii.

BIBLIOGRAFIE

*** — Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Editura politică, București 1974, pag. 45—90.

*** — Directivele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990 — proiect, Editura politică, București 1974.

Nicolae Ceaușescu — „Raport la cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român”, Editura politică, București 1974, pag. 5—14, 47—109.

c) În ramura construcțiilor politica economică a partidului nostru vizează concentrarea eforturilor și preocupărilor spre realizarea unor construcții ușoare, durabile cu consumuri reduse de materiale, promovarea cu curaj a tehnologiilor moderne de execuție, extinderea tipizării elementelor de construcții și instalații, astfel încît realmente industrializarea execuției lucrărilor și transformarea în tot mai mare măsură a șantierelor de construcții în șantiere de montaj, să devină prezente și realități efective în acest domeniu de activitate. În același timp va trebui să se manifeste o grijă maximă pentru realizarea unei densități corespunzătoare a perimetrelor construibile, pentru reducerea la strictul necesar a terenului pentru construcții și organizarea șantierelor, concentrarea obiectivelor productive pe platforme mari care să dea posibilitatea folosirii în comun a utilităților și diminuarea simțitoare a cheltuielilor de investiții conexe.

În scopul sporirii eficienței economice a activității de construcții, documentele Congresului al XI-lea subliniază cu vigoare necesitatea conjugării eforturilor tuturor factorilor implicați în realizarea programului de investiții pentru pregătirea din timp a lucrărilor, asigurarea documentațiilor tehnice și a proiectelor de execuție, a utilajelor tehnologice și scurtarea simțitoare a perioadei de la începerea unui obiectiv și pînă la punerea în funcțiune și atingerea parametrilor proiectați. Gospodărirea cu responsabilitate a bazei tehnico-materiale de care dispun unitățile de construcții, eliminarea oricărei forme de risipă a materialelor de construcții și diminuarea consumurilor specifice, mecanizarea pe scară largă a lucrărilor și ridicarea productivității muncii, sînt tot altele probleme, care alături de cele menționate anterior se impune a fi analizate în mod amănunțit în învățămîntul de partid al lucrătorilor din ramura construcțiilor.

d) În domeniul transporturilor, dezvoltarea tuturor categoriilor de transporturi, într-un sistem unitar, optimizat, bazat pe tehnologii moderne, în cadrul căruia locul principal continuă să-l dețină transportul de mărfuri și călători pe calea ferată, creșterea capacității de transport auto, dezvoltarea simțitoare a transporturilor fluviale, a celui maritim și aerian, înzestrarea cu mijloace de transport de mare capacitate și creșterea gradului de utilizare a tuturor mijloacelor din dotare, sînt cîteva din direcțiile stabilite în documentele Congresului pentru ca această ramură să răspundă în bune condițiuni noilor cerințe pe care le ridică creșterea considerabilă a producției în industrie, agricultură și construcții, extinderea comerțului nostru exterior.

ÎN ÎNCHEIERE am dori să subliniem că dezbaterile care vor avea loc asupra politicii economice a partidului în domeniul de activitate în care cursanții își desfășoară munca, examinarea obiectivelor stabilite de Congresul al XI-lea, vor trebui făcute în strînsă și indisolubilă legătură cu preocupările actuale pentru îndeplinirea sarcinilor care revin fiecărui colectiv din planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării. În mod deosebit vor trebui analizate problemele privitoare la: pregătirea în bune condițiuni a tuturor condițiilor de realizare a planului pe anul 1975 și a cincinalului înainte de termen; ridicarea nivelului tehnic și a calității produselor, asimilarea de produse noi și perfecționarea tehnologiilor de fabricație; sporirea mai intensă a eficienței economice, a productivității muncii și reducerea costurilor de producție, îndeosebi prin diminuarea consumurilor specifice de materii prime, materiale, combustibili și energie; creșterea volumului exportului, diversificarea structurii mărfurilor exportate, extinderea cooperării economice și tehnico-științifice; recrutarea și pregătirea forței de muncă.

În domeniul agriculturii dezbaterile vor trebui să conducă la stabilirea de măsuri pentru folosirea deplină a fondului funciar, a bazei tehnico-materiale și asigurarea tuturor condițiilor necesare obținerii unor producții vegetale și animale la nivelul stabilit prin planul pe anul 1975, iar în comerț o atenție deosebită se va acorda bunei aprovizionări a populației cu mărfuri și servicii și gospodăririi raționale a întregului fond de marfă.

Cornel IUGA

Conceptul echilibrului valutar

PROPRIETATEA socialistă asupra mijloacelor de producție și conducerea planificată a economiei, caracteristice societății socialiste constituie premise ale unei dezvoltări echilibrate, proporționale.

Pe această bază, echilibrul general economic presupune o astfel de dimensionare a producției, circulației, repartiției și consumului încât să se asigure o corelație deplină între necesitățile și posibilitățile economiei privind producția materială, între circulația bunurilor materiale și cea a banilor, între necesitățile de resurse financiare și respectiv de resurse valutare și posibilitățile de procurare a acestora în condițiile folosirii depline a forței de muncă și ale asigurării unui anumit nivel de trai al populației.

Potrivit concepției partidului și statului nostru, la baza asigurării echilibrului valutar stă creșterea armonioasă și echilibrată a producției materiale în condițiile cerințelor determinate de reproducția socialistă lărgită și de participarea tot mai intensă a României la schimburile economice internaționale.

Angajarea fermă a țării noastre pe făgașul unei creșteri economice rapide, presupune dotarea tuturor ramurilor economiei naționale cu tehnica și tehnologia modernă.

Schimburile comerciale sînt acelea care permit importul celor mai noi tehnologii, potrivit cerințelor determinate de dotarea corespunzătoare a ramurilor economiei naționale. În același timp „...pentru a realiza importul ...trebuie să asigurăm creșterea corespunzătoare a exportului de produse românești pe piața străină. Deci, dezvoltarea exportului nu este o dorință abstractă, ci o necesitate obiectivă pentru progresul economiei noastre naționale“¹⁾.

În acest context numai prin cuantificarea cu deosebită rigoare, pe de o parte, a cerințelor de import determinate de dezvoltarea economiei țării noastre în ritmurile și proporțiile cerute de făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, iar, pe de altă parte, de satisfacere a acestor cerințe potrivit posibilităților de export ale țării noastre, se poate realiza echilibrul valutar ca expresie a dezvoltării echilibrate a producției materiale.

Raportul echilibrului economic — echilibrul valutar, nu vizează numai o perioadă determinată, trimestru, an, ci presupune realizarea lui și în perspectiva dezvoltării economiei. Astfel în funcție de cerințele etapelor de dezvoltare, de politica economică și valutară a statului, în anumite perioade accentul poate cădea pe import, în scopul constituirii unei baze pentru viitoare exporturi, după cum în alte perioade se poate urmări constituirea de rezerve valutare prin intensificarea exportului.

În condițiile asigurării unei proporționalități între resursele valutare și utilizarea lor bazată pe o permanentă corelare cu ritmurile și proporțiile dezvoltării economice, echilibrul valutar influențează și este influențat la rîndul său de echilibrul economic, această intercondiționare avînd un caracter dinamic.

Noțiunea de echilibru valutar, în concepția politicii valutare promovată de partid și stat în țara noastră este nemijlocit legată de echilibrul monetar, de o circulație bănească sănătoasă, bazată pe întărirea puterii de cumpărare a leului atît pe piața internă cît și în raport cu alte monede. Totalitatea acestor proporții și co-

relații sînt stabilite și reflectate atît în planul unic de dezvoltare economico-socială a țării noastre cît și în componentele acestui plan. Totodată, cu ajutorul instrumentelor specifice activității de planificare valutară — balanța de plăți și întregul sistem al balanțelor valutare — sînt urmăriți și asigurați corelații specifice activității valutare. Aceasta, deoarece echilibrul valutar nu este o reflectare statică a diferitelor proporții caracteristice echilibrului general economic sau oglindirea pasivă a echilibrului financiar, monetar etc. ci constituie un factor dinamic, capabil la rîndul lui să influențeze dezvoltarea armonioasă a economiei. Totodată, în mod deosebit trebuie subliniat faptul că echilibrul valutar nu este numai rezultatul unor corelații și proporții stabilite

Noțiuni și categorii economice

și existente la nivel macroeconomic, ci realizarea lui presupune un permanent efort și responsabilitate din partea tuturor celor angajați în procesul producției bunurilor materiale, a fiecărui lucrător, a fiecărei unități participante la realizarea schimburilor economice internaționale ale țării noastre.

Reflectarea la un moment dat a echilibrului valutar, ca proporționalitate între resursele valutare și utilizarea acestor resurse se realizează cu ajutorul balanței de plăți. În condițiile în care încasările valutare depășesc plățile, balanța are un sold activ sau este o balanță activă și invers, cînd intrările de valută depășesc intrările, balanța de plăți este pasivă. Echilibrul balanței de plăți în țara noastră se apreciază că este realizat atunci cînd se asigură o echilibrare nu numai pe total încasări și total plăți în valută ci și pe grupe de relații și pe țări. Principalul obiectiv al definirii echilibrului balanței de plăți nu numai pe total, ci și țări și relații constă în asigurarea utilizării economicoase și eficiente a tuturor resurselor valutare. Urmărirea echilibrului pe țări și relații nu exclude însă posibilitatea, ca în cadrul unei relații, sumele dobîndite de la o țară să fie utilizate în achitarea obligațiilor către alta.

În asigurarea echilibrului balanței de plăți, un loc important îl ocupă asigurarea echilibrului între nivelul, structura pe relații a exporturilor și a mijloacelor valutare ce urmează a se realiza, pe de o parte, și importurile rezultate din planul de dezvoltare economică și necesarul de mijloace valutare pentru realizarea acestuia. În documentele de partid și de stat, în repetate rînduri, se subliniază necesitatea sporirii permanente a încasărilor valutare în primul rînd, prin creșterea exporturilor și a eficienței acestora prin valorificarea superioară a muncii naționale, prin exportul unor produse cu un înalt grad de prelucrare. Paralel, cu creșterea exportului, în scopul asigurării unui echilibru se impune dimensionarea riguroasă a importurilor. Referindu-se la orientarea activității de import tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că... „se impune dimensionarea

importurilor la strictul necesar, combaterea hotărîtă a oricărei risipe de valută, trebuie lichidate importurile de produse pe care le putem realiza din surse proprii“²⁾.

Un loc tot mai important în comerțul exterior îl ocupă vînzările pe credit. Realizarea operațiunilor de vînzare-cumpărare pe credit nu presupune numai asigurarea unor condiții avantajoase (avansuri mici, rate eșalonate pe mai mulți ani etc.) ci și urmărirea în cadrul planificării și realizării încasărilor valutare a dinamicii și volumului acestor rate în anii următori și a disponibilităților de resurse valutare în perspectiva dezvoltării economiei.

Legătura dintre echilibrul valutar prezent și cel în perspectivă reiese și cu prilejul realizării unor investiții pe teritoriul țării noastre în colaborare cu alte state. Rambursarea ratelor în acest caz, de regulă, este calculată cu perioada de dare în funcțiune a investiției și este prevăzută a se realiza din producția astfel obținută. Neatingerea parametrilor proiectați în termenul planificat, întîrzierea dării în funcțiune are influențe nedorite asupra echilibrului balanței de plăți. Deși în cadrul economiei socialiste, ca urmare a monopolului valutar și a monopolului comerțului exterior, influențele conjuncturii monetare internaționale sînt în mare parte evitate, ele nu pot fi înlăturate cu totul. Aceste influențe apar, în primul rînd, cu ocazia revalorizărilor și devalorizărilor, cînd în mod direct sînt afectate stocurile noastre valutare.

Pe baza cunoașterii și prospectării piețelor monetare internaționale atît în perioada de planificare cît și în perioada de realizare a încasărilor și plăților valutare se pot lua o serie de măsuri pentru atenuarea la minimum a acestor efecte.

Aceeași rigurozitate în urmărirea conjuncturii internaționale se impune în domeniul prețurilor, a cunoașterii cît mai exacte a tendințelor și modificărilor survenite la prețul produselor ce formează obiectul importului sau exportului țării noastre. Prețurile de vînzare pe piața internațională — se arată în Programul Partidului Comunist Român — vor trebui să exprime valorificarea tot mai înaltă, superioară a produselor, realizarea unor schimburi economice echivalente și echitabile. Se poate afirma că procesul realizării echilibrului balanței de plăți, a echilibrului valutar presupune nu numai realizarea unei situații de moment, ci ca un proces complex, el vizează perspectiva dezvoltării echilibrate a întregii țări. În același timp, totalitatea mijloacelor folosite pentru asigurarea echilibrului balanței de plăți externe nu constituie doar elemente luate în sine, ci tot atîtea căi de stabilire a unor raporturi, directe de intercondiționare și proporționalitate dintre echilibrul general economic și echilibrul valutar.

conf. Mariana NEGRUȘ

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Consfătuirea cu activul de partid și de stat din domeniul comerțului exterior și cooperării economice internaționale, Editura Politică, București, 1974, pag. 13.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R., iulie 1972, Editura Politică, București, 1972, pag. 35.

OMUL — TEHNICA — MEDIUL

Personalitatea umană în industria minieră *)

Alexandru CHIRLA
Anton KÖBLÖS

Particularitățile industriei miniere,
o formă specifică a relației om-natură

ÎN ACTUALUL stadiu de evoluție a procesului de industrializare socialistă a țării noastre, sectorul minier continuă să aibă o pondere însemnată, fiind o sursă principală de energie și materie primă. Fie că este vorba despre nobilul și atât de prețuitul aur negru, despre „diamantele negre” (cărbunii) despre bulgării albi ai salinelor sau despre „piatra tăriei de oțel” (minereul de fier), sau despre miraculoasa particulă de uraniu, toate aceste „briliante” ale comorilor subterane poartă în ele puterea dintotdeauna căutată de om, în zbaterea lui milenară de a supune și valorifica pentru sine natura. În straturi luminate de soare, ori la sute de metri adâncime, pământul patriei noastre conține bogății inestimabile, cunoscute și exploatare cu zeci de veacuri în urmă.

Valorificarea substanțelor minerale utile se realizează în cadrul procesului integrat de producție care se compune dintr-o serie de procese de producție principale și secundare. Procesele de producție principale și succesive formează fluxul tehnologic principal, care este servit de o serie de procese auxiliare și secundare din cadrul fluxului principal de servire, respectiv din fluxul secundar și auxiliar de servire.

Prospecțiunea geologică asigură cunoașterea structurilor geologice și în cadrul acestora descoperirea de noi zăcăminte de substanțe minerale utile. Exploatarea geologică asigură desăvârșirea cunoașterii potențialului de rezerve și evidențierea rezervelor valorificabile la scară industrială. În succesiunea cunoașterii geologice, această fază asigură rezervele de substanță minerală utile care constituie baza de materii prime necesară fundamentării investițiilor necesare pentru valorificarea acestor bogății. Construcțiile miniere și de suprafață asigură crearea de noi capacități de producție (extracție și preparare) și menținerea capacităților existente în condițiile epuizării rezervelor geologice prin procesul de extracție. Procesul de extracție constă dintr-o serie de lucrări de pregătire și abataj în cadrul cărora se realizează operațiile de desprindere din masa minieră a materiei utile, de încărcare și evacuare a materialului dislocat și de susținere a spațiului excavat. Procesul de preparare constă în pre-

gătirea prealabilă a substanțelor minerale utile (concentrare, spălare, clasare, uscare, măcinare etc.), pentru a putea fi prelucrate și utilizate eficient de către celelalte ramuri ale economiei.

Principalele particularități ale mineritului provin din lupta omului cu natura pentru desprinderea din zăcămintă a utilului, transportarea și eventual prepararea sau industrializarea acestuia. Aceste particularități se pot grupa după cum urmează:

PARTICULARITĂȚI DE ORDIN ECONOMIC-TEHNOLOGIC

— Un zăcămintă nu este un corp perfect omogen din punct de vedere geometric, al conținutului cit și calitativ, iar la punerea în exploatare și pe tot parcursul exploatării nu este decit parțial cunoscut;

— Așezarea naturală a zăcămintelor (înclinarea, grosimea, regularitatea, tectonica, intercalațiile sterile, adâncimea rezervelor etc.), este hotărâtoare în ceea ce privește gradul de complexitate și dificultățile procesului de extracție;

— Calitatea rezervelor geologice (conținutul în componenți utili și dăunători, omogenitatea, duritatea etc.), determină gradul de complexitate și dificultățile procesului de preparare;

— Procesul de extracție necesită executarea unor lucrări specifice cum sînt: descoperirea, deschiderea, pregătirea, aerajul, evacuarea apelor etc.;

— Locurile de muncă sînt în deplasare continuă în timp și în spațiu, urmărind zăcămintul. Aceasta impune deplasarea continuă a utilajelor, a liniilor și instalațiilor de alimentare cu energie, a căilor de transport, a instalațiilor de aeraj etc.;

— Condiții deosebite de microclimat;

— Întreaga activitate minieră trebuie

să se desfășoare în condiții date, să se adapteze și să se modeleze după un număr mare de factori de influență, deseori determinanți asupra rezultatelor economice;

— În minerit sînt condiții particulare de rentabilitate, de politică a prețurilor, de investiții și de aplicare a unor norme și normative economice. Rezervele de substanțe minerale utile, epuizate prin exploatare, sînt nereproductibile, ceea ce accentuează necesitatea unor metode adecvate de realizare a prognozelor tehnologice. Cercetarea și punerea în exploatare a unui zăcămintă durează cîțiva ani și continuă, obligînd la investiții permanente pentru menținerea și dezvoltarea capacităților de producție.

PARTICULARITĂȚI DE ORDIN PSIHOLOGIC

În subteran este o „lume” în care legile riguroase ale naturii nu numai că predomină, dar influențează și asupra psihicului uman. Situaarea locului de muncă al minerului în subteran în afara mediului obișnuit al vieții umane, într-un cadru care amplifică frecvența și intensitatea solicitărilor psihice, reclamă o serie de capacități de aptitudini psihice și psihofiziologice dintre care:

— Capacitatea rapidă de adaptare senzorială și psihoemotivă fără de care nu este posibilă — sau se dobîndește foarte greu — acomodarea cu ambianța subterană;

— Atenția concentrată ușor comutabilă și distributivă, necesară în toate operațiile de lucru, dar mai ales la căptușire, la montarea și întărirea susținerii, în manevrarea uneltelor în spații restrînse, în deplasări etc.;

— Acuitate senzorial-receptivă, auditivă

Relația om-profesiune-natură, un ansamblu de interacțiuni...

*) Articol realizat pe baza comunicării făcută de autori la sesiunea științifică ținută la Academia „Ștefan Gheorghiu” cu tema: „Factorul om în dezvoltarea României socialiste”.

și vizuală care din cauza iluminatului slab, pe de o parte, și a perturbării recepției acustice (de către zgomotul mașinilor), pe de altă parte, conlucrează foarte mult prin suplinire și compensare reciprocă, ponderea mai mare revenind elementului auditiv;

— Simțul responsabilității, autocontrolul, spiritul de observație și vigilența, întemeiate pe o bogată motivație etico-socială și sintetizate într-o înaltă conștiințozitate în îndeplinirea sarcinilor;

— Echilibrul emotiv-reactiv prin care se pot asigura prezența de spirit și calmul activ, care împreună cu inițiativa întemeiată pe competență, pricepere practică și curaj, diversifică și multiplică șansele de a rezista și a învinge situațiile periculoase ce pot surveni uneori în mod brusc și neprevăzut în subteran;

• — O deosebită fermitate a voinței, un limbaj clar și precis, lipsit de intonații alarmante dar categoric și adecvat mesajului ce trebuie comunicat;

— Dragostea și respectul pentru tovarășii de muncă, spiritul de intrajutorare și altruismul.

Pentru conducătorii minieri există o responsabilitate deosebită datorită:

— riscului superior al deciziilor față de cel din alte ramuri;

— investițiilor costisitoare și de durată;

— cerințe de eficiență mai complexă decât în alte ramuri în condițiile existenței unor mai mari greutăți pentru obținerea acesteia;

— faptului că un conducător minier ajunge în situații critice mai des decât semenii săi din alte ramuri.

PERSONALITATE ȘI PROFESIUNE

● Ca și în celelalte ramuri ale economiei, în industria minieră relația om-profesiune, constituită dintr-un ansamblu de interacțiuni, reprezintă o formă subordonată relației organism-mediului, prin care se asigură procesul permanent de adaptare.

În industria extractivă, ca și în alte domenii de activitate, profesiunea ca și persoana, se găsesc într-o continuă transformare în cadrul procesului de adaptare. Integrarea muncitorului minier în câmpul profesional specific, nu se reduce la simpla însușire a abilităților și informațiilor necesare, ci angajează în multe cazuri, schimbarea echilibrului dintre dominantele psihice, structura unor interese, a noi forme de afirmare, dezvoltarea unui anumit simț de responsabilitate, apariția însăși a responsabilității profesionale. Aceste modificări conduc la disciplinarea conduitei lucrătorului, la formarea unui mod specific de reacțiune și la realizarea fenomenului de maturizare a persoanei respective.

● Cercetările de tipologie, au scos în evidență dinamismul caracteristic personalității, formele de structurare ale diferitelor trăsături legate de personalitate, care exprimă o anumită energie și direcție în comportamentul persoanei. Pe același plan cu inteligența, actul de muncă scoate în evidență mobilitatea psihică. Ea apare în procesul de structurare a deprinderilor profesionale, de adaptare, integrare sau readaptare profesională, având o importanță deosebită în ramura minieră. Ea reprezintă un factor dinamic, de natură temperamentală și este condiționată biologic de anumite calități ale proceselor nervoase.

Echilibrul psihic poate avea o formă **temperamentală**, ca echilibru între procesul

de inhibiție și de excitație, sau **emotivă**. Persoanele la care predomină aspectele de excitație, mobilizează o cantitate mai mare de energie, decât cea necesară, mișcările lor având un caracter impulsiv, iar conduita generală a lor prezintă caracteristici proprii. Munca acestor persoane în ramurile extractive este mai dificilă, deoarece activitățile în subteran solicită și în condiții normale mari eforturi fizice, iar lucrătorul obosit de starea de excitație nu mai poate rezista și acestor solicitări. Emotivitatea, în decursul desfășurării diverselor activități miniere, intervine ca element de dereglare psihică, mai ales în situații speciale și neprevăzute, cauzând în general o incetinire a procesului de formare a deprinderilor și conducând la manifestarea unor reflexe de prudență excesivă.

La fel, ivirea situațiilor neașteptate, în care este obligat să intervină cu promptitudine, declanșează la emotiv dezorganizarea generală sau un așa numit blocaj emotiv, situație în care persoana ori reacționează necontrolat, ori nu mai poate reacționa.

● În vorbirea curentă se întrebuințează termenul de inteligență, ca reprezentând o calitate psihică, pe care o atribuim sau nu unor anumite persoane, desemnând o capacitate generală, sugerată de conduita persoanei, de modul cum rezolvă problemele de ordin teoretic sau practic. Inteligența pune problema adaptării la realitate, prin posibilitatea sa de inventivitate, depășind astfel comportarea instinctivă. În subteran, unde la tot pasul există situații noi și neprevăzute, inteligența generală a lucrătorilor își capătă o importanță majoră; existența ei putând rezolva unele situații deosebit de dificile; lipsa ei putând provoca accidente umane sau avarii tehnice, într-un cuvânt adevărate catastrofe. Aptitudinea tehnică înseamnă, deci, nu numai adaptarea la mediul special al uneltelor și mașinilor, ci reprezintă o subordonare a sferei de acțiune a aptitudinii tehnice sferei inteligenței generale.

● De temperament este legată cantitatea de energie psihică ca și rezistența în stări de mare tensiune; ușurința cu care se realizează adaptarea sau readaptarea la condițiile realității, caracterul echilibrat al conduitei, desfășurarea normală a proceselor de cunoaștere, utilizarea unei cantități de energie proporțională cu greutatea sarcinii ce trebuie rezolvată. Toate acestea, la un loc, condiționează randamentul în activitatea oricărui om, iar pentru profesiunea de minier prezintă o importanță deosebită. Particularitățile de temperament nu aparțin doar uneia sau alteia dintre reacții, și nu apar episodice, ci se referă la comportamentul și activitatea psihică, în ansamblu, manifestându-se relativ continuu și dispunând de o mare stabilitate. Persoanele nu se deosebesc între ele atât de mult după aptitudinile lor, cât se deosebesc după temperamentul lor. De aceea, este un lucru esențial de a se face distincția cuvenită între trăsăturile de temperament și aptitudini.

● Caracterul se explică ca o atitudine generală față de activitate: nivelul de conștiință, simț de răspundere, mod de tratare etc. Trăsăturile de caracter, cele mai importante în toate procesele de muncă, dar cu o pondere maximă în acți-

vitătea minieră, sînt: conștiința profesională, simțul ridicat al răspunderii, punctualitatea, disciplina permanentă, ordinea și respectarea acesteia în tot procesul tehnologic, răbdarea, calmul, prudența, curajul, fermitatea, inițiativa, perseverența, curiozitatea etc.

O altă categorie de însușiri de caracter se referă la manifestări ale persoanei față de ea însăși, ca: conștiința personalității, respectul personalității sale, demnitatea, ambiția, onestitatea psihică, etc., aspecte care mențin o anumită linie în conduita persoanei.

Socialismul nu numai că asigură posibilitatea dezvoltării depline și afirmării personalității umane în industria minieră dar face și necesară realizarea acesteia. Pentru fiecare individ, realizarea sa ca personalitate este nu numai un drept ci și o mare îndatorire.

Se cunosc eforturile pe care statul nostru le face pentru îmbunătățirea permanentă a condițiilor de muncă din subteran, pentru mecanizarea lucrărilor grele de minerit, pentru protecția muncii și retribuția ei în funcție de gradul de dificultate, de periculozitate, precum și de randamentul efectiv al fiecărui minier, brigadă și unitate productivă. De asemenea, trebuie relevate eforturile pentru creșterea gradului de cultură generală și de calificare al tuturor categoriilor de oameni ai muncii, inclusiv al minerilor și familiilor lor și astfel de o îmbunătățire a structurii compoziției lucrătorilor minieri după școlile absolvite. Există însă o rămânere în urmă față de alte profesii, și aceasta deoarece, din cauza condițiilor din trecut, a mentalității care s-a creat în decursul timpului cu privire la condițiile din subteran, se manifestă o rețineră față de profesiunea de minier din partea multor cadre tinere cu instrucțiune mai ridicată de 7 clase elementare. Or, așa după cum am încercat să demonstrăm, această profesiune se exercită astăzi în condiții mult îmbunătățite și ca atare cere cunoștințe de specialitate în minuerea tehnicii noi, și solicită calități umane superioare cum sînt curajul, inteligența, spiritul de solidaritate și cooperare în muncă. Ceea ce însă se face mai puțin este tocmai cunoașterea și studiul personalității minerului în cadrul unităților de bază, desfășurarea unei acțiuni mai organizate pentru crearea unui climat social corespunzător cerințelor pe care partidul le pune în fața conducătorilor tuturor întreprinderilor din țara noastră, a unui climat care să atragă și să mențină muncitorii și cadrele tehnico-ingenerești de specialitate, să ducă la reducerea la minim a fluctuației, în așa fel încît să se înfăptuiască din plin îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Socialismul trebuie să realizeze asemenea condiții ca omul, stăpîn al mijloacelor de producție, făuritor al tuturor valorilor materiale și spirituale, să fie într-adevăr în centrul atenției, să aibă rolul principal în societate, să se bucure și să beneficieze nestînjenit de drepturile și libertățile adevăratei democrații socialiste — premisă fundamentală a înfloririi depline a personalității umane“. Acest lucru atât de frumos și important se poate realiza și în domeniul de care ne ocupăm, în primul rînd prin cunoașterea personalității umane în industria minieră în baza unor studii temeinice, care să stea la baza orientării, selecționării, formării și perfecționării profesionale în această ramură industrială.

cu Jean MARCZEWSKI

profesor la Universitatea Paris I

„PLANIFICAREA — O EXPERIENȚĂ UMANĂ DE MARE ÎNSEMNĂTATE”

Născut la Varșovia în anul 1908, profesorul francez Jean Marczewski a studiat la Nancy, Strasbourg și Paris. El s-a consacrat în special studiului venitului național, creșterii economice și planificării. În perioada 1946–1950 a fost directorul Institutului de știință economică aplicată din Paris, apoi profesor la Institutul de studii politice din Paris și director al secțiunii pentru Europa de Est a Fundației naționale de științe politice, profesor la Facultatea de drept a Universității din Paris, iar în ultimii ani președintele Consiliului național francez al contabilității. În prezent este profesor de economie la Universitatea Paris I. Este distins cu titlul de cavalier al Legiunii de Onoare.

Dintre lucrările sale amintim: „Politica monetară și financiară a celui de al III-lea Reich” (1941), „Planificarea și creșterea economică în țările de democrație populară” (1956), „Conjunctura economică a S.U.A. 1850–1960” (1961), „Europa în conjunctura mondială” (1963), „Contabilitatea națională” (1965), „Introducere în istoria cantitativă” (1966) și altele.

● Cunoscut fiind preocupările dv. în domeniul planificării, aș dori să vă întreb în ce direcție se poate vorbi de o evoluție a planificării în Occident?

— Inceputurile planificării în Occident pot fi situate imediat după al doilea război mondial. În unele țări, în special în Olanda, în Norvegia și în Franța, s-au constituit încă în timpul războiului echipe de lucru care au elaborat proiecte de plan și care au pregătit baza planificării introduse imediat după răz-

boi. Se poate spune fără un risc prea mare de a greși că Franța este țara occidentală care a mers cel mai departe în acest domeniu, în special în primul său plan de care este legat numele lui Jean Monnet și apoi cu cele cinci planuri care i-au urmat, noi aflându-ne în stadiul pregătirii celui de al șaptea plan. Alte țări occidentale, cum ar fi Olanda, au și ele o planificare care datează cam din 1946, la fel și Norvegia. Țări ca Italia, Anglia, Belgia au încercat să elaboreze prognoze sau planuri, dar într-un mod mult mai puțin detaliat și consecvent decât Franța, Olanda sau Norvegia.

În ceea ce privește planificarea franceză, ea a suferit o evoluție considerabilă în cele două decenii care ne separă de începuturile sale. La început era vorba de o planificare destul de detaliată, cu obiective fixe, care se încerca să fie realizate cu mijloacele disponibile; ea nu era însă nici atunci o planificare care să cuprindă și unitățile economice într-un plan unic și care să fie o planificare directivă de genul celei practicate în țările socialiste. Puțin câte puțin, în special odată cu dezvoltarea comerțului exterior și a cooperării cu celelalte țări occidentale, mai ales în cadrul Pieței Comune, economia franceză a devenit o economie extrem de deschisă, ceea ce, după părerea mea, făcea o planificare precisă foarte greu de realizat. În consecință, planificarea franceză, ca de altfel și cea olandeză sau norvegiană, evoluează tot mai mult către forme mai generale. Se poate spune că ea constituie astăzi mai curînd o strategie — pregătită dinainte pentru a răspunde unor situații posibile care ar putea apărea în viitor — decât un plan cu obiective fixe. Sau mai exact, obiectivele sînt formulate mai curînd în termeni calitativi și generali decât în termeni cantitativi.

● Nu considerați că schimbările survenite în economia mondială în ultima vreme, perspectiva rarefieri unor resurse, degradarea mediului inconjurator etc. fac necesară creșterea rolului planificării în viața economică și socială?

— Este cert că rarefiera resurselor, în special a celor energetice obligă mai curînd la întărirea planificării decât la dispensarea de ea, dat fiind că resursele în cauză devin tot mai scumpe, simțindu-se în consecință nevoia unei alocări prioritare a acestora pentru a răspunde întii de toate nevoilor celor mai urgente. Este adevărat însă că guvernul actual al Franței, care este un guvern de orientare liberală, nu este prea înclinat spre forme de planificare prea detaliate, recurgînd la instrumente generale de gestiune mai curînd decât la selectarea obiectivelor și instrumentelor. De aceea nu este sigur că cel de-a șaptelea plan francez, aflat în curs de elaborare, va putea fi conceput mai în detaliu sau cu caracter mai pronunțat de directivă decât cel precedent.

● Unele țări, cel puțin în aparență, n-au recurs pînă acum la planificare, de exemplu S.U.A...

— Personal consider că ar fi greșit să se creadă că în economia americană nu există

planificare. Cred că atît Statele Unite cît și R.F. Germania, care în mod oficial nu au un plan, au o economie dirijată în sensul occidental al termenului. Să ne gîndim, de exemplu, la rolul pe care îl joacă în S.U.A. Consiliul consilierilor economici ai președintelui sau Banca federală de rezerve sau la rolul jucat în R.F.G. de institutele de conjunctură, care deși sînt particulare furnizează guvernului toate informațiile necesare, de foarte bună calitate. Să ne gîndim de asemenea la politica economică organizată și consecventă practică de R.F.G. Dacă ținem seama de toate acestea, ajungem la concluzia că nu există o diferență de natură, o diferență calitativă între o economie așa-zis planificată, ca cea franceză, și economia vest-germană sau cea americană.

● V-ați ocupat — chiar într-o lucrare recentă — și de planificarea în țările socialiste. Cu ce scop?

— Sînt interesat să cunosc într-un mod foarte cuprinzător acțiunea pe care omul este capabil s-o exercite asupra evoluției economiei. Din acest punct de vedere, Uniunea Sovietică și țările din Europa răsăriteană au dat primul exemplu al unui efort sistematic în acest sens. Planificarea în țările socialiste m-a interesat întotdeauna ca o experiență umană de foarte mare însemnătate.

● Ați vizitat nu de mult România. Cu ce impresii v-ați întors?

— Am venit în România pentru a ține conferințe despre ceea ce se numește istorie cantitativă, adică aplicarea metodelor cantitative în economie. Trebuie să spun că nu era prima oară că veneam în România, pentru că înainte de război am petrecut peste trei ani în țara dv. și vorbesc destul de curent limba română și în orice caz o înțeleg foarte bine. În consecință, atît eu cît și soția mea am revenit cu emoție în țara dv., pe care o iubim, avînd multă simpatie pentru poporul român. Am fost uimiți de marile realizări ale poporului român în privința noilor cartiere de locuințe, pe care le-am văzut aproape pretutindeni în țară, atît în Transilvania, cît și la București sau la Constanța, de rapidă dezvoltare industrială, știind că toate acestea au presupus eforturi serioase.

Pe plan științific, am relații cu mai mulți lucrători din cadrul Comitetului de Stat al Planificării cu care am un amplu schimb de vederi. Cred deci că acum cunosc oarecum țara dv. și metodele aplicate de ea în domeniul planificării și al comerțului exterior. Am valorificat această experiență în ultima mea lucrare, consacrată planificării socialiste, publicată în Franța și în S.U.A., urmînd să apară în curînd și în Mexic și Portugalia. În această lucrare am evidențiat ce este specific planificării românești, inițiativa creării centrelor industriale, eforturile pentru creșterea eficienței economice, pe care le urmăresc îndeaproape. Eu vă doresc noi și mari succese pe această linie.

D. D.

În afara unor trăsături generale, procesul creșterii economice îmbracă forme particulare în diferite țări și chiar în același loc își schimbă înfățișarea și resursele de la o perioadă la alta.

Din acest punct de vedere, concepția lui A. I. Ancîșkin, dezvoltată în ultima sa lucrare, prezintă un interes deosebit. Autorul care, cu ani în urmă a pornit cu studii asupra funcției Cobb Douglas, a ajuns astăzi la o viziune economică largă, la conștiința faptului că raporturile cantitative, sesizabile grație statisticii și apte de a fi studiate cu ajutorul unor relații matematice, la a căror elaborare migăloasă trudesc mulți cercetători din lumea întreagă, se încadrează într-un context mult mai larg, dar, în același timp nuanțat, insesizabil cu mijloace cantitative. „Teoria creșterii economice trebuie să pornească de la existența unor genuri neidentificate de resurse și de factori de creștere, ceea ce reflectă caracterul incomplet al cunoașterii și variabilitatea procesului real de creștere”, afirmă el. Constatând caracterul cantitativ relativ al legăturii dintre cheltuielile productive și rezultatele lor, Ancîșkin îl explică prin „complexitatea fiecărei personalități umane, caracterul nedeterminat al

A. I. Ancîșkin despre complexitatea procesului creșterii economice

comportamentului uman, rezultând atît din particularități individuale ca și dintr-o mare varietate de factori provenind din viața socială”.

Această teză, înscrisă într-un context pur economic, este totuși de o importanță principală.

Vrînd-nevrînd, ea ne conduce la presupunerea că creșterea economică este determinată, cel puțin în mare parte, și de factori din afara economiei. Surprinzătoare poate pentru unii economiști, ea a mai fost susținută, într-o formă sau alta, de mulți alți slujitori ai științei noastre și mai ales de cei care și-au distribuit efortul între economie și sociologie. În zilele noastre, prof. Georgescu Roegen de exemplu, în binecunoscuta sa lucrare „The Entropy Law and the Economic Process” insistă mult asupra problemelor specifice ale creșterii în țările în curs de dezvoltare, recomandînd insistent economiștilor studiul particularităților mentalității agrare și al comportamentului economic determinat de această mentalitate.

Intrucît preocuparea centrală a lucrării lui Ancîșkin este totuși aplicarea unor formule matematice la studiul creșterii și la prognozarea acesteia, se desprinde totuși, poate nu pentru prima oară, întrebarea: ce este cuantificabil în economie și ce nu? Cit ne privește, ni se pare că în primul rînd se pot caracteriza, măsura și exprima prin numere relațiile economice care dublează relații pur tehnologice. Desigur, privesc pe scară macroeconomică, rețeta întregii economii este o rezultantă a unor variații

de la un loc la altul, de la o uzină la alta, astfel încît la acest nivel și relațiile tehnologice au un caracter statistic. Variațiile sînt însă atît de mici, încît structura balanțelor legăturilor dintre ramuri ale unor economii atît de diferite cum sînt cea a Statelor Unite și Japoniei să prezinte similitudini izbitoare. Asadar, ambele economii se folosesc de aceeași „carte de bucate” tehnologică.

Mai puțin cuantificabil și de natură să introducă o mai mare împrăștiere în trendurile cu care se măsoară, procesul de creștere pare să introducă factorul uman, așa cum constată și Ancîșkin.

Care este rostul modelării într-o asemenea viziune, s-o recunoaștem, și largă, și profundă, a creșterii economice? Autorul concepției de care ne ocupăm aici susține, credem, pe bună dreptate că „modelarea este aceea construcție portantă pe care se montează”, se reunesc, reprezentările teoretice, faptele realității, concluziile și recomandările practice. Cu alte cuvinte, supunînd metafora lui Ancîșkin unei mici mutații, modelul este un schelet, iar pentru buna cunoaștere a procesului real de creștere, trebuie să cunoaștem și celelalte subsisteme ale organismului. Continuînd însă acest ra-

muncă, în genere nivelul de cultură al populației, este nu numai un factor de creștere economică, ci și un criteriu al dezvoltării sociale. După expresia autoarei în lucrare s-a urmărit: a) analiza problema teoretică și metodologică pe care o include determinarea eficienței economice a formării profesionale a forței de muncă; b) cuantificarea contribuției calificării forței de muncă în creșterea economică a României și a eficienței economice a cheltuielilor de pregătire a forței de muncă și c) punctarea unor tendințe ale dezvoltării sistemului de învățămînt și formarea cadrelor în țara noastră, ca și a direcțiilor de sporire a eficienței pregătirii forței de muncă. Cartea cuprinde: I Calitatea forței de muncă și creșterea economică; II Costul formării profesionale a forței de muncă; III Contribuția formării profesionale la creșterea economică, eficiența economică a calificării în România.

Cauzele inflației nu trebuie căutate în afară

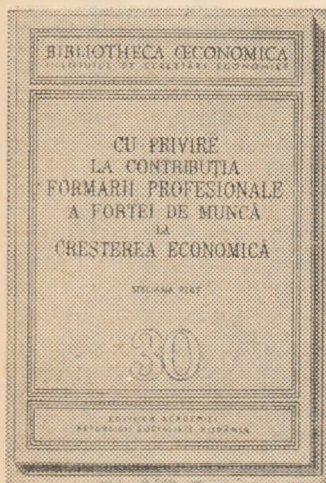
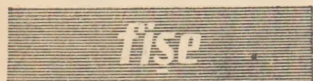
● ÎNTR-UN interviu acordat revistei L'EXPRESS (9-15 decembrie 1974) intitulat Les armes contre la crise (Mijloacele de luptă împotriva crizei), Serge-

Christophe Kolm consideră că situația economică actuală în țările occidentale nu are precedent în perioada postbelică: șomajul cu aproape 4% din salarii, însoțit de o cădere a piețelor financiare de la 30 la 50 la sută; nivelul inflației care, cu excepția R.F. a Germaniei, variază de la 12 la 25 la sută; în fine, destrămarea sistemului monetar internațional, o dată cu dispariția parităților fixe stabilite la Bretton Woods. După S.-C.K. determinanțele inflației nu se află în afară — printre altele, prețul petrolului nu intervine decît cu 2 sau 3 la sută. Remedii ar fi într-un control ferm al prețurilor și în deflație — blocarea creditului, restringerea cheltuielilor publice, creșterea impozitelor, reducerea extremă a cheltuielilor militare. Pentru a fi protejate victimele deflației, o măsură ar fi asigurarea salariului pe un an al șomerilor, îmbinată în acest an cu formarea profesională. Nu ni se spune însă de unde ar urma să fie luate fondurile necesare în acest scop, în condițiile măsurilor restrictive preconizate. S.-C.K. propune ca rata de schimb flexibilă să fie lăsată să acționeze în sensul unei oarecari scăderi, în așa fel încît piața să permită plătierea petrolului prin ceea ce costă mai ieftin. „Variațiile de paritate induc ajustările economice necesare în mod mult mai savant și eficace decît toate ajutoarele pentru export”. Pînă în prezent,

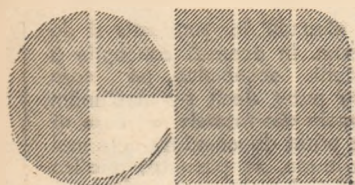
accelerarea inflației a și determinat o „creștere zero”.

În socialism inflația este evitabilă

● DUPĂ ce analizează argumentele pro și contra inflației în studiul intitulat Zmiany poziomu cen w gospodarce socjalistycznej (Schimbările nivelului prețurilor în economia socialistă), publicat în EKONOMISTA nr. 4/1974, Jan Mujzel ajunge la concluzia că în economia socialistă dezvoltată inflația nu este numai inutilă, dar și indezirabilă. Pentru creșterea economică socialistă, dimpotrivă, există nevoie imperioasă pentru o mișcare de scădere treptată a nivelului prețurilor la bunurile și serviciile cumpărate de populație. Pentru a-și argumenta punctul de vedere, autorul construiește un model al prețurilor descrescînde. Ritmul mișcării descendente este determinat de modificarea simultană a unui șir de mărimi macroeconomice; a) creșterea productivității muncii în economia națională; b) dinamica raportului dintre venitul național produs și cel repartizat; c) dinamica împărțirii venitului național între fondul de acumulare

● DACĂ în trecut, spune Ste-liana Perș, în cartea sa, apărută de curînd (București, 1974, 266 p), evoluția cantitativă a forței de muncă determina într-o măsură considerabilă creșterea economică, în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, calitatea resurselor de muncă, nivelul de educație și instrucție profesională capătă o importanță tot mai mare. Producția contemporană are nevoie nu numai de forță mecanică, ci mai ales de eforturile intelectuale ale oamenilor. Pregătirea forței de

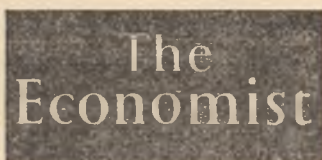
ECONOMIE MONDIALA

Economia occidentală în 1975

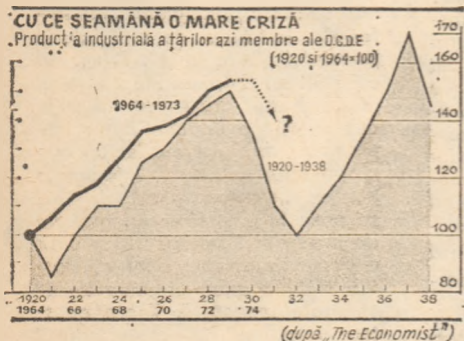
PREVIZIUNI PESIMISTE

Dincolo de recesiune

PREVIZIUNILE conjuncturale care se fac în diferitele țări capitaliste pentru 1975 au ca fundal general preocuparea, sau cel puțin semnele de întrebare, în legătură cu gradul de posibilitate al unei crize economice majore în ansamblul lumii occidentale, asemănătoare celei din anii '30. Argumentele pro și contra fac ocolul întregii prese de specialitate, din care spicuiem în cele ce urmează câteva pasaje mai semnificative.

SUB titlul „Toate sistemele : stop“, „The Economist“ (Londra) din 30 noiembrie — 6 decembrie afirmă: „Indiciile că s-ar putea să ne apropiem de o criză mondială, de proporție acelea din anii '30, sînt acum cu adevărat amenințătoare“. În ciuda avertismentelor existente în acest sens, se arată în articol, „cei mai

mulți oameni cred că lumea (capitalistă — n.n.) se află cel mult în fața unei recesiuni de scurtă durată — un an, un an și ceva fără spor de producție sau de scădere neînsemnată a ei. Pare de neconceput că producția țărilor industriale ar putea să scadă cu o treime în decurs de trei ani, așa cum s-a întâmplat între 1929 și 1932. Aceasta părea la fel de neconceput în 1929, după un deceniu de creștere destul de continuă. Dar sistemul economic mondial (capitalist — n.n.), ca și un avion în zbor, nu poate să nu cunoască o încetinire înainte de a cădea și a se prăbuși. Vițea critică pentru anii '70 este probabil mai mare decât cea pentru anii '30 pentru că problema se pune

SUSCEPTIBILE DE NOI REVIZUIRI

ECONOMIA OCCIDENTALĂ va cunoaște în 1975 cea mai profundă și cea mai prelungită recesiune din anii '30 încoace, în vreme ce ritmul inflației va cunoaște o nouă accelerare, înainte de a apărea perspectivele unei redresări oricum mai reduse decât se aștepta cu câteva luni în urmă, iar numărul celor care-și vor pierde locul de muncă ca urmare a recesiunii s-ar putea tripla.

Acesta este în foarte puține cuvinte mesajul previziunilor economice pentru cele 24 de țări — industrializate sau pe cale de industrializare — membre ale O.C.D.E. Datele sînt cuprinse în raportul bianual al Organizației dat publicității la 18 decembrie 1974 și considerat a fi cel mai pesimist din istoria de 13 ani a acesteia. „Fără precedent în timp de pace“, problemele cu care va continua să fie confruntată economia occidentală în anul care de-abia a început cunosc anumite diferențe de acuitate de la o țară la alta, devenind însă pe ansamblu suficient de preocupante pentru a conține în sine „riscul unei pierderi a încrederii“ și deci posibilitatea unei crize mai grave, ceea ce ar schimba considerabil, în sens negativ, tabloul prezentat de experții O.C.D.E.

SUB RAPORTUL creșterii economice, raportul — care a fost reluat și este amplu comentat de presa occidentală — consemnează faptul că „pe ansamblul țărilor O.C.D.E., cererea și producția ar putea depăși cu puțin în al doilea semestru din 1975 nivelul lor de acum doi ani, capacitățile de producție nefolosite putînd să fie — cu excepția Canadei — mai mari decât oricînd în perioada postbelică. Ca reflex al acestei situații, șomajul va crește în tot cursul acestui an, pînă în 1976“. Cu alte cuvinte, se așteaptă un ritm al creșterii asemănător celui „normal“ abia către sfîrșitul lui 1975 și stabilizarea șomajului abia în prima parte a anului 1976.

noiembrie 1969 și noiembrie 1970). Aflată deja în recesiune în ultimele trei trimestre, economia americană — a declarat el — va continua să înregistreze regrese cel puțin pînă în vara acestui an, după care s-ar putea produce o înviore. Această părere este împărtășită și de principalul consilier economic al Casei Albe, Alan Greenspan. Ministrul de finanțe american nu a precizat dacă el crede că actuala recesiune economică va depăși nivelul record — de 3,9% înregistrat în 1953—1954, dar a afirmat că scăderea va fi mai mare decât cea de 1,5% înregistrată în 1969—1970.

Potrivit experților O.C.D.E., reducerea activității economice în S.U.A. ar urma să fie de 2% în 1975, după ce a fost de 1,75% anul trecut. Chiar cel mai optimist dintr-un grup de trei economiști de frunte chemați în fața Comitetului bugetar al Senatului american — este vorba de Murray Weidenbaum, fost adjunct al ministrului de finanțe în timpul precedentei Administrații — declara că „recesiunea se anunță mai lungă și mai profundă decât se anticipase cu numai câteva luni în urmă“ (International Herald Tribune, 12 decembrie 1974).

La rîndul său, un cunoscut organism american de cercetări economice, „Conference Board“ consideră că produsul național brut al S.U.A., deși nominal va crește cu 110 miliarde dolari (+7,8%), atîngînd 1 508,6 miliarde dolari în 1975, în prețuri constante el va marca o scădere de 0,7% datorită faptului că inflația progresează mai rapid.

Crecesiune mai lungă și mai profundă

O INSEMĂNĂTATE aparte o au desigur perspectivele economiei S.U.A., care continuă să dețină cea mai ridicată pondere în ansamblul economiei capitaliste. Or, tocmai această țară este și va fi și în 1975 cea mai puternic afectată de actuala recesiune. Economia S.U.A. se află în pragul celei mai lungi recesiuni din perioada de după cel de al doilea război mondial, declara de curînd ministrul de finanțe al S.U.A., William Simon. După cum se știe, recesiunile anterioare cele mai lungi au fost de 13 luni (între iulie 1953 și august 1954) și 12 luni (între

Da: fiind gradul de interdependență a economiilor occidentale și ponderea mare a S.U.A. în relațiile economice internaționale, experții apreciază că reducerea amintită a activității economice în cea mai dezvoltată țară capitalistă și scăderea cererii americane pentru produsele din import, pe care aceasta o antrenează, vor diminua șansele reinviiorării activității economice în celelalte țări ale O.C.D.E. În același timp, deși în condițiile unor importuri relativ mai reduse, balanța comercială a S.U.A. s-ar putea solda cu un ușor excedent, acesta nu va putea fi prea mare, ținând cont de faptul că majoritatea țărilor industrializate occidentale au de făcut față unor dificultăți similare.

În Anglia, potrivit prognozelor Institutului național de cercetări economice și sociale (NIESR), produsul intern brut va crește în termeni reali cu cel mult 0,5%. În aceeași categorie a țărilor cu o creștere economică foarte redusă sau nulă în 1975 se va situa — potrivit experților O.C.D.E. — și Italia.

Economia Japoniei a cunoscut anul trecut declinul cel mai pronunțat dintre toate țările capitaliste dezvoltate și primul din istoria ei postbelică. Pe întreg anul fiscal care ia sfârșit la 31 martie 1975 scăderea producției naționale este estimată la 1,2%. Prognozele pentru 1975 indică o creștere a P.N.B. de ordinul 6-7%, ceea ce ar însemna că Japonia ar fi prima țară capitalistă dezvoltată care reușește să se adapteze noilor condiții caracterizate prin penuria de materii prime și o creștere substanțială a prețurilor lor.

În R.F.G. „Consiliul experților pentru aprecierea evoluției economice de ansamblu” — un grup de cinci profesori (Kloten, Gutowski, Scherhorn, Schmidt și Silvert), denumiți adeseori „cei cinci înțelepți”, însărcinați în baza unei legi votate în august 1963 să întocmească în fiecare an un raport asupra economiei naționale a R.F.G. — consideră că în 1975 ar fi posibilă obținerea unei creșteri reale a P.N.B. de ordinul a 2,5%, paralel cu realizarea unor progrese în lupta contra inflației și pentru reducerea șomajului.

Se apreciază că reducerea activității economice în celelalte țări vest-europene și în S.U.A. va crea dificultăți economice vest-germane, al cărei mers depinde mult de piețele externe dată fiind importanța crescândă a exporturilor. În același timp cererea ridicată în R.F.G. este vitală și pentru economiile partenerilor comunitari, anul trecut R.F.G. absorbind 52% din totalul exporturilor celorlalte țări membre ale C.E.E. Această interdependență sporită și pericolul unei agravări a șo-

majului, care afectează acum 3,5% din totalul forței de muncă, sînt și motivele pentru care într-un interviu acordat recent revistei „Capital” cancelarul Helmut Schmidt a relevat intenția guvernului său de a continua să sprijine unui din principalii săi parteneri comerciali în a finanța deficitele balanțelor lor de plăți.

Șomajul la cota cea mai înaltă

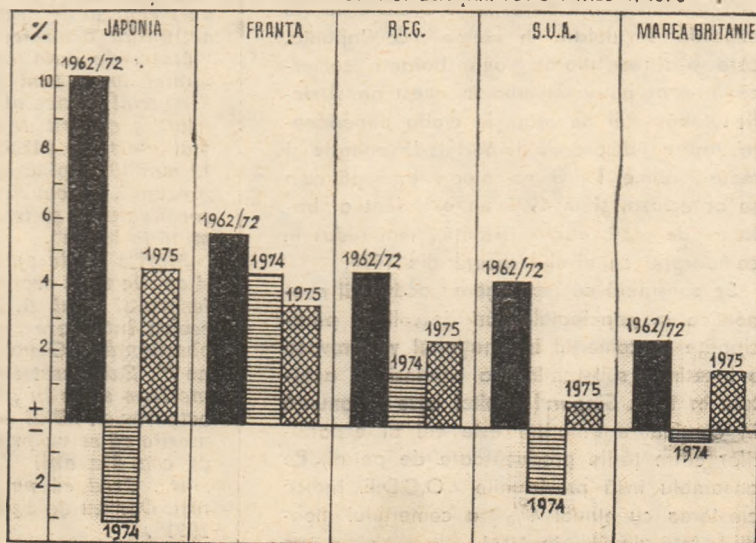
REFLECTIND această reducere a activității economice, fără precedent pentru perioada postbelică, șomajul ar putea atinge în unele țări occidentale nivelul cel mai ridicat din întreaga perioadă omintită.

Potrivit previziunilor citate ale experților O.C.D.E., rata de 6,5% a șomajului înregistrată în luna noiembrie 1974, în S.U.A., corespunzând unui număr de 6 milioane de șomeri, s-ar putea ridica pînă la 8% din totalul forței de muncă și chiar depăși acest nivel către sfîrșitul anului 1975. Pe ansamblul acestui an nivelul mediu relativ al șomajului ar putea să fie de 7,5%, față de 5,6% în anul 1974. Se reamintește cu acest prilej că în cazul S.U.A. cel mai sever șomaj de după război, de 7,9%, s-a înregistrat în timpul recesiunii din 1948-1949. Totodată, experții admit că indiferent de măsurile ce vor fi adoptate de Administrație, ele vor avea un efect redus asupra evoluției economice din prima jumătate a anului.

O creștere în continuare a numărului celor în căutare de lucru, actualmente de 800.000 (pe lângă citeva sute de mii prescînd un număr redus de ore de muncă), se așteaptă și în Italia, țară în care climatul social a fost și în 1974 destul de tensionat.

În Anglia, țară care numără în prezent

EVOLUȚIA PROBABILĂ A P.N.B. ÎN CITEVA ȚĂRI OCCIDENTALE ÎN 1975 *

*) Pe baza previziunilor Institutului național de cercetări economice și sociale din Londra.

(după „PARIS MATCH”)

după un sfert de secol de creștere rareori întreruptă. Acum lumea este probabil aproape de această viteză critică”. În concluzia articolului se afirmă în acest sens: „Există pericolul grav că trecerea de la recesiunea mondială la criza mondială a început”.

Neue Zürcher Zeitung

EXISTENȚA pericolului unei asemenea treceri reiese și din analize publicate în paginile economice din „Neue Zürcher Zeitung”, deși în această publicație accentul principal se pune pe ideea improbabilității unei crize mondiale în economia capitalistă. Astfel, la întrebarea „Se întrevede o nouă mare depresiune?” (23-24 noiembrie), se răspunde negativ. Concluzia articolului respectiv este totuși ceva mai nuanțată și anume datorită unei foamolări condiționale: o asemenea depresiune „nu se va mai repeta niciodată, declară autorul, dacă se va reuși în cele din urmă să se creeze un instrumentar modern de politică conjuncturală și să se folosească acest instrumentar după principii moderne”.

În același ziar, președintele consiliului de administrație al Uniunii băncilor elvețiene arăta într-un articol publicat la 12-13 octombrie sub titlul „În preajma unei crize financiare și valutare mondiale?”, că „din anul '30 încoace viața economică nu o mai fost marcată de atîta incertitudine și teamă”. Autorul vorbește de „nesiguranță economică și socială crescîndă”, conchizînd astfel: „Problema mult discutată dacă lumea occidentală este îndeajuns de pregătită astăzi ca să se apere contra unei crize economice va trebui să capete răspuns din partea noastră a tuturor într-un viitor nu prea îndepărtat. Acest răspuns rămîne pînă în prezent complet deschis. Sigur este în schimb că alunecarea fără voie într-o nouă criză economică mondială ar fi legată astăzi de consecințe politice mult mai importante decît în anul '30”.

INTER ECONOMICS

TOT sub un titlu interogativ — „Va fi oare o recesiune mondială?” — revista „Inter-Economics” a Institutului de economie mondială din Hamburg scrie că „în ansamblu, prezentimentele privind o nouă depresiune” amplifică prea mult asemănările și pe de altă parte neglijează deosebirile dintre simptomele înregistrate în trecut și cele actuale”. Articolul avertizează că există „pericolul să se tragă concluzii false din simptome similare, dacă nu se ține seamă în același timp de tendințele

Strategia dezvoltării și cooperarea internațională (II)

Continuăm în acest număr publicarea investigației „Cooperarea internațională în slujba dezvoltării” realizată de revista noastră prin interviuarea unor participanți la Reuniunea Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială de la București — decembrie 1974

W. U. SIDDIQUI
director general
„Sind Alkalies Ltd” — Pakistan

incă, principala ocupație pentru majoritatea populației țării. Pe lângă efectele economice, ea generează și anumite consecințe, regăsite pe planul educației și construcției, a gradului de cultură a locuitorilor — aspecte pe care intenționăm să le rezolvăm pe calea creării unei industrii naționale puternice. Avem, de pildă, mult gaz natural, care se cere a fi superior exploatat și prelucrat, apelând — pe lângă propriile noastre forțe — la ajutorul extern, pe calea conlucrării internaționale. În acest proces, contribuția cooperării în primul rând, prin transferul de idei tehnice și tehnologice, pe principiul „pipeline“-ului, de la țară dezvoltată la țară în curs de dezvoltare este salutar.

În aceste zile am discutat cu specialiștii dv. o serie de proiecte în legătură cu achiziția de „know-how” și echipamente, în special pentru sectorul chimic și petrochimic. În legătură cu perspectivele conlucrării noastre, am motive să cred că ele sînt dintre cele mai bune.

MĂ AFLU pentru a doua oară în țara dv. și mărturisesc că sînt plăcut impresionat de saltul pe care l-ați făcut, în toți acești ani. Cred că sînteți un exemplu concret, despre ce poate ajunge o țară mai puțin dezvoltată, prin industrializare. Pakistanul urmează o cale de dezvoltare economică care ne îndreptățește să gîndim că vom atinge și noi nivele de dezvoltare industrială superioare.

Cît privește viteza reală și cea dorită de reducere a decalajelor moștenite, cred că se impune o precizare. Sînt mulți acei care speră că „tarele” acumulate în sute de ani de exploatare colonială pot să fie șterse într-un deceniu. Fixarea unui atare termen de realizare a unor obiective care au semnificația unor mutații structurale profunde este cel puțin nerealistă. Problema este, azi — pentru factorii naționali de decizie din aceste țări — de a fixa astfel de sarcini care, avînd în vedere mijloacele disponibile și cele posibil a fi achiziționate, să conducă în timp util la rezultate realizabile și dezirabile.

În trecut complet neindustrializată, țara mea dispune în momentul de față de sectoare industriale cu perspective reale de creștere. Mă gîndesc, de pildă, la ramura chimică — îngrășămintele chimice, masele plastice etc. — sau la cea a materialelor pentru construcții — cimentul, spre exemplu.

Mai avem și agricultura, care constituie,

Ignacio G. SALCEDO Jr.
director, Consiliul pentru Investiții, Departamentul Industriei Chimică — Filipine

Industrializarea constituie un instrument indispensabil pentru dezvoltarea unei națiuni, între acest sector și restul economiei naționale existînd raporturi directe și reciproce: fiecare, în sine, condiționînd evoluția celorlalte.

Filipine este o țară cu puternică nuanță agrar-industrială, mai mult agrară. Ra-

murile noastre industriale sînt profilate, îndeosebi, pe prelucrarea produselor agricole, sau furnizarea de elemente pentru dezvoltarea agriculturii — mai exact industria alimentară și cea a îngrășămintelor chimice, a pesticidelor ș.a. Sistemul de transport are o orientare de tipul „de la mari producători la piețele centrale”. În structura economică actuală, se conturează și un sector de petrochimie care constituie, și el, un element de dezvoltare.

Faptul că dispunem de resurse naturale ne pune, firesc, problema maximei lor utilizări rentabile. În acest sens, noi am adoptat o politică flexibilă: permitem investitorilor din străinătate să-și plaseze capitalurile în ramurile productive în țara noastră. Căci, și în Filipine — asemenea tuturor țărilor în curs de dezvoltare — există o serioasă lipsă de capital, fapt pentru care am utilizat, destul de larg, calea atragerii de capitaluri din alte țări. Printre obiectivele unei atari politici elastice a fost și necesitatea îmbunătățirii cantitative și structurale a exporturilor noastre, în sensul creșterii gradului de prelucrare a valorii produselor pe care le oferim pieței internaționale. Dacă în loc să vinzi materii prime sau semifabricate, vinzi produse finite — obții o creștere substanțială a încasărilor din export.

În genere, întreprinderile înființate cu capital străin funcționează pe bază de cooperare cu cele locale, de stat. Pe calea acestor societăți cu capital mixt, am reușit să facem un eficient transfer de tehnologie, mult mai modernă decît cea care exista în țara noastră. Că transferul tehnologic este dorit de către orice țară în curs de dezvoltare este subînțeles. Problema se pune, însă, ce fel de tehnologie să aduci în țara ta? Pentru că, în condițiile social-istorice, de instruire a populației și economice, proprii acestor țări, tehnica de vîrf nu poate fi exploatată — cel puțin pentru o perioadă — la maxima sa eficiență. Dar, în schimb, de la tehnica importată se așteaptă rezultate imediate, performanțe identice ca în țara de origină a tehnologiei. Iată, cred, un punct de discuție și de opțiune, în ansamblul strategiei acestor țări.

Aspectul major că unele popoare au nevoie de ajutor și că altele pot oferi acest ajutor — în măsura în care acestea din urmă se arată dispuse s-o facă — consti-

tuie, deja, premisa conlucrării internaționale. O bună bază de contacte, în acest context, le oferă organismele și organizațiile internaționale, întâlnirile la diferite nivele și între specialiști. Am părerea că, oriunde ar fi, oamenii sînt oameni și că ei trebuie să se ajute reciproc. În acest sens, cred că organismele O.N.U. — și, de altfel, nu numai ele — pot face multe.

Țările în curs de dezvoltare sînt, în prezent, încă, bîntuite de consecințele proprii lor stări de fapt: șomaj, lipsă de capital și de experiență tehnică și tehnologică. În acest context, social și tehnic, țările mai dezvoltate din lume pot să facă să se urgenteze îmbunătățirea acestei situații, existentă în țările din prima categorie — aceasta, în primul rînd, prin oferirea de informații tehnice și tehnologice, precum și echipamente la prețuri rezonabile. Mai mult — cred că conlucrarea internațională poate avea loc și pe baza transferului fabricației unor produse din țările dezvoltate industrial, în cele în curs de dezvoltare, știut fiind că, în ultimele, salariile sînt mult mai mici, prețurile produselor astfel fabricate fiind corespunzător reduse.

Cu țara dv., noi, filipinezii, am avut experiențe dintre cele mai favorabile. Azi, noi știm despre dv. mai mult decît probabil vă imaginați. În numeroase ocazii, noi am avut posibilitatea să discutăm deschis cu experții dv., fie în România, fie în țara noastră, pe teme concrete de lucru, am schimbat experiențe. Experiența dv. în chimie și petrochimie, de pildă, este excelentă. Personal, am văzut multe instalații de etilenă, propilenă, aromatice — în S.U.A. și Canada — dar în Europa nu am văzut, încă, multe ca cele din România. Am avut discuții utile la București și așteptăm, la Manilla, o echipă de experți români pentru tratative mai detaliate.

I. G. WAIN
director, Organizația Est-Africană pentru Cercetări Industriale — Kenya

Kenya este — alături de Tanzania și Uganda — una dintre țările membre ale Comunității Africii de Est; scopul acestei comunități este asigurarea unei conlucrări pentru accelerarea ritmului de creștere a țărilor participante. Prin statut, acestea își oferă reciproc, servicii, avînd un sistem comun de exploatare a mijloacelor de

transport aero, pe calea ferată, a porturilor și telecomunicațiilor etc. Această comunitate a luat ființă pe fondul necesității cooperării în dezvoltarea economică și industrială a respectivelor țări, în vederea mai bune utilizări a bogățiilor naturale locale, de folosire mai intensă și mai eficace a rezervelor umane de care dispunem.

Cerințele pentru tehnologie sînt deosebit de mari în Kenya, motiv pentru care cred că o sursă pentru preocuparea ei — fără a fi și singura — poate fi importul de tehnologie. Avem în țară un institut tehnic pentru cercetări — care funcționează de mai bine de trei decenii — însă forțele sale nu sînt capabile să acopere nevoile actuale. Există și stații pilot, dar ele sînt insuficiente pentru a răspunde exigențelor industriale actuale din America sau Europa, bunăoară. Uzinele, în funcțiune, din țară, sînt și ele mici. De aceea transferul de „know-how” tehnic și tehnologic rămîne o cale de natură să permită creșteri mai rapide ale țărilor în curs de dezvoltare.

Unul din obiectivele comunității, din care face parte și Kenya, este tocmai facilitarea progresului tehnic, a informării de specialitate — industrială — între membri.

Această uniune nu este, însă, total suficientă pentru scopurile pe care le urmărim, fapt pentru care credem că o conlucrare mai largă este și utilă, și eficientă. În acest context, cred că colaborarea cu țările dezvoltate din lume poate fi un ajutor însemnat (deși interesul lor pentru atari conlucrări, încă, nu este cel de natură să favorizeze reducerea mai rapidă a „gap”-ului existent).

Experiențele românești dintr-o serie de domenii — cu care am reușit să intru în contact, în perioada cît am stat în țara dv. — mi s-au părut, tehnic, interesante. Vizitînd cîteva unități de producție, din România, am găsit o serie de procese de fabricație, care — cu ușoare modificări — pot fi aplicate și în unitățile de producție din Africa de Est. Faptul că există premise mă face să cred că putem găsi și căi concrete de finalizare practică a lor. Dacă mă refer la chimie, cred că aceasta ar putea începe prin asigurarea unor baze pentru ramurile anorganice — noi avem destule resurse naturale care să ne permită dezvoltarea unor atari industrii. Crearea de ramuri productive pe profil, în baza fondului de materie primă și de forță de muncă existent, este unul din obiectivele noastre, cu bătaie mai lungă.

Cît privește relațiile dintre noi și România opinez pentru abordarea de teme concrete de conlucrare cu specialiștii români. În chimie ele vizează fabricarea acidului sulfuric sau a sodei caustice, de pildă. Sper să-i revăd pe tehnicienii români, la Nairobi, în laboratoarele noastre în care să lucrăm împreună.

Prof. A. N. TAKIE
director al Consiliului pentru Cercetări Științifice și Industriale — Ghana

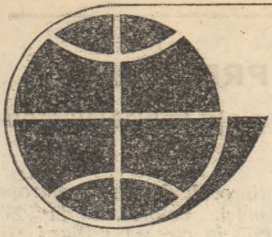
DUPĂ părerea mea în dezvoltare avem nevoie mai întîi de o infrastructură și de cadre pregătite. Ne-am îndreptat atenția mai ales spre educarea poporului. Cheltuiim între 6 și 10% din bugetul nostru pentru instruirea tineretului. Industrializarea la noi e doar la începuturile ei. În cadrul așa-ziselor unități industriale ne ocupăm numai de ambalarea, îmbutelierea unor produse. Pentru a realiza industrializarea trebuie să avem oameni educați, specialiști care să poată folosi tehnologia importată. Sîntem o țară agricolă în principal. Avem cacao, lemn, o climă bună. Trebuie să dezvoltăm o industrie alimentară, să ridicăm nivelul de viață general, nu numai al unei părți din populație, care trăiește în lux, ci al tuturor.

Consiliul pe care îl conduc coordonează opt institute de cercetări ce studiază în prezent direcțiile în care trebuie să orientăm industrializarea. Una din aceste direcții este producerea de hirtie din cherestea. Exportăm multă cherestea, căci avem multe păduri. Dar am putea produce mai multe produse din cherestea. Unul din institute, acela de silvicultură — studiază posibilitatea de a produce hirtie la noi. De exemplu, din eucalipt s-ar putea produce hirtie foarte bună. Am putea folosi și alte materii prime locale; avem, de exemplu, mulți bambuși — din care se pot face fibre și hirtie bună. Dar avem nevoie de tehnologie și deci de participare străină. În această direcție ne poate ajuta cooperarea internațională.

Institutul de construcții și drumuri se ocupă în prezent de găsirea a noi materiale pentru construcții. Noi importăm mult ciment, în timp ce dispunem de materiale locale, ce ar putea fi folosite (argilă, cherestea) pentru a construi case ieftine. Se caută, de asemenea, materiale ieftine pentru a construi drumuri. Institutul pentru ameliorarea solului studiază genul de îngrășăminte care sînt necesare pentru pămîntul nostru pentru a produce recolte mari, mai multe culturi. Ne ocupăm și de deshidratarea alimentelor, căci în unele perioade ale anului avem multe alimente, în altele nu. Deoarece la noi populația nu-și poate permite frigidere, trebuie să găsim alte metode de păstrare a alimentelor. Avem și un institut de cercetare industrială, care își îndreaptă atenția mai ales spre industria chimică. Importăm petrol brut din alte țări. Avem rafinării dar noi nu efectuăm și prelucrări secundare pentru a obține îngrășăminte, medicamente etc. căci nu dispunem de tehnologia necesară.

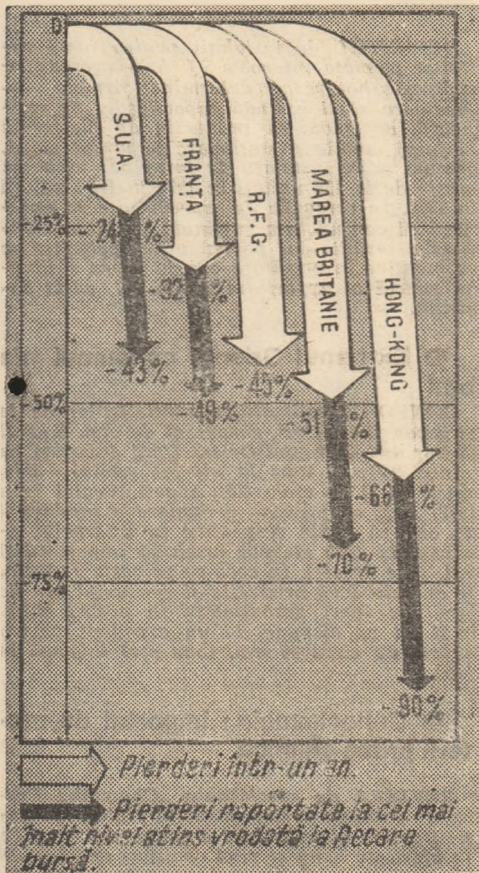
După cum vedeți, avem nevoie de aportul științei pentru a defini căile dezvoltării economiei noastre. Desigur, organizarea și

(Continuare în pagina 30)

Bursele in declin vertiginos

IN TOATE bursele din lume anul 1974 a fost un an de „alunecare” precipitată a valorilor acțiunilor. După calculele estimate publicate în presa occidentală un număr de peste 80 milioane acționari din diferite țări capitaliste au înregistrat pierderi care se ridică uneori pînă la 90% din valoarea de piață a acțiunilor lor. În graficul alăturat se prezintă (după „Paris

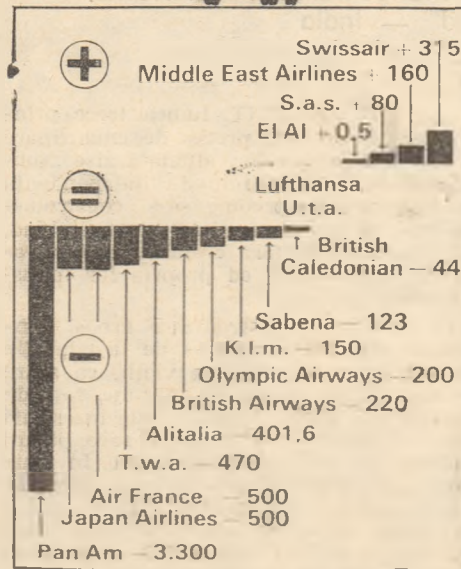
Match“) pierderile de valoare estimate pe ansamblul valorii acțiunilor pe patru piețe mondiale, din care cea mai afectată este Hong-Kong-ul.

Obiceiurile și energia

LUPTA împotriva risipei de energie îmbracă diferite forme în întreaga lume. În Franța apar de exemplu „reclame” care îndeamnă la un consum rațional. Cu toții sintem „mîncători” de energie, adesea fără să știm, se scrie într-un asemenea anunț. De exemplu, un grad în plus de căldură reprezintă 7% mai multă energie risipită. Un carburator rău reglat, conducerea nervoasă a automobilului datorită căreia se apasă pe pîrghiile de viteză pînă la fund, fac să se dubleze consumul de energie. Concluzia: să nu se supraîncălzească aparatele, să se evite supraluminatul, automobilele să fie conduse cu calm. În

felul acesta se poate economisi circa 20% din consumul actual de energie al Franței, ceea ce va face totuși ca, la prețul actual al petrolului, să nu poată importa decît 90% din necesarul acestei țări.

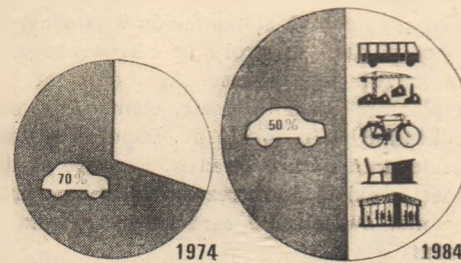
Deficiențe aeriene

FENOMENELE de criză resimțite în economia occidentală au afectat și marile companii aviatice internaționale care, după cum se poate constata din graficul alăturat (exprimat în milioane de franci francezi) au înregistrat în anul 1974, cu puține excepții, deficite financiare serioase. Printre cauzele acestui declin sint citate creșterea prețului carburanților (care au fost în acest an de patru ori mai scumpi decît în 1973) și sporirea drastică a cheltuielilor pentru înnoirea sau înlocuirea aparatelor de zbor.

Renault se reprofilează

INTR-UN recent interviu acordat revistei „L'Express”, directorul general adjunct al Regiei Renault din Franța a făcut cunoscute planurile de diversificare a producției firmei respective în viitorii 10 ani. Afirmand că „automobilul trece printr-o criză acută și nu se poate conta în acest

domeniu decît pe o creștere lentă”, el a subliniat că reprofilarea spre noi activități pasibile de o creștere rapidă este, în acest context, obligatorie. Astfel, Renault va produce uzine „la cheie”, mașini-unelte,

rulmenți, oțeluri speciale, cauciuc industrial, motoare pentru nave maritime, biciclete, camioane grele și va face investiții și în alte sectoare de activitate. Graficul alăturat reflectă reducerea în perspectivă a ponderii automobilului în producția firmei Renault.

Fildeșul — pierzania elefanților

IN SAVANA africană putrezesc tot mai multe cadavre de elefanți doborîți de mîna omului. Și nu numai în savana deschisă, dar chiar în unele zone declarate parcouri de protecție a naturii. Pe braconieri îi împinge la aceste adevărate atentate contra naturii africane prețul urcat al fildeșului, care ajunge pînă la 3 000 de dolari pentru colții unui mascul adult. Negoțul clandestin cu produsele braconajului este reprimat sever de autoritățile naționale, care consideră pe bună dreptate că prețul potențial al fildeșului, pentru țările respective poate să fie de fapt mult mai ridicat — el ar putea fi plătit în caz extrem prin periclitarea unor echilibre ecologice zona-

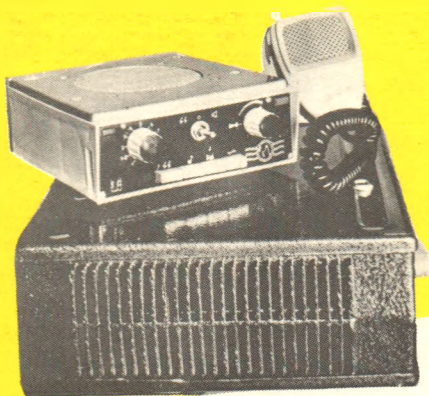
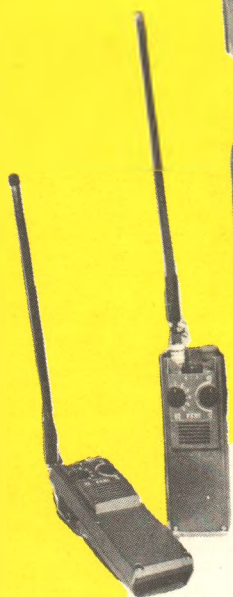

le. Căci exterminînd animalele adulte cu colții cei mai dezvoltați, braconierii dezorganizează de fapt turmele de elefanți care devin astfel o pradă ușoară.

Promovarea invențiilor

CONFORM hotărîrii Consiliului Central al Sindicatelor din U.R.S.S. în anii 1974—1975 va avea loc — pe plan unional — o trecere în revistă a modului în care sint utilizate în economia națională invențiile și propunerile de raționalizare. Ea include întreprinderile din industrie, construcții, transporturi și telecomunicații, agricultura, comerț și alimentație publică, unitățile de prestări de servicii, organizațiile de cercetare științifică și de proiectare, instituțiile de învățămînt superior, ministerele și departamentele.

Bilantul trecerii în revistă se va face în 1976, cînd vor fi desemnate unitățile fruntașe, cărora li se vor decerna diplome și premii în bani. Aprecierea se va efectua pe baza unor indicatori, cum sint: numărul de inventatori și raționalizatori la 100 de angajați, numărul invențiilor aplicate și suma economiilor obținute, măsura în care lucrările proprii de invenții sau inovații au fost protejate cu certificate de autor.

ÎNTEPRINDEREA DE APARATE ELECTRONICE DE MĂSURĂ ȘI INDUSTRIALE,

cu sediul în București, Șoseaua Fabrica de Glucoză nr. 9-11, sect. 2, tel. 33 79 03,
produce o gamă variată de aparate electronice de măsură și echipamente
profesionale de radiocomunicații :

● APARATE DE RADIOCOMUNICAȚII

Radiotelefon portabil	RTP-MF-S
Radiotelefon mobil	RTM-MF-S
Radiotelefon fix	RTF-MF-S

● APARATE ELECTRONICE PENTRU MĂSU- RAREA MĂRIMILOR ELECTRICE

Osciloscop de serviciu	E-0101
Osciloscop universal	E-0102
Osciloscop de laborator	E-0103
Generator de joasă frecvență	E-0501
Voltmetru electronic universal	E-0401
Numărător electronic cu 7 c.	E-0202
Convertor de tensiune	E-0202 B
Convertor de frecvență	E-0202 C
Multimetru numeric	E-0302
Multimetru electronic	E-0403
Tranzistorometru portabil	E-0702
Punte RLC	E-0704

● APARATE ELECTRONICE PENTRU MĂSU- RAREA MĂRIMILOR NEELECTRICE

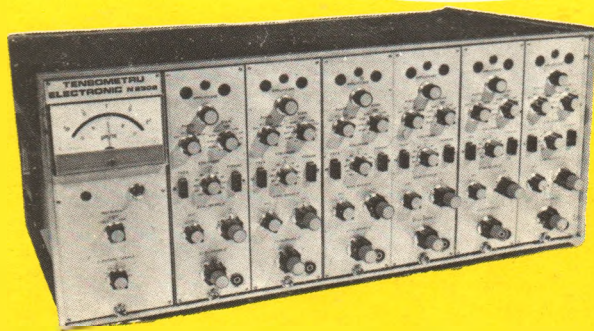
Vibrometru electronic	N-2102
Tensometru cu 1 canal	N-2301
Tensometru cu 6 canale	N-2302
Dispozitiv de comutare și echilibrare tensometrică	N-2304
Stroboscop electronic	N-2601
Microcomparator electronic	N-2201

● SURSE DE ALIMENTARE

Sursă de tensiune continuă	I-4101
Sursă dublă de tensiune continuă	I-4102
Sursă tens. circuite integrate	I-4103
Sursă de tensiune continuă	I-4104
Sursă stab. de tens. alter. 1000 VA	I-4201
Sursă stab. de tens. alter. 5000 VA	I-4202

● APARATE ELECTRONICE DIVERSE

Antena colectivă de radio + TV
Nivostat capacitiv cu tijă NSC
Nivostat capacitiv cu cablu NSC
Umidometru
Amplificator 40 W.

PELL AMAR

Dr. Ionescu Călinescu

gama de cosmetice originale românești valorifică pentru farmecul dv. substanțe active din nămolurile lacurilor din România

PELL AMAR

- Loțiune tonică pentru ten
- Emulsie hidratantă
- Cremă hidratantă de zi

- Cremă nutritivă de noapte
- Cremă emolientă pentru ochi
- Șampon
- Spumant de baie

PELL AMAR — Produse ale întreprinderii *Miraj* — București.
Medalia de aur la Concursul Internațional de produse cosmetice

Bratislava, 1974.

Dr. Ionescu - Călinescu
PELL AMAR

Dr. Ionescu - Călinescu
PELL AMAR

